אונזערע
טעלעפאן נומערן
זענען
6830 } טריניטי
6831

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזער
אפיס
איז אין
542
דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7392 — Sunday, August 31st, 1930 — יום א', ז' אלול, פרשה תצא, תר"צ. — טאראנטא, זונטאג דער 31־טער אויגוסט, 1930. — PRICE THREE CFNTS

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

קאנאדער „הדסה" וועט האבען איר קאנווענשאן קומענדען זונטאג אין אטאווע

פרעזידענטין פון קאנאדער הדסה באטאנט די וויכטיגקייט פון דער קומענדער הדסה קאנווענשאן.

אטאווע אויגוסט 30

"די קאמיטעס וועלכע האבען די אויפזיכט אויף אלע פארבערייטונגען פאר דער קומענדער הדסה קאנווענשאן, פארלירען קיין שום צייט ניט צוגרייטענדיג אלע נויטיגע דעטאלען" האט דערקלערט מרס. פרימאן, וועגען דער קומענדער קאנווענשאן וואס דארף פארקומען אין אטאווא זונטאג און מאנטאג, סעפטעמבער דעם 7־טען און 8־טען.

"דער ענטוזיאזם וואס האט ארויסגערופען די קומענדע קאנווענשאן איז צו זעהן פון דעם וואס פיעל הדסה פרויען האבען פארלאזען זייערע זומער היימען און זיינען צוריקגעקומען אין שטאדט אנטייל צו נעהמען אין אלע פארבערייטונגען. די קאנווענשאן קאמיטעס, אונטער דער אנפיהרונג פון מרס. דזש. קיזעל, בעריכטען דאס זיי האבען דערהאלטען פיעל פארשלאגען און רעזאלוציעס פון די ווייטסטע ווינקלען פון קאנאדע. ספעציעלע פארזאמלונגען זיינען פארגעקומען אין די די לעצטע פאר וואכען ביי וועלכע דעלעגאטען זיינען דערוועהלט געווארען צו רעפרעזענטירען די פארשידענע טשעפטערס.

איבער דריי יאהר זיינען פאראיבער זינט די הדסה האט געהאט איהר לעצטע קאנווענשאן אין וויניפעג", האט ערקלערט מרס. פרימאן, " און דעריבער זענען ערשינען פאר דער צייט פיעל פראבלעמען אין בעצוג צו דער ארבייט פאר קענעדער הדסה פאר ארץ ישראל, וועלכע דארפען גרינדליך דיסקוטירט ווערען.

די קענעדער הדסה ביישטייערען אין א גרויסער מאס, און אין איינינע פעלע שטיצען זיי אין גאנצען די פאלגענדע אינסטיטוציעס ווי די היים פאר קראנקע אין מוצא, דעם קינדער אינסטיטוט אין ירושלים און די אגריקולטור שולע אין נהלל. עס וועט זיין די אויפגאבע פון דער קאנווענשאן צו באשטימען דעם בודזשעט פאר דיזע אינסטיטוציעס אום צו פארטיילען די ארבייט צווישען די פארשידענע טשעפטערס אין קענעדע. בעריכטען וועלען אפגעגעבען ווערען וועגען דער ארבייט פאר'ן נאציאנאל פאנד אין קענעדע, ווייל די הדסה גיבען זיך אפ מעהרסטען טייל מיט דיזער וויכטיגער ארבייט. עס וועט אויך אויפגענומען ווערען די פראגע פון צו ארגאניזירען א לעקטשור ביורא. מיר גלויבען דאס דעלעגאטען וועלען בענעפיטירען פון די קאנסטרוקטיווע פארשלאגע, וועלכע זיי וועלען קענען אויסנוצען פאר זייערע טשעפטערס. עס ווערט ערווארטעט אז די אקטיוויטעט פון אלע טשעפטערס זאל פארשטארקט ווערען אלס רעזולטאט פון דער קאנווענשאן.

זונטאג, סעפטעמבער דעם 7־טען וועט פארקומען די רעגיסטראציע פון דעלעגאטען אין שאטאן־לאריע, אטאווא, ווי אויך א באנקעט לכבוד די דעלעגאטען ביי וועלכע רבי זלאטניק, עקזעקוטיוו דירעקטאר פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין קענעדע, וועט האלטען א פארטראג. נאך מיטאג וועט פארקומען א גארטען פארטי אין מיטש־לייק, די זומער היים פון מרס. פרימאן.

מאנטאג פרי, סעפטעמבער 8 וועט מרס. דזש. קיזעל, טשערמאן פון דער

(פארזעצונג אויף פיידוש 4)

100 מיליאן דאלער וועט קאסטען די הילף פאר ארבייטסלאזע

אטאווע, אויגוסט 30.

די אפיציעלע פראקלאמאציע וואס רופט איין דעם פארלאמענט אויף דעם 8־טען סעפטעמבער, איז שוין נעכטען פארעפענטליכט געווארען, און די מיטגלידער פון סענאט און האוז אף קאמאנס ווערען גערופען צו זיין אין צייט אין דער הויפטשטאדט.

די ראזיגע ספעציעלע סעסיע וועט קאסטען דער רעגירונגס־קאסע, ווייניגסטענס ארום א האלבען מיליאן דאלאר, ווייל די 245 פארלאמענט מיטגלידער און די 96 סענאטארען, קריגען יעדער איינער גאנץ גוט באצאהלט, און זייערע ווייזשעס אליין וועלען באטרעפען איבער א פערטיל מיליאן דאלאר.

ווי מען גלויבט דא, דארף מען ווענינגסטענס האבען א סומע פון הונדערט מיליאן דאלאר צו קענען ווי עס איז העלפען די ארבייטסלאזע איבער'ן ווינטער, און דאס איז אויסגערעכנט אויפ'ן באזיס פון פארדינסטען פון צוואנציג דאלאר א וואך פאר אן ארבייטסלאזען און זיין פאמיליע.

ר. ב. בענעט, קאנאדע'ס פרעמיער, איז פרייטאג געווען צו גאסט אין טאראנטא, און ער האט פארבראכט דעם גאנצען טאג אין עקזיבישאן צוזאמען מיט פרעמיער פוירגוזאן. ער האט זיך אבער אנטזאגט צו רעדען מיט צייטונגס־פארטרעטער וועגען די פלענער פון דער ספעציעלער פארלאמענט סעסיע, ווי אויך וועגען דער קומענדער אימפעריאלער קאנפערענץ.

פרייטאג אין אווענט איז דער פרעמיער געערט געווארען מיט א באנקעט אין ראיעל יארק האטעל, נעגעבען פון א גרופע קאנסערוואטיוון, און שפעטער איז דער פרעמיער אפגעפאהרען קיין אטאווא.

אינזשינער סוספענדירט פון זיין אמט פאר 6 טויזענט דאלער גרעפט

דער אלטער שפרוך, אז וואס מער מען זוכט אלץ מער געפינט מען, ווייזט זיך ארויס צו זיין ווי צוגעפאסט צו דער אונטערזוכונג וואס ווערט יעצט אנגעפיהרט פון ריכטער רענטאן וועגען דעם, ווי אזוי שטאדטישע קאנטראקטען פלעגען ארויסגעגעבען ווערען אין יארק טאונשיפ.

פיטער מאהען, א קאנטראקטאר, איז פרייטאג דערשינען פאר'ן ריכטער און דערצעהלט, ווי אזוי ער האט געגעבען די סומע פון 6,500 דאלאר צו ד. ק. סטרעטהוירן, א מיטגליעדער פונ'ם אינזשענירינג סטעף, און פאר דעם פלעגט ער איהם געבען געוויסע אינפארמאציעס, וואס האבען איהם ארויסגעהאלפען אין די טענדערס פאר ארבייט, וועלכע ער פלעגט אריינגעבען.

עס זענען אויך אויפגעטאטען אנדערע ערות, און מעהרערע אויסזאגונגען ווערען דערווארט ווען די "הירינג" וועט זיך ווידערער אנהויבען דינסטאג אין דער פריה. דערווייל איז דער אינזשעניר ד. ק. סטרעטהוירען סוספענדירט געווארען פון זיין שטעלע, און עס האלט אויך ביי דעם, אז צוויי דעפיוטי ריווס זאלען אריינשיקען זייער רעזיגנאציע, נאכדעם ווי זיי האבען זיך מודה געווען, אז זיי האבען גענומען צו 500 דאלאר יעדער פון דער נעלסאן ריווער קאנסטראקשאן קאמפאניע.

18,000 פרויען שטארבען יערליך אין אמעריקע פון קאנסער

וויניפעג אויגוסט 30.

די פיער טעגיגע קאנפערענץ, וואס עס האט דא אפגעהאלטען די בריטיש מעדיקעל אסאסיאיישאן איז היינט געשלאסען געווארען. פאר'ן שלום האט די שטיקעל סענזאציע געמאכט די דערקלערונג פון דר. האווארד סקינער, פון קענזעס סיטי, אז אין אמעריקע שטארבען יערליך 18,000 פרויען פון קאנסער, און אז ווענינגסטענס 90 טויזענט פרויען ליידען פון דער קראנקהייט.

סער באזאר, דעם קעניגס דאקטאר האט אין א רעדע דערקלעהרט, אז עס איז אן איינזערדעניש אז גאלף איז א זעהר וויכטיגע גימנאסטיק.

דעה ,,ראמבעל סיט" קאסט אים א היבש ביסעל

קארנוואל אויגוסט 30

אי. דזשיי. דאוסט, פון דעטראיט, האט דא אויסגעפונען, אז מען לעגט ארויין שנאפס אינ'ם "ראמבעל סיט", און מען וויל עס אריבערשמוגלען, קאסט עס אביסעל צו טייער.

ווען מען האט ביי איהם געפונען די קאנטראבאנד, האט מען ביי איהם קאנפיסקירט דעם אויטאמאביל און ווערט פון צוויי טויזענט דאלאר. מען האט צוגענומען די שנאפס, און ווערט פון עלף הונדערט דאלאר און דערצו האט ער נאך געדארפט באצאהלען הונדערט דאלאר שטראף. אזוי אז אלעם צוזאמען האט עס איהם געקאסט א גאנץ היבשע סומע.

ארעסטירט פאר האבען ביי זיך קאמוניסטישע ליטעראטור

טשעטהעם, אויגוסט 30.

פאול הודזשולא, א רוס, איז ארעסטירט געווארען אין די היגע סי. ען. אר. יארדס, ווען מען האט איהם געפונען אין א פראכט־קאר, וואס איז אנגעקומען מיט א לאנדאנער טריין, האבענדיג ביי זיך קאמוניסטישע ליטעראטור.

דערווייל האט מען איהם פארהאלטען אין דזשייל אויף א וואך צייט.

מרס. א. דזשיי. פרימאן

איינוואנדערונג אין לאנד שטארק פארקלענערט

אטאווע אויגוסט 30.

פאר די פיער חדשים, וועלכע האבען זיך געענדיגט מיט'ן מאנאט יולי, 1930, איז די אימיגראציע שטארק פארקלענערט געווארען אין פארגלייך מיט די פיער חדשים פון פאריאהרען.

אין די פיער חדשים, אפריל, מאי, יוני, און יולי פון היינטיגען יאהר זענען אריינגעקומען 58,273 אימיגראנטען, ווען פאריאהרען זענען אין דערזעלבער צייט אריינגעקומען 94,214. א פארקלענערונג אויף גאנצע 38 פראצענט.

72,152 סטודענטען אין קענעדע'ס אוניווערזיטעטען

אטאווע, אויגוסט 30.

ווי די דאמיניאן ביורא פון סטאטיסטיקס האט פארעפענטליכט ציפערען, לערנען יעצט אין קענעדע'ס אוניווערזיטעטען 72,152 סטודענטען, פון דעם 46,354 מענער, און 25,798 פרויען.

לעצטען יאהר האבען גראדואירט 6,772 סטודענטען.

מזרחי מיטגלידער שטעלען ארויס פינף פאדערונגען און רעזיגנירען פון עקזעקוטיווע

ניו יארק אויגוסט 30

דער היגער "מארגען זשורנאל" דרוקט אן אינטערוויו, וואס זיין בערלינער קארעספאנדענט י. קלינאוו האט געהאט מיט דר. חיים וויצמאן, אין וועלכען דער ציון פיהרער זאל האבען דערקלעהרט, 'אז עס איז בעסער וואס איך (וויצמאן) האב עס געזאגט, איידער עס זאל האבען געזאגט לארד פאספיעלד".

דער געשפרעך האט זיך באצויגען צום טומעל וואס דר. וויצמאנ'ס רעדע האט ארויסגערופען ביים אקציאנס קאמיטעט, ווען ער האט געזאגט, אז מען דארף אויפהערען צו רעדען וועגען א אידישען שטאט, לויט דעם ווי עס האט עס פארשטאנען דער הערצל'יאנישער ציוניזם, און מער דערען אין טערמינען פון א אידיש אראבישער היים.

דער הויפט פראטעסט קומט דערווייל מצד דעם מזרחי, און זייער פירער סענאטאר בראד האט ארויסגעשטעלט פאלגענדע פינף פונקטען.

דער מזרחי בלייבט טריי דעם געדאנק פון א אידען־שטאאט אין ארץ ישראל.

דער מזרחי איז געגען יעדער פארמע פון אונטערדריקונג און איז צו גונסטען קאאפעראציע מיט די אראבער לויט'ן פרינציפ פון "תורה אחת ומשפט אחד".

דער מזרחי ערקלעהרט אז דר. וויצמאן האט פארלייקענט דעם פונדאמענטאלען געדאנק פון ציוניזם.

די מזרחי מיטגליעדער רעזיגנירען דעריבער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע.

דער מזרחי וועט ווייטער פארזעצען דעם קאמף פאר דער פולער פארווירקליכונג פון דער ציוניסטישער אידעע.

דערווייל איז די שטימונג א גאנץ אנגעצויגענע.

פאלגט אויס די פאראדנונגען פונ'ם סטריט קלינינג דעפארטמענט

היט אפ די פאראדנונגען פון סטריט קלינינג דעפארטמענט.

שוין עטליכע מאל ווי מען מאכט אויפמערקזאם דעם ,,זשורנאל", אז די אידען היטען ניט אפ די פאראדנונגען פונ'ם דעפארטמענט, און א פארטרעטער פון ,,זשורנאל" האט דעריבער געהאט א לענגערען געשפרעך מיט'ן קאמישאנער, ווי עס ציינט זיך ארויס פארשאפט דעם דעפארטמענט פיעל אומאנגענעמליכקייט דער פאלגענדער פאל. אזוי ווי אין די לעגאלע יום טובים ארבייטען ניט די מענשען פונ'ם סטריט קלינינג דעפארטמענט, ווערט דעריבער דאס מיסט און אש אין יענע טעג ניט אוועקגענומען, און דער דעפארטמענט מאכט תמיד אויפמערקזאם אויף דעם. ציינט זיך אבער ארויס, אז אין דעם אידישען געגענט שענקט מען עס ניט קיין אויפמערקזאמקייט, און מען שטעלט דאך ארויס דאס מיסט און די אש.

אזוי ווי מארגען, מאנטאג, איז ,,לייבאר דעי" מאכען מיר דעריבער אויפמערקזאם אויף דער פאראדנונג פונ'ם דעפארטמענט, אז אין דעם געגענט וואו מען מאכט געוועהנליך די ,,קלינינג" מאנטאג, זאל מען ניט ארויסשטעלען קיין מיסט און אש, נאר אפווארטען מיט דעם ביז דאנערשטאג דעם 4־טען סעפטעמבער.

מואווי בילד פון אנטעריא, ווערען געציינט אין אייראפא

זעקס און צוואנציג בילדער וועלכע זענען פראדוצירט געווארען אין אנטאריא, ווערען איצט מיט גרויס ערפאלג געציינט אין אייראפא, ווי פאריז, דייטשלאנד און עסטרייך.

די בילדער זענען פון גרויס באדייטונג פאר קאנאדע, וועלכע ווערט אזוי ארום פאפולאר אין אייראפא מיט אירע נאטירליכקייטען און רייכקייטען.

דזש. מ. בראונדרידזש, וועלכער איז פאראנטווארטליך פאר די בילדער, האט ערקלעהרט אז ה. נאטאנזאן, מענעדזשינג דירעקטאר פון די ריגאל פילם קאמפאניע, וועלכער האט די בילדער געזעהן, האט אויסגעדריקט גרויס באגייסטערונג פאר זיי, און אז ער האט אונטערגעשריבען א קאנטראקט צו האבען די בילדער פאר די קאנאדער טעאטערס.

אין אייראפא, וואו די בילדער ווערען געציינט, ווערען די אונטערשריפטען איבערזעצט אין די שפראכען פון יענע לענדער.

איינדרוקספולע דערעפענונג און באגייסטערטער קבלת פנים ביי דער נייטער יונגער פועלי ציון קאנווענשאן

יוגענט דעלעגאטען און צושויער האבען איבערפילט דעם לייבאר לייסעאום. — האבען באגריסט די יונגע אין דריי שפראכען. — אידישער שטאלץ אין גלות און ארבייט אין ארץ ישראל פאר אונז יוגענט. — זעכציג דעלעגאטען אנוועזענד. — האבען דריי און דרייסיג יוגענט קלובען און 16 קנאספען. — האבען א מיטגלידערשאפט פון אריבער טויזענט.

היינט אווענט דער קאנווענשאן באנקעט אין לייבאר לייסעאום

מיט א פייערליכע שטימונג, יוגענטליכען ברען און באגייסטערונג, איז פרייטאג ערעפענט געווארען מיט די שבועה געזאנג, די נייטע יונגע פועלי ציון קאנווענשאן, אין לייבאר לייסעאום, אויף ספעדינע עוועניו.

דער גרויסער האל איז געווען איבערפילט פון בלויז יונגע אינגלאך און מיידלאך, טייל פון זיי מיטגלידער, און פיעלע פון זיי צושויער, וועלכע האבען געזעהן פאר זיך אן אינטעליגענטע אידישע יוגענט, געבוירען אין טאראנטא, און זענען שטאלצע אידישע קינדער, וועלכע נעהמען אנטייל אין די פראבלעמען פון אידישען לעבען.

מ. טאוב, פארזיצער פון היגען קאנווענשאן קאמיטעט, האט ערעפענט די קאנווענשאן. די דעלעגאטען און געסט האבען געזונגען די יוגענט שבועה, און דאבקין פון וואשינגטאן האט איבערגענומען דעם פארזיץ פאר דעם אווענט.

אסתר וואלערשטיין, א שילערין פון דער מיטעל קלאס פון דער פארבאנד פאלק שול, איז געווען די ערשטע צו באגריסען די דעלעגאטען. איהר באגריסונג איז געווען אין א זאנפטיגען פליסיגען אידיש, ווינשענדיג ערפאלג אין דער צוקונפטס ארבייט.

שיימאן, פון השומר הצעיר, האט באגריסט די דעלעגאטען אין העברעאיש.

באנען, פארשטעהער פון דער ,,אבוקה סטודענטען ארגאניזאציע", האט באגריסט אין ענגליש.

די וויטערע באגריסער ביי דער ערעפענונג זענען געווען: דר. י. אפעלבוים, וועלכער האט באגריסט אין נאמען פון די נעגעראל עקזעקוטיוו פון אידיש נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד.

א. קירזשנער, אין נאמען פון דער היגער קלאוקמאכער יוניאן.

חייקע אפעלבוים, אין נאמען פון דער צענטראלען פרויען פיאנערען ארגאניזאציע.

די רעדנער פון אווענט זענען געווען בעריל לאקער און ב. צוקערמאן, וועלכע האבען גערעדט וועגען די אויפגאבען פון דער יוגענט אין איצטיגען מאמענט, און זייער ראלע אין אידישען לעבען אין דער צוקונפט.

עס האט אויך גערעדט משה כהן, גענעראל סעקרעטאר פון די יונגע פועלי ציון באוועגונג.

שעהנער קאנצערט דורכגעפיהרט

אין מוזיקאלישען טייל פון אווענט האבען זיך באטייליגט: אדאלף ווינטרויב, באריטאן זינגער, און די נעלסאן ברידער.

א. וויינטרויב האט זעהר שטארק אויסגענומען מיט זיינע לידער, די יוגענט האט איהם לאנג אפלאדירט; אויך די נעלסאן ברידער האבען דורכגעפיהרט א וואונדערבארען פראגראם.

ביי דער ערשטער זיצונג

די ערשטע זיצונג איז אפגעהאלטען געווארען אין פאלקס פאראיין הויז, אויף סיסעל סטריט, ביי וועלכער עס איז באריכטעט געווארען, אז דערווייל זענען פאראן זעכציג דעלעגאטען פון פארשידענע שטעדט פון די שטאטען און קאנאדע.

דעם סעקרעטאר'ס באריכט לויטעט, אז די באוועגונג באשטעהט פון דריי און דרייסיג יוגענט קלובען און 16 קנאספען קלובען, מיט א מיטגלידערשאפט פון אריבער טויזענט. די עלטער פון די מיטגלידער איז פון זעכצעהן ביז אכצעהן און צוואנציג יאהר, דער דורכשניטליכער עלטער איז פון זיבעצעהן ביז אכצעהן יאהר.

פון די צאהל קלובען געפינען זיך דריי און צוואנציג אין די שטאטען און צעהן אין קאנאדע.

אין די שטאטען זענען די מיטגלידער זעכציג פראצענט אמעריקאנער געבוירענע און דערפאר ווערט די ארבייט און טעטיגקייט דארט געפיהרט אין ענגליש. עס ווערען אבער געהאלטען לעקציעס און קורסען וועגען דער אידישער שפראך און קולטור, און א טייל קלובען פיהרען שוין די פארזאמלונגען אין אידיש.

פון די קאנאדער קלובען זענען זעקס אידיש שפרעכענדע און פיער ענגליש שפרעכענדע.

די הויפט אויפגאבען, ווי אנגעוויזען אין באריכט זענען:

צו אנטוויקלען די יוגענטליכע קולטורעל, באקענען זיי מיט די נאציאנאלע און סאציאליסטישע פראבלעמען, אנטוויקלען דעם קלאסען באוואוסטזיין, צובינדען די יוגענט צום אידישען פאלק, און זיי צוגרייטען שטופענווייז צו אנפיהרען מיט די ארבייט פון דער נאציאנאל סאציאליסטישער באוועגונג. אום צו באקענען די יוגענליכע מיט דער אויבענדערמאנטער פראגראם פארדערט זיך א ברייטע קולטורעלע ארבייט. פאר דעם ווערט געווידמעט די מעהרסטע צייט פון קלוב מיטינגען. יעדער מיטינג פון די יוגענט און קנאספען קלובען באשטעהט פון א געשעפטליך טייל, א קולטור טייל, זינגען און טאנצען. דער פלאן איז איינגעפיהרט ביי די גרעסטע צאהל קלובען און ווערט ערפאלגרייך דורכגעפיהרט.

אין יעדען קלוב ווערען אראנזשירט לעקציעס איבער פועלי ציוניזם, ציוניזם, סאציאליזם, אידישע געשיכטע, אידישע און העברעאישע ליטעראטור, געשיכטע פון דער אלגעמיינער און אידישער ארבייטער באוועגונג, א. אז. וו. אט די וויכטיגע ארבייט פון זעלבסט בילדונג ווערט לרוב אנגעפיהרט פון די יוגענטליכע גופא

(פארזעצונג אויף פיידוש 4)

יונגע טאראנטא'ה סקולפטאר געפונען טויט אין סטודיא

לעסלי שטרינגער, אכצעהן יאהר אלט איז פון דער פאליציי געפונען געווארען ליגענדיג טויט אין א סטודיא אויף 54 וועלינגטאן סטריט.

דער יונגער בחור, וועלכער איז געווען א סקולפטאר, איז אוועק פון דער היים זייט לעצטען מאנטאג, און די עלטערען האבען ניט געקענט אויסגעפינען וואו ער איז.

די פאליציי האט איהם געזוכט צווישען באקאנטע, און פרייטאג נאכט זענען זיי אוועק צו דער סטודיא אויף וועלינגטאן סטריט, און איהם דארט געפונען ליגענדיג טויט, דערביי איז אויך א געווענער אפען.

דעם קאראנערס אונטערזוכונג האט באשטעטיגט, אז ער איז שוין טויט פאר די לעצטע פיער און צוואנציג שטונדען.

וואס עס האט איהם געטריבען צו דעם טאט איז ניט באוואוסט. די פאליציי מאכט איצט אן אויספארשונג וועגען דעם געהיימען ענין.

סטענדארד טעאטער וועט ערעפענט ווערען מוצאי ראש השנה

מוצאי ראש השנה, ווען דער עולם וועט האבען געבעטען צוויי טעג אויף א גוטען יאהר, און אויף א בעסערען ווינטער, וועט דער פארהאנג פון קומענדען סעזאן ארויפגעצויגען ווערען, און א אידישע טעאטער קאמפאניע וועט געבען די ערשטע פארשטעלונג.

די באקאנטמאכונג קומט פון מר. איזידאר עקסלער, מענעדזשער און פארוואלטער פון סטענדערד טעאטער, וועלכער האט שוין אונטערגעשריבען די קאנטראקטען מיט דער יוניאן, און איז איינער פון די אנגעשלאסענע אין די "טשיין" טעאטערס.

געגוי וועט עס וועט עפענען דעם טעאטער איז נאך ניט באקאנט, ווייל צוליב די "טשיין" קאמפאניעס, וועלכע וועלען אנהויבען שפיעלען אין זעקס שטערט מיט אמאל, קען מען ניט פעסט שטעלען, ווער עס וועט קומען צו ערשט אין טאראנטא.

עס ווערט אבער פארזיכערט אן אינטערעסאנטער טעאטער סעזאן, ווייל א טעאטער קאמפאניע, וועט מער ניט שפילען ווי זעקס וואכען אין א שטאדט. אזויסער דעם וועלען אין דער שפיצע פון די קאמפאניעס שטעהן באקאנטע שוישפילער, וועלכע וועלען זיין פאראנטווארטליך פאר דער אויפפיהרונג פון די פיעסען.

צוגרייטונגען ווערען שוין דא געמאכט פאר דעם נייעם סעזאן, און בענעפיטס ווערען שוין אראנזשירט.

WHEN IN NEED

האט אין זינען אז מיר האבען שטענדיג געגוג קעש — איהר קאנט לייען וועלכע סומע איהר ווילט אויף קורצען נאטיס און אויף זעהר גינסטיגע טערמס צו אויסצאהלען.

דאנדעס און ספעדיינע ברענטש
514 דאנדעס סט. וועסט.
CENTRAL FINANCE CORPORATION
BRANCH OFFICE
514 Dundas St. West cor. Spadina, Trinity 4867
C. I. BENJAMIN, Manager

הרב
ש. פ. ריזענמאנ׳ס
אדרעס איז:
145 סיטאן סטריט
טעלעפאן: עלגין 8064.
אלע רעליגיעזע זאכען אטענדעט.

רעוו. ש.ז.גרינגארטען

אנערקענט אין אלע האפיטעלער
אלס מוהל
פון ערשטען גראד
אויך אן
אינטעליגענטער
מסדר קדושין
ווינשט אלע אידען
א כתיבה וחתימה טובה.

רופט מיר אויף אייערע שמחות. איך וועל אייך דיענען צו דער בעסטער צופרידענהייט.

פאר ארימע אומזיסט
מיין אדרעס:
395 מארקהאם סטריט
טעלעפאן טריניטי F 3406.

אלעס וואס איר דארפט אין דרוק ארבייט

אין אידיש, ענגליש, העברעאיש, און אנדערע שפראכען:

- אן אויפרוף,
- א צירקולאר,
- א בוך
- א פינאנס באריכט
- א קארט
- א "הענדביל"
- א פאוסטער
- א קאטאלאג
- א בראשורע.

קענט איר האבען געדרוקט אין דער
„זשורנאל" דרוקעריי
542 דאנדעס וועסט.
שנעל, שעהן, גוט און ביליג.
קומט צו אונז אין אפיס אדער
טעלעפאנירט טריניטי 6830 6831
און אונזער פארטרעטער וועט קומען צו אייך.

די בענק אף נאווא סקאשיא

אויסלענדישע דראפטס געקויפט און פארקויפט

מיר האבען גרויסע פארבינדונגען מיט אויסלאנד און מיר קאנען ארויסגעבען דראפטס פאר ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד, עסטרייך, פוילען יוגאסלאוויע, טשעכא־סלאוואקיא, און כמעט אלע פרעמדע לענדער.

אונזערע אפישעלס געפינען זיך אין לאנדאן און ניו יארק. דירעקטע טעלעגראפישע "ווייערס" צו מאנטרעאל און ניו־יארק, בעסטע עקסטשיינדזש רייטס.

קאפיטאל — $10,000,000
רעזערוו — $20,000,000

THE BANK OF NOVA SCOTIA

קווין און מעקאל סטריטס. ח. סאטערלאנד, מענעדזשער
ספעדינע און דאנדעס
ס. ב. ניקאהם, מענעדזשער.

BANK OF NOVA SCOTIA 1832

אונזער נייער פארוואלטונג

HOTEL ABERDEEN

17 וועסט 32 סטריט
ניו־יארק סיטי
צווישען בראדוויי און 5־טע עוועניו
ניי־אויסגעבעסערט
300 רומס באדס
$2.50 א טאג און העכער

2 מינוט פון הארסא, טיובס, 3 מינוט פון פענסילווייניא סטיישאן, נאהענט צו טעאטערס, באסעס און סטארס. ספעציעלע וועכענטליכע פרייזען.

STOCKTON & STOCKTON
אייגענטימער.

תלמוד תורה עץ חיים קוויטירונגען

אויף א חתונה אין די אלד ספעין האל ביי מר. סאליט פון ניאגארא פאלס האט דער מחותן מר. סאליט בייגעשטייערט 10 דאלאר וועלכע זענען געברענגט געווארען אין אפיס דורך הרב ליוואי שליט"א.

אויף א חתונה ביי מר. ירמיהו רובינשטיין 49 גרענדזש עוו. פון זיין טאכטער מיני צו מר. ירחמיאל אברהם גראפשטיין, דער זוהן פון מר. ירמי' גראפשטיין 147 באלדווין סטריט איז געזאמעלט געווארען 5.15 דאלאר.

מיר באדאנקען אלע מנדבים און וואס האבען מיטגעהאלפען אין די זאמלונגען. מיר ווינשען מזל טוב די בעלי שמחות, ובזכות זה זאלען זיי זוכה זיין צו זייערע נעקסטע שמחות מתוך נחת עושר וברכה.

ש. סאנענבערג, סעקרעטאר.

מושב זקנים קוויטירונגען

פון א בר מצוה ביי הערין, דער זוהן פון מר. און מרס. שטערן, 46 קעמערען סטריט, וואו אלע געסט האבען זיך פרעהליך פארבראכט ביי די גוטע מאכלים, מיט געטראנקען, איז אויך ניט פארגעסען געווארען אין מושב זקנים און 12 דאלאר איז געזאמעלט געווארען. מרס. מאנדעל פון 1124 דאנדעס וועסט האט בייגעשטייערט $3.00, אז איהר מוטער מרס. מאנדעל פון 56 סיסעל סטריט, זאל אוועקטראגען דאס געלט, די סומע פון 15 דאלאר. מארים שעדמאן פון באלדווין סטריט האט געמאכט דעם אפיעל.

פון א חתונה פון אידיט דאניס צו רושאו גאלד, דער זוהן פון מר. און מרס. פיליפ גאלד פון פערטה, אנט, ביי שעהנע געדעקטע טישען פון אלעם גוטען איז אן אפיעל געמאכט געווארען ביי מר. מ. גינזבורג, טאראנטא. דער חתן האט בייגעשטייערט די ערשטע 5 דאלאר. צוזאמען די סומע וואס איז געזאמעלט געווארען איז 16 דאלאר. טאסטמייסטער איז געווען מר. הערי גינזבורג, טאראנטא, און מרס. מ. גינזבערג פון 169 גרייס סטריט האט געבראכט דאס געלט.

מרס שארפין פון 17 קראקער עוו. האט חתונה געמאכט א שוועסטער צו מר. קאהן פון שיקאגא. מר. לובעצקי איז געווען טאסטמייסטער און דורך אן אפיעל איז געזאמעלט געווארען 9 דאלאר. מרס. שאר האט פרעזענטירט די סומע מרס. סטאר פון 125 מענינג עוו. אוועק צו טראגען דאס געלט צום מושב זקנים.

מיר ווינשען מזל טוב דעם בר־מצוה מיט די עלטערען, חתן כלה מיט די עלטערען, ווינשען אלעמען גליק און דאנקען הערצליך אלע מנדבים.

טאראנטא מושב זקנים.
ס. הערים, פרעז.

„האפענדיג אז איר האט א גוד טיים" —

אויף אייער וואקאציע. מיר וואלטען אייך פארגעשלאגען, אז איר זאלט צוניפאקען אייערע גאנצע פאמיליען וועש — די וועלכע איר האט צוגעבראכט אהיים, צוזאמען מיט דער וואס דער טאטע און די באים האבען גענוצט ווען איר זענט געווען אוועק, און עס צושיקען צו אונז. טוענדיג דאס וועט אייער אהיימקומען זיין אנגענעהמער, און עס וועט אייך באפרייען פון דער גרעסטער דאגה. מיר האבען פינף פארשיידענע סארטען פון פאמיליע וועש סירוויס, פון וועלכע איר קענט אויסקלייבען — אלעס געוואשען אין ווייכע וואסער, וואס לאזט ניט קיין מארקס. לאמיר אייך טאקי דערציילען וועגען אונזערע ביליגע פרייזען. טעלעפאנירט היינט אדער ישטעלט אפ איינעם פון אונזערע העס־ליכע דרייווערס.

לאידברוק 2161.

SEMI-FINISHED
TORONTO WET WASH LAUNDRY Co. Ltd.

175 אסינגטאן עוועניו

צו פארקויפען

סאניסייד ביטש געגענד 8 טויזענט דאלאר גרויסער סעקריפייס, 7 רומס, סקווער פלען קאנסערוואטארי, סטים אויל ברענער סייד דרייוו גאראדזש.

45 הונדערט דאלאר מענינג נעבען הארבארד סאליד בריק, 8 רומס קען גלייך אריינמופען, הארדוואוד פלארס, סייד ענטרענס, בעק ליין.

45 הונדערט ראסעל נעבען ראבערט 6 רומס סאליד בריק ניי דעקארירט. אלע קאנוויניענס. סייד ענטרענס בעק ליין און שער, קליינעם איינצאהל.

פרעגען פענטערן טריניטי 3237.

612

פלאטניקס בארגיינס

טריניטי 6983.

34 הונדערט, 6 הונדערט קעש, 6 רומס, בארדען אריבער קאלעדזש, דאבעל גאראדזש.

44 הונדערט זעהר גרויסער בארגיין, סאליד בריק 8 רומס דיטעטשט, סייד דרייוו יוקליד, אריבער בלוהר.

45 הונדערט מענינג אריבער הארבארד סאליד בריק 7 רומס אויף צוויי פלארס, הארדוואוד איבעראל, סייד ענטרענס דאבעל גאראדזש.

אויסבייטען סטיישענארי און אייזקרים פארלאר פאר א הויז טוט זעהר גוטע ביזנעס.

אויך פיעלע אנדערע הייזער צו פארקויפען און אויסבייטען.

פרעגען בענדזשאמין פלאטניק טריניטי 6983, — 127 בארדען סטריט.

.637

צוריק אין שטאדט

מר. טשארלס פאסטערנאק, דער גוט באקאנטער ריעל עסטייטניק איז צוריק אין שטאדט פון זיין וואקאציע, און ווער עס וויל קויפען אדער פארקויפען א שעהנע היים, ביזנעס אדער פראפערטי, טעלעפאנירט טריניטי 3214 און איהר וועט באקומען די בעסטע סערוויס.

יעצט איז די צייט צו קויפען בארגיינס.

אלסטער נעבען פאלמערסטאן, סאליד בריק הארדוואוד איבעראל 5 טויזענט

יוראן נארט פון קאלעדזש, סאליד בריק, הארדוואוד איבערן גאנצען הויז ניי דעקארירט, גאראדזש יעצט ליידיג 57 הונדערט.

מאריא סטריט דושאנקשאן 7 רומס גוטע הויז פאר צוויי טויזענט דאלאר, קעש דריי הונדערט דאלאר.

מענינג נארט פון קאלעדזש סאליד בריק ניי דעקארירט, דאבעל גאראדזש. יעצט ליידיג, 5 טויזענט

שאו סטריט סאליד בריק 7 רומס, 5 טויזענט דאלאר.

צו בייטען א נייע סטאר אויף סט. קלעיר מיט די בעסטע פיקסטשורס פאר א הויז.

גוטע ביזנעס אויף יאנג סטריט צו בייטען פאר א הויז.

פאסטערנאק טריניטי 3214.

.630

לעזט און קויפט די גרויסע בארגיינס

מענינג עוועניו, בריק הויז, 7 רומס צוויי פלארס, הארדוואוד דורכאויס, דאבעל גאראדזש פרענטש טירען, פינף טויזענט דאלאר.

ראקסטאן ראוד בריק פראנט זעקס גרויסע רומס הארדוואוד גאראדזש 3600 דאלאר.

שאו סטריט ניער בלור 8 רומס, סאליד בריק, פינף טויזענט.

יוקליד עוועניו 8 רומס סאליד בריק 46 הונדערט.

קאלער סטאר צו פארקויפען אין בעסטען געגענד אויף קאלעדזש.

ראקסאן ראוד 8 רומס, סאליד בריק הארדוואוד דורכאויס, פרענטש טיהרען פינף טויזענט.

טעלעפאנירט טריניטי 2014 אדער ווענדעט זיך אין 218 מארקהאם סטריט.

.618-8-25

פייפער הענגינג און פיינטינג

איך מאך די בעסטע דושאבס אין פיינטינג און פייפערהענגינג. גוט און ביליג. בעסטע צופרידענהייט. טעלעפאנירט גלייך טריניטי W 7304.

ם. קירשענבוים 30 קאר סטריט.

פייפערהענגינג און פיינטינג

אייער אלטער באקאנטער פייפער הענגער און פיינטער נעמט אן קאנטראקט דושאבס צו די ביליגסטע פרייזען. די בעסטע ארבייט גאראנטירט. קיין דושאב צו קליין אדער צו גרויס. עסטימייטס פריי רומס געפייפערט פאר 5 דאלאר און העכער מיט מיין פייפער.

סעם קאץ, 166 אסינגטאן עוועניו
לאידברוק 2350.

591-9-28

צו פארענטען

צו פארענטען א פלעט פון דריי רומס אלע קאנוויניענס. פרעגען 61 ביטרים סטריט. 583-8-31

צו פארענטען צוויי רומס הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען מיט אדער אהן פארניטשור. פאסיג פאר א יונג קאפעל. פרעגען 135 בארדען סטריט, נעבען הארבארד.

623

צאהלט ניט קיין רענט!

62 הונדערט גרייס סטריט סקוועער פלען, ניין רומיגע הויז אלע קאנוויניענס.

ביטרים, קראס און טרוה האל, 8 רומס, הייסע וואסער באהייצונג, מעסיגער פרייז.

דעניסאן סקוועהר, סאליד בריק, 8 רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס.

45 הונדערט יוקליד, 6 רומס, סטים היט, נעבען קאלעדזש.

פרעגען נוסבוים, טריניטי 2916.

2412

צו פארענטען סאליד בריק 9 רומיגע הויז, 292 ראקסטאן ראוד, הארדוואוד פלארס, סינק אפסטעירז. סאן רום אין די בעק לאט 157 ביי 19. גרינגע טערמס.

613-9-1

צו פארענטען א שעהנע דאנסטעירז. פראנט פארנישד רום מיט אלע מאדערנע קאנוויניענס, פרעגען 515 מארקהעם סטריט.
טעלעפאן טריניטי W 6975.

.616-8-25

צו פארענטען 2 אדער 3 רומס, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען. פרעגען 19 בארדען סטריט.

.609

צו פארענטען א שעהנע פראנט רום און גרויסארטיגע קיטשען אלע קאנוויניענס, פאסיג פאר א קאפעל ביי אן אנשטענדיגע קליינע פאמיליע. פרעגען 434 מארקהעם סטריט. טריניטי 1268.

608

צו פארענטען א שעהנעם ליכטיגען פלעט פון דריי רומס און סאן רום, ניי דעקארירט, הארדוואוד פלארס, סעפערעט באטה. ביי א קליינע פאמיליע. פרעגען 248 מיידזשאר סטריט, נעבען בלור.

604-9-1

צו פארענטען אן 8 רומיגע הויז אין מיידזשאר סטריט, אלע קאנוויניענס. 45 דאלאר א מאנאט. פרעגען 652 יוקליד עוו. טריניטי M 5196.

605

צו פארענטען צוויי שעהנע רומס, אלע קאנוויניענס, פרעגען 652 יוקליד עוו. טריניטי M 5196.

606

צו פארענטען א שעהנע גרויסע פארנישד פראנט רום, פאסיג פאר א קאפעל, וואס ארבייטען. פרעגען אין 16 מיידזשאר סטריט. קינגסדייל 1625.

632

צו פארענטען א האל פאר פארזאמלונגען צו ארגאניזאציעס. אויך פאר אקציעס. פרעגען ביי טעלעפאן טריניטי 7777.

5335-9-5

צו פארענטען א פלעט פון דריי רומס און סאנרום, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, פייער פלייס. אנדערע קאנוויניענס. פרעגען טריניטי F 7924.

.629

צו פארענטען א שעהנע פארנישד רום צווישען קלינטאן און קאלעדזש, טריניטי F 1504.

631

צו פארענטען אן אפ־טו־דייט פלעט פון 4 רומס הארדוואוד פלארס, פראנט און בעק, ווערענדא, סאן רום, ווינדא בליינדס, סטים היט און פוירניס. פרעגען 58 מיידזשאר סטריט.

617

צו פארענטען צוויי אדער דריי רומס סינק און קיטשען הארדוואוד פלארס אלע קאנוויניענס. פאסיג פאר א קאפעל אדער מיט איין ערוואקסענע קינד. פרעגען 46 אלסטער סטריט טריניטי W 6673.

615

צו פארענטען צוויי שעהנע רומס, מיט הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען טעלעפאן צו נוצען. פרעגען 239 מיידזשאר סטריט.

614-9-1

צו פארענטען 355 מארקהאם סט. 9 רומיגע הויז, ניי דעקארירט, הארדוואוד פלארס, פיקסטשורס און בליינדס, טעלעפאנירט טריניטי W 1221.

610

אקאונטענט־בוקקיפער

12 יאהר עקספיריענס וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט אדער אודיטען זיי. פרייזען פון 5 דאלאר מאנאטליך און העכער.

א. א. גאלדענבערג
75 האמוואוד דרייוו.
הילקרעסט W 7504.

3256-9-21

צו פארענטען

צו פארענטען אן אפארטמענט פון 5 רומס אויף יוקליד עוועניו. אלע קאנוויניענס. פרעגען 338½ יאנג סטריט.

2396-9-1

צו פארענטען א פלעט פון דריי רומס אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס ניי דעקארירט, סינק אין קיטשען. טעלעפאן מעסיגע רענט. פרעגען 187 גרייס סטריט.

***

צו פארענטען א סטאר מיט 4 רומס מיט א גרויסען שאפ אין די בעק, ניי דעקארירט, 419 ספעדיינע עוו. פרעגען האמער ערלייד 8046.

564-8-31

צו פארענטען א היי קלאס פארנישד פראנט רום. פאסיג פאר איינעם אדער 2, 565 מארקהאם סט. טעלעפאן טריניטי 3229.

361-8-31

צו פארענטען אן אפ טו דייט פלעט פון דריי רומס הארדוואוד פלארס, פיקסטשורס, סינק אין קיטשען, טעלעפאן צו נוצען, גאראדזשעס אויב נויטיג. פרעגען 626 מענינג עוועניו.

577-8-31

צו פארענטען א שעהנע פארנישד רום אין א נייע מאדערנע היים. מיט קאנוויניענס. פרעגען 25 ראשהאלם דרייוו
2408-8-31

צו פארענטען א שעהנע פארנישד רום אין אן אפארטמענט צענטראל. פרעגען 182 פאלמערסטאן עוו. אפט 2.
580-8-37

צו פארענטען א פלעט פון 4 שעהנע ליכטיגע רומס, סינק אין קיטשען. טעלעפאן, סטים היט, זעהר ווארים ווינטער. פרעגען 122 גרענדזש עוועניו.
588-8-31

צו פארענטען א שעהנע נייע פארנישד רום, פאסיג פאר 1 אדער צוויי מענשען. פרעגען 93 ווילקאקס סטריט, קינגסדייל 9912.

579-8-31

צו פארענטען דריי רומס, סינק אין קיטשען, הארדוואור, ניי דעקארירט, גאראדזש אויב נויטיג. קאפעל פארגעצויגען פרעגען הילקרעסט דרייוו. לאידברוק 4690
602-8-31

צו פארענטען א פלעט פון 4 רומס אלע קאנוויניענס, סינק הארדוואוד פלארס, בליינדס, פיקסטשורס. טעלעפאן גאראדזש אויב נויטיג. גרייט אריינצומופען. פרעגען 426 מארקהעם סטריט.
599-8-31

צו פארענטען דריי רומס מיט אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, סטים היט, טעלעפאן, סינק אין קיטשען, ניי דעקארירט. פרעגען 373 מענינג עוועניו.
594-8-31

צו פארענטען א שעהנעם פלעט פון פיער רומס, אלע באקוועמליכקייטען. פרעגען 71 בארדען סטריט

593-8-31

צו פארענטען א פלעט פון דריי רומס, מיט אלע קאנוויניענס, גאראדזש אויב נויטיג. פרעגען 33 ביטרים סטריט.
601-8-31

צו פארענטען א פלעט פון 4 אדער 5 רומס הארדוואוד פלארס, ניי דעקארירט אלע קאנוויניענס, מעג זיין א גרויסע פאמיליע פרעגען 249 מיידזשאר סטריט, טעלעפאן קינגסדייל 8523.

622

צו פארענטען א פלעט פון דריי רומס מיט אלע קאנוויניענס טעלעפאן. פרעגען 38 בעלוויו פלייס.

584-8-31

צו פארענטען א פלעט פון דריי אדער 4 רומס ביי א קליינע פאמיליע. אלע קאנוויניענס. פרעגען 190 קלערמאנט סט. נעבען דאנדעס.

586-8-31

צו פארענטען א דאבעל פארלאר פאסיג פאר צוויי מענער. פרעגען 264 באטהורסט סטריט.
627

צו פארענטען 8 רומיגע הויז אלע מאדערנע קאנוויניענס 60 לענארד עוו. פרעגען טריניטי 3209.

.633

צו פארענטען צוויי רומס הארדוואוד פלארס, טעלעפאן צו נוצען, 234 מאנטראוז עוועניו.

638-9-1

16 דאלאר צו פארענטען צוויי שעהנע גרויסע ליכטיגע רומס, סינק אין קיטשען. טעלעפאן צום נוצען. יעצט ליידיג פרעגען טריניטי 6983 אדער 127 בארדען סטריט.

636

צו פארענטען 40 דאלאר א מאנאט, 6 רומיגע הויז, דאבעל גאראדזש, הארדוואוד פלארס, סעלער איבערן גאנצען הויז ניי דעקארירט. יעצט ליידיג. פרעגען פלאטניק טריניטי 6983, אדער 127 בארדען סטריט.

635

צו פארענטען א שעהנע ליכטיגע פארנישד רום ביי א פיינע קליינע פאמיליע, מיט אדער אהן באורד, שעהנעם געגענד, נעבען קאר ליינס. אלע מאדערנע קאנוויניענס. טעלעפאן 261 ביטרים סט.
629-9-1

צו פארקויפען

בילארד פארלאר

צו פארקויפען א בילארד פארלאר אין בעסטען לאקיישאן אין שטאדט זיכער געלט צו מאכען. פאר אינפארמאציע פרעגען 559 דאנדעס סטריט וועסט. טעלעפאן טריניטי 1494.

566-8-31

גרויסער בארגיין צו פארקויפען סטאר מיט 5 רומס, אלע קאנוויניענס מעסיגען אפער ניט אנטזאגט. 166 אסינגטאן עוו.
592-9-4

צו פארקויפען טראוולערס, ווארדראוב פלאכע טראנקס און קארדראוב קייסעס. פולאנס 59 וועלינגטאן וועסט.

598-8-31

צו פארקויפען סאליד בריק 10 רומיגע דיטעטשט הויז, צוויי סינגעל גאראדזשעס, סטים. מעסיגער פרייז. 191 ראבערט סטריט.

2399-9-2

צו פארקויפען לאנטש און דעליקאטעסען סטאר פאר 8 הונדערט דאלאר, אורזאכע אויפ'ן פלאץ, 385 ספעדיינע עוועניו.

562-8-31

צו פארקויפען א גראסערי, פרוכט און קרימערי סטאר, טוט גוטע ביזנעס, גוטע אורזאכע פאר פארקויפען, ווערט צו אינוועסטיגייטען. פרעגען 682 קאלעדזש סטריט.

.573 8 31

45 הונדערט יוקליד עוו. 8 רומיגע סאליד בריק דיטעטשט הויז, סקווער פלען 28 פראנטעדזש, סייד דרייוו. עלעקטריק פיקסטשורס, בליינדס. פרעגען אייגענטימער טריניטי 1378.

542-8-31

צו פארקויפען א העפי טאט סטאר גוט ווי ניי. גוטע אורזאכע פאר פארקויפען. פרעגען טריניטי M 7676.

603-9-31

צו פארקויפען גוטען העפי טאט סטאר. פרעגען 233 פאלמערסטאן עוו.
600-8-31

א גוט געהענדיגע רעדי טו וועהר ביזנעס צו פארקויפען, בעסטער פלאץ אין שטאדט. אורזאכע מאנופעקטשורינג. טעלעפאנירט ווייווערלי 6288.

626

צו פארקויפען סינגער מאטאר מאשינס. פאסיג פאר קלאוקס אדער דרעסעס אין ערשטען קלאס קאנדישאן, אויך א ליידיס סינגער דרעסמייקינג מאשין ביליג פרעגען מ. לאנדסמאן 414 דאנדעס סט. וועסט.

.639

צו פארקויפען אדער פארענטען א 6 רומיגע הויז, פרעגען 5 פיצרוי טעראס, אויף קענזינגטאן עוועניו.

.619

צו פארקויפען א קליידער שאפע מיט צוויי שפיגלען. פרעגען 135 בארדען סט.
624

צו פארקויפען א קיטשען סעט ווי ניי בארגיין צום שנעלען קויפער. אורזאכע פארלאזט טאראנטא. פרעגען 46 סיסעל סטריט.

607

צו פארקויפען פון א שעהנע היים א וואלנאט בעדרום, סוויט אויך א סינגעל בעט, א שעהנע סאפע, 4 ארעם טשערס, מיט פאר פראנט סיטינג רום. דאקטארס אדער אנדערענס ווייטינג רום. א וואלנאט טייבעל פארטיערס קארפעטס, פיקסטשורס לאמבארד 6293.

.574

צו פארקויפען א דיינינג רום סוויט 9 שטיקלאך גוט ווי ניי, סאליד, וואלנאט מאהייר סיטס, 355 מארקהאם סטריט.
611

גרויסער בארגיין צום שנעלען קויפער אפ טו דייט נייע דעקארירטע הויז. מוז שנעל פארקויפט ווערען. אייגענטימער פארלאזט טאראנטא, סקוועיר פלען, סטים היט הארדוואור, דאבעל גאראדזש פרעגען 61 סאסעקס עוועניו.

568-8-29

איבערצוגעבען ביזנעס

איבערצוגעבען א גוטע דושענטס פורנישינג סטאר און קלאדינג ביזנעס מיט אדער אהן סטאר. אכט יאהר אויפ'ן זעלבען פלאץ. אורזאכע א צווייטע ביזנעס. פרעגען ב. גאלדשטיין, 100 קינג וועסט, קיטשענער אנטעריא.

5305-8-31

אויספארקויף

ווייל איך קען אליין ניט אטענדען מיין סטאר, בין איך געצוואונגען צו פארקויפען אלעס ביליג: ספרי תורות, ספרים, תפילין, מזוזות, סדורים, חמשים, טליתים טערקישע, סליקענע און וואלענע שנה־טובות צו האלבע פרייזען. יעדער וועט געוויס צופרידען זיין.

גרינבערג
117½ עליזאבעט סטריט

פארלאנגט

יונג גראדואירטע נויערס פארלאנגט א פאזישאן, ביי טאג אדער ביי נאכט ארבייט. פרעגען ביי טעלעפאן טריניטי 9584 ***

א גוטער בעל תפלה, בעל קריאה, בעל תקיעה, שוחט עופות איז ווילינג אנצונעהמען א שטעלע אויף ימים נוראים. אדרעס 62 דעניסאן עוו. מר. רינקין. טעלעפאן טריניטי M 8887.

570-9-5

מאן פערציג יאהר סינגעל פארלאנגט א פארטנערקע צו א קלארינג ביזנעס אין קאנטרי. שרייבט פולע איינצעלהייטען צו זשורנאל באקס 43.

575-8-31

א גוטער בעל מוסף פארלאנגט א שטעלע צו דאווענען ימים נוראים, אין שטאדט אדער קאנטרי, צופרידענהייט פארזיכערט פרעגען ביים איסט טאראנטא רב, רבי ריזענמאן 145 סיטאן סטריט טריניטי עלגין 8064.

2403-8-31

די גוועלף היברו קאנגרעגיישאן פארלאנגט א גוטען בעל מוסף, זיך ווענדען צום פרעזידענט מר. לואי בראון, 2 נארפאלק סט. גוועלף, אנטעריא.

5324-8-24

פארלאנגט א יונגען באי צו לערנען קאטינג ביי דרעסעס. פרעגען לייאן דרעס 116 ספעדינא עוועניו.

.2411

א דייטשע מיידעל זוכט הויז ארבייט ביים וואך, מאנאט אדער שטונדע. פרעגען טריניטי F 1335.

634

פארלאנגט מיידלאך אפערייטארס און פינישערס צו סוועטערס. פרעגען לייטהויז ניטינג מילס 116 ספעדיינא עוו.
621-9-1

אגענטען פון יעדען געשלעכט קענען מאכען לייכט 75 דאלאר וועכענטליך, פארקויפענדיג פאלקא פראדוקטען, עטוואס ניי, פארקויפט זיך שנעל. גוטע רעפערענס, אויסשליסליכע טעריטאריע, פרייע סאמפעלס.

P. A. Lefbevre & Co. Ltd.
Alexandria, Ont.

5327

חזן ב. וולאדאווסקי

היגיעניש־געשולטער סוירדזשען
מוהל
— אויך —
מאדערנער מסדר קדושין
סווירוויסעס אין ענגליש

עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט, ווייל דאס איז דער בענעפיט פון זייערע קינדער.

קאנטרי לייט קענען מיך אויך רופען צו זייערע שמחות. איך וועל קיינעם ניט אנטזאגען צו קומען.

וואוינונג 62 בראנזוויק עוועניו.
טעלעפאן קינגסדייל 8882.
ארימע אומזיסט.

חפץ איז איצט אין יוראפ!

זיין אפיס געפינט זיך אונטערן אויפזיכט פון טיכטיגע אנגעשטעלטע און מרס. חפץ, וועלכע זענען טעגליך אין פארבינדונג מיט איהם אין פוילען און רוסלאנד. ווענדעט זיך צו חפצ׳ס שיפס קאנטאר וועגען אלע אימיגראציע אנגעלעגענהייטען.

געלט געשיקט טעגליך, שיפסקארטען, סיטיזען פייפערס

DOMINION TICKET OFFICE
(עדלייד 5971)
143 קווין סט. וועסט
ווענדעט זיך צו חפצ׳ן נאך ראט און טאט.

וואל... סטריט

(א העכסט שפאנענדער ראמאן פון דעם אידיש-אמעריקאנעם לעבען היינט צו טאג. געבויט אויף די לעצטע פאסירונגען אין וואל סטריט.

— פון —

מארק סארדעל

(פארזעצונג)

— אבער דו האסט געהאט דעם אדרעס אין דיין מאנטעל.

— וואס מיינט איהר?

— איך האב דעם אדרעס דארט אריינגעלייגט — האט בערטא געשמייכעלט.

— ווירקליך?

— נו, געוויס. פארוואס וואונדערסטו זיך אזוי?

— איהר זענט ווירקליך א גוטער מענש, בערטא! — האט לארא אויסגעשריען און האט די בלאנדע אנגעכאפט ביי ביידע הענט — און איך פיהל זיך אזוי שולדיג, אזוי שולדיג געגען אייך!...

— דו ביזט מיר געפעלען, דו ביזט אזא שייגינקע.. — האט בערטא געזאגט.

לארא האט זיך געמאכט ניט הערענדיג.

— און איך האב זיך אלץ געוואונדערט — האט זי געזאגט — ווי אזוי איך קום אהער...

— כע, כע... דאס איז פשוט! — האט בערטא געזאגט — ווען דו האסט גע'חלש'ט, האט מען דיך געמינטערט, דערנאך האט מען אין דיין מאנטעל געפונען דעם אדרעס און מען האט דיך געבראכט אהער.

— א, איהר האט געמוזט זיין בייז אויף מיר, בערטא...

— בייז? ניין. איך האב זיך דערשראקען...

— א, איך וועל קיינמאל אייך ניט קענען באצאהלען פאר דאס גוטס וואס איהר האט מיר געטאן...

— רעד ניט וועגען דעם... — האט בערטא געזאגט מיט א שמייכעל — דו דארפסט פאר קיין זאך ניט באצאהלען...

— נעכטען האב איך זיך אזוי געשראקען פאר אייך... — האט לארא אזוי ווי געוואלט זיך פארענטפערען.

— און איך האב דיך נעכטען ליעב באקומען — האט בערטא געענטפערט.

און לאנג, לאנג, האבען די צוויי פרויען יענעם נאכמיטאג אזוי גערעדט צווישען זיך.

קאפיטעל פערציג-פיער

פינקי

עס איז געווען ארום פיער א זייגער בייטאג. לארא איז געווען אליין אין הויז. בערטא איז ארונטער אין סטאר, איינקויפען איינינע זאכען פאר סאפער.

דאס איז געווען אין דעם זעלבען טאג. לארא האט זיך געפיהלט אביסעל שוואך און האט געהאט א לייכטען קאפ-ווייטאג. זי איז ערשט איצט געווען אונטער דעם איינדרוק פון די נעכטיגע איבערלעבונגען פון דער נאכט וואס זי האט פארבראכט אין באוואוסטלאזיגקייט און פון דער גוטסקייט מיט וועלכער די נייע, צופעליגע פריינדין האט זי ארומגענומען.

לארא איז געווען צוטומעלט און גערירט ביז די טיעפסטע געפיהלען פון איהר נשמה. די בלאנדע פרוי, וואס האט זיך גערופען בערטא, וואס האט צו איהר גערעדט אויף "דו", האט זי גערופען שוועסטער און איז געווען אזוי גוט צו איהר, איז געווען פאר איהר א גרויסער סוד. זי האט זי ניט געקענט פארשטעהן און באגרייפען. ווער איז זי און וואס איז זי פאר א מענש? ערשט נעכטען האט זי מורא געהאט פאר איהר און האט זיך געמיאוס'ט צו נעמען א שטיקעל ברויט פון איהר האנט. און היינט פיהלט זי זיך אזוי נאהענט צו איהר, אזוי ווי זי וואלט טאקע איהרע אן אייגענע שוועסטער געווען.

ווי מאדנע דאס לעבען איז! האט לארא געטראכט צו זיך אליין, ליגענדיג אויף איהר בעט און וואנדערענדיג מיט איהרע בליקען אויף דעם קויטיגען סופיט, איבער איהר קאפ. זי האט געהאט אזא שלעכטען באגריף וועגען די דאזיגע פרויען וואס האנדלען מיט זיך, וועגען די דאזיגע פרויען וואס לעבען אין זומפ פון דער שטאדט. אז בערטא'ס באציהונג איז געווען פאר איהר אזוי ווי א גרויסע, וואונדערליכע אנטפלעקונג. זי האט אזוי פיעל זיך אנגעהערט וועגען דער געזונקענקייט און געפאלענקייט פון אזעלכע פרויען, וועגען זייער נידריגען מאראלישען צושטאנד און וועגען זייער הארטהערציגקייט און ברוטאליטעט, אז זי האט זיך ניט געקענט פארשטעלען צו געפינען דא אזא גוטע באציהונג ווי בערטא האט איהר ארויסגעוויזען. זי האט זיך געפיהלט שולדיג געגען בערטא'ן, ניט נאר דערפאר ווייל זי איז געווען גוט צו איהר און האט פאר איהר אזוי געזארגט; זי האט זיך געפיהלט שולדיג געגען איהר פאר דער פאלשער מיינונג וואס זי האט ביז איצט געהאט וועגען די פרויען, וועלכע זענען ארויסגעשטויסען פון דער געזעלשאפט. זי האט ניט געוואוסט, די נאאיווע לארא, אז פונקט ווי זי האט פריהער געמאכט א טעות מיט דעם, וואס זי האט געמיינט, אז אלע פרויען פון דעם קלאס און פון דעם מין זענען שלעכט און געמיין, אז פונקט אזוי מאכט זי איצט א טעות ווען זי מיינט, אז אלע פרויען פון דעם קלאס און פון דעם מין זענען אזוי גוט און צוגעלאזט ווי בערטא...

ס'איז געווען אין דעם דאזיגען גרויען נאכמיטאג, ווען אין צימער איז שוין געווען האלב טונקעל, ווען לארא, ליגענדיג אזוי אויפ'ן בעט מיט האלב-צוגעמאכטע אויגען, האט דערהערט א קלאפ אין טיר.

לארא האט זיך א כאפ געטאן און האט געעפענט די אויגען. זי האט זיך געוואונדערט: ווער קען דא קלאפען? בערטא האט דאך א שליסעל. ס'איז דאך איהר אייגענע וואוינונג. דארף זי דאך ניט קלאפען.

און איידער זי האט צייט געהאט צו באדענקען זיך וואס צו טאן, און איידער זי האט באוויזען ארונטערצושטעלען די פיס אויפ'ן פלאר, האט זיך דערהערט א צווייטער קלאפ אין טיר. דאס מאל שטארקער, בייזער, אזוי ווי מיט חוצפה.

לארא איז געווארען אביסעל נערוועז. וואס פאר א מין קלאפען איז דאס! האט זי געטראכט, און צוגעהענדיג צו דער טיר האט זי געפרעגט:

— הו איז דהער? ווער קלאפט עס?

— איט'ס מי, פינקי! — האט זי דערהערט א רויהע שטימע פון יענער זייט טיר.

פינקי?... האט לארא זיך געוואונדערט. ווער איז דאס פינקי און וועמען זוכט עס דא? און פאר א מאדנע רויהע שטימע דער פינקי האט עס!

— וועמען דארפט איהר? — האט זי געפרעגט, ניט עפענענדיג די טיר.

— א, העל!... — האט זי דערהערט א בייזע שטימע — פארוואס עפענסטו ניט? דערקענסט מיך ניט, בערטא?

בערטא... א... הייסט עס, עס איז איינער פון בערטא'ס באקאנטע... לארא האט זיך געפיהלט אין א מאדנער פארלעגענהייט. עפענען, אדער ניט עפענען....

— ווער איז דארט מיט דיר, הא? בערטא! — האט זי ווידער דערהערט די זעלבע שטימע און א שטארקען קלאפ אין טיר — פארוואס עפענסטו ניט?

לארא איז מיט נערוועזע טריט געגאנגען צו דער טיר. די שטימע האט זי געשראקען. אבער פארוואס דארף זי מורא האבען. עס איז דאך בערטא'ס א באקאנטער... אפשר א פריינט איהרער.

און מיט ציטערענדע הענט האט זי געעפענט א לייכטען שפאלט פון דער טיר.

— וואט'ס די מעטער וויטש יו!...

— האט זי דערהערט א גראבע שטימע, וואס האט איהר א געשריי געטאן גלייך אין פנים אריין, און איידער זי איז געקומען צו זיך האט א ברייטער, מענערשער פוס זיך אריינגעשפארט אין דער שמאל-געעפענטער טיר. און מיט איין באוועגונג פון דער האנט האט דער מאן, וואס האט זיך גערופען פינקי, זי א שליידער געטאן אויפ'ן בעט, פון וועלכער זי האט זיך פריהער ערשט געהאט אויפגעהויבען.

לארא איז מיט שרעק געבליבען האלב ליגען און האלב זיצען אויפ'ן בעט און האט מיט ציטערניש געקוקט אויף דעם אומבאקאנטען גאסט.

דער גאסט האט זיך ארומגעקוקט אין צימער און דאן האט ער אנגעשטעלט אויף איהר זיינע אויגען און האט אזוי ווי ארויסגעברומט פון צווישען די ציין:

— הו יו?

פינקע איז געווען א ברייט-ביינערדיגער, צוואקסענער מאנסביל, מיט א גרויסען קאפ וואס איז געזעסען אויף נידריגע, ברייטע אקסלען. זיין קאפ איז געווען באדעקט מיט קורצע, געקרויזטע האר, וועלכע האבען זיך ארויסגעשפארט פון אונטער דער קאפ וואס ער האט געטראגען. ער האט געהאט א ברייטע נאז, קליינע, וואסערדיגע אויגען און א פעסטע, קייַלעכדיגע מארדע. ער איז געווען נידריג און ברייט צוואקסען, מיט קורצע פיס, ווי קלעצער, און קורצע דיקע הענט, וואס האבען זיך אומנאטירליך געשאקעלט אויף ביידע זייטען פון זיין קערפער.

פינקי!...

לארא האט מיט שרעק געקוקט אויף דעם דאזיגען מענשען, וועלכער האט איהר מעהר דערמאנט א גארילא ווי א מענש.

פינקי!...

ווער איז ער און וואס וויל ער דא?

פינקי!...

און דער, הייסט עס, איז בערטא'ס א באקאנטער... אפשר איהר פריינט... בערטא'ס פריינט קען דאך וועלען זיין אויך איהר פריינט...

זי האט געפיהלט ווי עס ווערט איהר טונקעל פאר די אויגען. אלץ וואס זי האט ערשט א ווייַלע פריהער געטראכט וועגען בערטא'ן און וועגען איהר גלייכען, איז איצט, מיט אמאל, אזוי ווי אויסגערונען געווארען.

א, הייסט עס, אז ניט אלע זענען אזוי ווי בערטא... פאראן, הייסט עס, אנדערע אויך... ערגערע... מיאוס'ערע...

— הו יו? — האט פינקי ווידער ארויסגעלאזט א ברום.

און לארא, אלץ קוקענדיג אויף איהם מיט שרעק, האט ניט געענטפערט. זי האט מורא געהאט צו עפענען דאס מויל.

— פארוואס ענטפערסטו נישט? — האט ער א דונער געטאן — וואו איז בערטא, וואו?

(ווערט פארזעצט)

נייעס ביי אונז אין שטאדט

בעאמטע ערוועהלט אין ש. פרוג פרויען ברענטש

די ערוועהלטע בעאמטע אין ש. פרוג פרויען ברענטש פון א. נ. א. פארבאנד זענען: שטיינהויז, פארזיצערין; פרימאן, וויצע פארזיצערין; קראקאווער, פינאנס סעקרעטאר; קאטש, פראטאקאל סעקרעטאר, שער, קאסירערין, און גרינבוים, האספיטעלערין.

די בעאמטע גרייטען זיך אויך דורכצופירען א באזאר פאר דער פאלקס שולע, ווי אלע יאהר, וועלכער וועט פארקומען אין חודש דעצעמבער.

איז אפגעפאהרען שטודירען

דייוויד סילווערשטיין, דער צוואנציג יעריגער זוהן פון מר. און מרס. יצחק סילווערשטיין, פון קענזינגטאן עוו., איז אפגעפאהרען קיין פאריז, וואו ער וועט שטודירען פידעל און פיאנא שפילען.

די סילווערשטיין פאמיליע איז באקאנט אלס א מוזיקאלישע, און דייוו איז געפאהרען פארזעצען זיין שטודיום כדי אנצוהאלטען ווייטער דעם מוזיקאלישען פאמיליע יחוס.

האט געוואונען א גאלדענעם מעדאל פאר טשעלא

פרידא גראנאוועטער, פון 681 עדלייד סטריט וועסט, האט געוואונען דעם גאלדענעם מעדאל פאר טשעלא שפילען ביי דער נאציאנאלער אויסשטעלונג. זי איז א בארימטע טשעליסטין און איז פיעל מאל געלויבט געווארען פון דער קריטיק.

פארבאנד קאנפערענץ קומענדען זונטאג

קומענדען שבת אוונט וועט אין פארבאנד אינסטיטוט אפגעהאלטען ווערען די יערליכע קאנפערענץ פון פארשטעהער פון אלע פארבאנד ברענטשעס און פרויען קלובען.

דאס איז דער יערליכער צוזאמענקונפט, ביי וועלכען עס ווערט אויסגעארבייט דער פראגראם פאר א יאר טעטיגקייט און די בודזשעטען פאר'ן פארבאנד און פאר דער פאלקס שולע.

ביי דער געלעגענהייט וועט אויך פארקומען דער חנוכת הבית באנקעט, צוליעב דעם איבערבוי פון פארבאנד אינסטיטוט, וועלכעס איז איצט פאקטיש איינע פון די שענסטע אינסטיטוציעס אין שטאדט.

וועלען ווייטער שווימען

ניט אכטענדיג וואס דער גרויסער שווים-קאנטעסט איז ערשט פאראיבער, און כמעט אלע שווימער האבען א נדר געטאן, אז דאס איז געווען דאס לעצטע מאל, וואס זיי זענען געשפרונגען אין וואסער, ווערט שוין צוגעגרייט נייע שווים-קאנטעסטען, וואס וועלען פארקומען קומענדען פרייטאג און שבת.

יעדען טאג וועלען פארקומען צוויי שווים-קאנטעסטען צו דריי מייל. באזונדער פאר פרויען און באזונדער פאר מענער.

איינלאדונגען זענען שוין ארויסגעשיקט געווארען צו די שווימער פון מאראטאן שווים-קאנטעסט, זיך צו פארשרייבען אין נייעם שווים-קאנטעסט.

די פרייזען וועלען זיין פון הונדערט ביז דריי הונדערט דאלאר צו די געווינער.

געכאפט אין וואלד און ארעסטירט

צוויי יונגע חברה, טשארלס מעיבא, און ט. טאמפסאן, וועלכע מען האט ארומגעזוכט אויף דער קלאגע, אז זיי האבען צוגענומען אביסעל קליין-געלט פון א גאראדזש, זענען ארעסטירט געווארען אין א וועלדעל ארום טאראנטא.

די פאליציי האט געהאט א פארדאכט, אז זיי באהאלטען זיך אויס אויסער'ן שטאדט. זי האט זיך דארום געשטעלט אין פארבינדונג מיט די נאענטע פאליציי פון די פארשידענע געגענטען, און די חברה זענען ארעסטירט געווארען.

קומט באזוכען א פריינדין און שטארבט

האלב נאך ניין, דאנערשטאג ביינאכט, איז מערי קאנלי, פון 163 מעגראנעלד עוו., געקומען צו גאסט צו אירער א פריינדין אין 620 אנטאריא סטריט. עס איז איר דארט ניט גוט געווארען, און איידער דער דאקטאר איז געקומען צו דער קראנקער איז זי שוין געווען טויט.

די פאליציי איז גלייך גערופען געווארען, וועלכע האט דעם טויטען קערפער צוגענומען אין מארג. זיי האבען אויך אויסגעפרעגט איר באגלייטער, הערבערט דזשאנס, פון סט. קלארענס עוועניו, וועלכער האט בלויז געקענט דערצעלען וואס עס האט פאסירט.

די דעטעקטיוו האבען שטונדענלאנג אויסגעפרעגט די הויז-איינוואוינער פון אנטאריא סטריט, ווי אזוי דער פלוצלונגער טויט האט פאסירט מיט דער יונגער מיידעל. אלעס אבער וואס זיי ווייסען איז, אז עס איז זיי באשערט געווען אן אומגליק, און עס האט פאסירט.

דער קערפער איז אין מארג און אן אונטערזוכונג ווערט געמאכט וועגען דעם ענין.

מארגען וועט איר ניט באקומען קיין פאסט

מארגען "לייבאר-דעי", וועט איר ניט באקומען קיין פאסט, און אלע פאסט אפיסעס וועלען זיין געשלאסען.

בלויז דער פאסט טערמינאל א. וועט זיין אפען פון אכט א זייגער אין דער פרי ביז צען, וואו איר וועט קענען אפנעמען אייערע בריעף, אדער קויפען פאסט-ארטיקלען.

אן הזכרה נאך די ארץ ישראל קדושים

היינט אוונט וועט אין האל פון דער היברו סיק בענעפיט סאסייטי, 350 דאנדעס סטריט וועסט, פארקומען אן הזכרה צום אנדענקען פון די געפאלענע אין ארץ ישראל.

חזן עקיבא בארענשטיין וועט מאכען די הזכרה און די רעדנער וועלען זיין: יעקב טשעלסקי, ראביי א. וואלגעלערנטער, צבי בעל, און י. רובין.

די הזכרה איז ארנאזשירט פון ברית טרומפלדור.

אימיגראנטען וועלכע קומען היינט פון האליפאקס

מיט דער שיף "פולאסקי" פון דער באלטיק אמעריקאן ליין, זענען פרייטאג נאכט אנגעקומען אין האליפאקס פאלגענדע אימיגראנטען:

שמעון לוסטגארטען, שמואל באמגארט, לייביש, שרה און מלכה גאלדוואסער, אידעל, בריינדעל און חייקעל קארנבלום. יהואל אלטער טייכמאן, ישראל שטייגער, יוכבד וואניצא, ישעיה און זיסעל פעלזען, לייב לערער, ביילע גאלדבערג, יוסף פאנטש, חיה נאכטשטערן, העגריעטא סטופעל, שרה מינדעל, מענדעל, מירעל און טאבע האמער, אנרזשיא בראדער און וואלף יוזעפאוויטש.

די אימיגראנטען קומען אן אויפ'ן יוניאן סטיישאן היינט נאכט, אדער מאנטאג פרי.

הלומה ילד למה הוא דומה?
לדיו כתובה על ניר חלק.

(ווער עס לערנט קליינערהייט איז אזוי ווי מען שרייבט מיט טינט אויף גלאטען פאפיר).

ווען אייער קינד ווערט 5 יאר אלט, דאן איז די צייט איהם אנצופאנגען לערנען אידישע לימודים.

א יונג קינד לערנט זיך אויס א שפראך פיעל שנעלער ווי א גרעסערע און זאפט אין זיך אריין טיפער דעם גייסט פון אן אנשטאלט.

א וויכטיגע פארזאמלונג פון אלע עלטערען און פריינט פון דער תלמוד תורה וועט פארקומען זונטאג אוונט דעם 7-טען סעפטעמבער.

תלמוד תורה 9 בראנזוויק עוו.

„דארע" קראנקער פאטער געווינט 15 פונט אין דריי וואכען, פרישען פעפ

אנסעלמא, אלטא. — מר. ע. גאטער זאגט: „איך בין געווען אזוי אפגעצערט שוואך, נערוועז, האב ניט געקאנט ארבייטען. דאן פרובירט אייראנייזד איסט. געוואונען 15 פונט אין 3 וואכען. צוריקגעקראגען מיין געזונט".

דארע, שוואכע, נערוועזע מענשען ווערען איבערראשט צו געווינען פון 5 ביז 15 פונט אין 3 וואכען. ביינערדיגע גלידער ווערען רונדיג. פלעקען אויפ'ן הויט פארשווינדען. נייע „פעפ" דעם ערשטען טאג. פארשטאפונג, אונפארדייאונג ענדיגען זיך איבערנאכט. פארמיידט די געפאהרען פאר ערנסטע קראנקהייטען.

אייראנייזד איסט איז צוויי גרויסע טאניקס אין איינעם — וואג-בויענדע מאלץ איסט (הייוועז) און קרעפטיגענדע בלוט-געבענדע אייזען. פיעל מאל שטארקער ווי ניט מעדיצינישע הייוועז, רעזולטאטען אין האלב צייט.

זייט ניט „דאר", שוואך, נערוועז, אין געפאר פאר ערנסטע קראנקהייטען. נעמט די דאזיגע אנגענעמע טאבלעטס. קיין הייוועדיגער טעם, גאז. אויב ניט צופרידען מיט די שנעלע רעזולטאטען, וועט איר קריגען אייער געלט צוריק. קריגט היינט אייראנייזד איסט פון אייער דראגיסט. פילט גוט מארגען. נאך וואג שנעל.

נאטיס צו די יעניגע וועלכע עס האבען
אויטאמאבילס און טראקס

דער נייער געזעץ געהט אריין אין קראפט דעם 1-טען סעפטעמבער, 1930. אז דער יעניגער וואס האט ניט קיין אינשורענס אויף זיין אויטאמאביל, אדער טראק, און קען ניט באצאלען ווען ער האט אן עקסידענט, וועט מען צונעמען זיינע לייסענס. און יעדער עקסידענט וואס באטרעפט מער ווי 50 דאלאר, מוז גלייך רעפארטעט ווערען צו די פאליס פאר רעקארדינג.

נעמט עס גוט אין אכט און פראטעקטעט אייך דורך

חזן קאפלאנ'ס אפיס. טעלעפאנירט אונז און איר וועט אינשורט ווערען אין די בעסטע קאמפאניעס. אונזער גוטער רעפוטיישאן פאר די לעצטע 15 יאר אין די אינשורענס ביזנעס, איז אלעמען גוט באוואוסט.

M. KAPLAN & SON INS. BROKERS

55 YONGE ST. Tel. ELgin 8155-6-7 Sundays & Holidays Hillcrest 8646-Hyland 1960

Journal Press Limited

JOB AND COMMERCIAL PRINTERS

542 DUNDAS ST. W.

מאכט אייערע
שנה טובה קארטען
— אין —
„אידישען זשורנאל"

מיר האבען דעם גרעסטען אויסוואהל פון
נייע אימפארטירטע

שנה טובה קארטען
40 סארטען 40

קארטלאך פון פארשידענע סטיילס. איהר קענט זיי זעהן
ביי אונז אין אפיס, אדער טעלעפאנירט און אונזער א
פארטרעטער וועט קומען צו אייך.

קאנטרי ארדערס ווערען פינקטליך אטענדעט

מיר נעמען אן פרינטינג ארדערס פון אויסערן שטאדט,
און מיר דעליווערען אין צייט, שעהן, גוט און ביליג.

„אידישער זשורנאל"
דרוקעריי

542 דאנדעס וועסט טריניטי 6830-6831

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL

די נייע רעגירונג ביי דער ארבייט

עס איז קוים א מאנאט פאראיבער זינט עס זענען פארגעקומען די פעדעראלע וואלען ביי אונז אין לאנד. און נאטירליך איז עס אויך קוים א מאנאט זינט די נייע רעגירונג איז אין מאכט. און דאך איז פאר דער דאזיגער פארהעלטניסמעסיג קורצער צייט, שוין אזוי פיעל ארבייט אויפגעטאן געווארען פון דער רעגירונג. עס איז אפשר אויפגעטאן געווארען מעהר ווי מ'האט אפילו געקאנט דערווארטען.

צום אלעם ערשטען האט די רעגירונג באקאנט געמאכט וועגען אירע פלענער, צו אנהויבען איבער'ן גאנצען לאנד א ברייטען קאמפיין צו שאפען ארבייט פאר די איבער צוויי הונדערט טויזענט ארבייטסלאזע אין לאנד; צווייטענס האט זי פארזיגעלט אויף זיבען שלעסער די טויערען פון לאנד, הויפזעכליך פאר אייראפייאישע איינוואנדערער; דריטענס האט זי שוין געהעכערט דעם טאריף אויף אמעריקאנער פרוכט-ארטיקלען און זי גרייט זיך, ביי דער קומענדער עקסטרא סעסיע פון פארלאמענט, צו העכערען דעם אפצאל אויף א גרויסער צאל אנדערע ארטיקלען וועלכע זענען ביז איצט אהער אריינגעקומען פון פארשידענע לענדער.

אט אזוי האט די נייע רעגירונג באוויזען, אין א משך פון א קורצען מאנאט, צו אויפטאן אזוי פיעל ארבייטען. דאס באווייזט אונז נאך אמאל אז כמעט וואו דער ווילען איז פאראן זענען אויך דא די מעגליכקייטען, ווארים די אלע אויסגערעכנטע ארבייטען שטעלען דאך צונויף דעם וויכטיגסטען טייל פון דעם קאנסערוואטיווען פראגראם. עס איז בלויז א פראגע אויב די רעגירונג וועט זיין אזוי אקטיוו אין דער צוקונפט אויך, אזוי ווי זי איז עס געווען אין דעם ערשטען מאנאט פון איר דערוויילונג, אדער אזוי שנעל ווי דער ערשטער ענטוזיאזם וועט פארשווינדען, וועט אויך פארשווינדען איר איצטיגע טעטיגקייט.

קומענדע וואך וועט דערעפענט ווערען די ספעציעלע פארלאמענט-סעסיע וועגען ארבייטסלאזיגקייט. אויף דער דאזיגער סעסיע וועט די רעגירונג דארפען ארויסקומען מיט לשון און זאגען וואס פאר א קאנקרעטע פלענער זי האט צו פארשלאגען כדי צו שאפען באשעפטיגונג פאר די קאנאדער ארבייטסלאזע. דער אפשטעל פון אייראפייאישער איינוואנדערונג און די געהעכערטע טאריפ'ן אויף אמעריקאנער פרוכט און גרינסען און אויך אויף ניי-זעעלאנדער פוטער, וועלען געוויס אנגעגעבען ווערען פון איר אין נדן, אלס א טייל פון איר פראגראם, כדי צו העלפען די היגע ארבייטסלאזע.

אין דער אמת'ן אבער וועלען די היגע ארבייטסלאזע ווייניג געהאלפען ווערען, סיי פון דעם איינוואנדערונגס-אפשטעל, און סיי פון די געהעכערטע טאריפ'ן. ווייל אויב עס איז עפעס יא דערמיט דערגרייכט געווארען, איז עס געווען דוקא דאס פארקערטע. צום אלעם ערשטען האט דער געהעכערטער טאריף אויף ניי-זעעלאנד'ער פוטער געבראכט צו דעם, אז קאנאדע זאל פארלירען איינעם פון אירע בעסטע אפזאץ-מארק פאר קאנאדער אויטאמאבילען, און אין אשאווא, וואו טויזענטער קאנאדער ארבייטער זענען באשעפטיגט אין די דזשענעראל מאטארס פאבריקען, האט דער פארלוסט פון דעם ניי-זעעלאנד'ער מארק, שוין געפונען אן אפקלאנג.

און איצט, מיט אירע ווייטערדיגע טאריף-פלענער געגען פראדוקטען פון אנדערע לענדער, וועט קאנאדע זיך בלויז איינרייסען מיט דער גאנצער וועלט, און דער רעזולטאט וועט זיין, אז זי וועט בלייבען איזאלירט. ניט נאר קאן אזעלכעס ניט אפשאפען די ארבייטסלאזיגקייט אין לאנד, נאר די לאגע קאן נאך פיעל פארערגערט ווערען.

די רעגירונג האט אויך אין זינען צו אנהויבען בוי-ארבייטען איבער'ן גאנצען לאנד. מען קאן אבער דערווארטען אז פון דעם גרויסען וואלקען זאל קומען א קליין רעגענדעל. מיר וועלען נעמען אלס א ביישפיעל טאראנטא. אויך דא האט זיך שטארק געטומעלט, אין פארלויף פון דעם פארגאנגענעם מאנאט, וועגען די פלענער וואס מעיאר וועמפ האט אויסגעארבייט פאר א ברייטען פראגראם פון באלדיגע בוי-ארבייטען ביי פארשידענע עפענטליכע אונטערנעמונגען. אייגענטליך טראגט זיך שוין ארום אונזער מעיאר מיט די דאזיגע פלענער, נאך פון זינט ער איז דערוויילט געווארען צו זיין איצטיגען הויכען אמט. יעדען טאג האט ער געלאזט וויסען אז היינט-מארגען וועט מען אנהויבען דורכפירען אין לעבען די "טאון פלענינג" ארבייט, און מען וועט אנהויבען בויען א סאבוויי, בריקען, עפענטליכע געביידעס און נאך און נאך פיעלע אנדערע מלאכות. אבער אט איז שוין באלד דריי פערטעל יאר פאראיבער, און פון אלע פלענער, האבען מיר נאך דערווייל גארניט געזעהען קיין ממשות'דיגעס.

זינט די קאנסערוואטיווען האבען אפגעהאלטען זייער פעדעראלען זיעג, האט זיך עס אויסגעוויזען אויף אוויילע, אז ענדליך איז שוין געקומען די גוטע שעה, ווען די צוואנציג טויזענט ארבייטסלאזע אין טאראנטא וועלען געהאלפען ווערען. דער מעיאר האט די גאנצע צייט געטומעלט, אז איצט — ווען מר. בענעט איז פרעמיער, וועלען אלע געפלאנטע עפענטליכע ארבייטען אין טאראנטא שוין באשטימט אנגעהויבען ווערען גאר אין גיכען. און ווידעראמאל איז געקומען אן אנטוישונג.

דער וואס האט פארזיכטיג דורכגעלייענט דער פינאנציעלען באריכט פאר דעם פארגאנגענעם יאר פון טאראנטא'ס פינאנץ קאמישאנער, דזשארדזש ווילסאן, יענער וועט זיך באלד איבערצייגען אז דעם מעיאר'ס אלע ביז-איצטיגע פלענער, זענען נאך דערווייל ניט מער ווי אויפ'ן פאפיר. דער פינאנץ-קאמישאנער, וועלכער ווייסט בעסער, ווי אימיצער אנדערש, דעם פינאנציעלען צושטאנד פון אונזער שטאדט האט, אין זיין באריכט געווארנט די שטאדט-טאטעס, ניט צו אנהויבען צופיעל עפענטליכע ארבייטען, כדי די שטאדט זאל ניט דארפען אויסגעבען קיין צופיעל געלט. ווארים וואס מעהרער געלט עס וועט אויסגעגעבען ווערען, אלץ שווערער וועט עס פאלען אויפ'ן שטייער-צאלער. און א חוץ דעם וועט די שטאדט אליין זיך מוזען פארבאדען ביז'ן האלז אין חובות.

און געוויס איז פאראן א סך אויסגעהאלטענקייט און לאגיק אין דער דאזיגער ווארנונג. עס לאזט זיך גלויבען, אז סאי דער מעיאר און סאי די קאנטראלערס און אלדערמען וועלען זיך צוהערען צו זיין עצה און מען וועט זיין אזוי שפארזאם מיט דער שטאדט'ס געלדער ווי מעגליך. אונטער אזעלכע אומשטענדען וועט זיכער מוזען אפגעלייגט ווערען דער גרעסטער טייל פון די געפלאנטע עפענטליכע ארבייטען.

פונקט דאס זעלבע קאנען מיר אויך דערווארטען פון אלע פלענער, מיט וועלכע די פעדעראלע רעגירונג טראגט זיך ארום. דערווייל האלט מען אין איין פויקען אין אלע טאצען אז "קיין איין קאנאדער איינוואוינער וועט אין פארלויף פון דעם קומענדען ווינטער, ניט זיין הונגעריג אדער בארפיס". און מען דערציילט אויך וועגען פארשידענע פראיעקטען וועגען אלערליי עפענטליכע ארבייטען וואס די רעגירונג פלאנעוועט איצט צו אנהויבען. עס איז אבער מעגליך אז פון דעם גרויסען וואלקען זאל זיך עס אויסלאזען צו א קליין רעגענדעל. עס וועט זיך פלוצלונג ארויסווייזען, מסתמא, אז די פינאנציעלע אומשטענדען פון לאנד דערלויבען איצט ניט קיין ברייטען פראגראם פון עפענטליכע ארבייטען, אדער אפשר אן אנדער סיבה וועט געפונען ווערען.

ווארום האט די ארבייטסלאזיגקייט-קאנפערענץ וואס די רעגירונג האט לעצטע וואך פאררופען, ניט רעקאמענדירט קיין ארבייטסלאזען-פארזיכערונג, בעת א העכערען טאריף און דעם אפשטעל פון אימיגראציע האט זי דוקא יא געפונען פאר נויטיג צו רעקאמענדירען, און ווייסט דען ניט די רעגירונג אליין אז כדי צו שאפען פערמאנענטע הילף פאר די ארבייטסלאזע איז נויטיג, ניט נאר ארבייטסלאזען-פארזיכערונג, נאר אויך קירצערע ארבייטס-שטונדען. ווארום זשע דערמאנט זי גארניט וועגען דעם אין אירע אלע פלענער צו העלפען די ארבייטסלאזע? זי רעדט וועגען צייטווייליגער הילף, דורך עפענטליכע ארבייטען, און ניט וועגען פערמאנענטער הילף דורך קירצערע ארבייטס-שטונדען און "אנעמפלאימענט אינשורענס".

אבער הלואי זאלען די פלענער פון צייטווייליגער הילף, אויך ניט צורינען ווערען, אזוי ווי זיי האלטען ביים צורינען ווערען אין טאראנטא. דעם ערשטען מאנאט איז די רעגירונג געווען גאנץ אקטיוו. אבער צי עס וועט עפעס העלפען די 200,000 קאנאדער ארבייטסלאזע, אין דעם איז נאך א גרויסער ספק.

די סאוויעט געזעצען געגען רעליגיע און כלי קודש

דאס ענגלישע אויסערן מיניסטעריום האט פארעפענטליכט אין א ספעציעלען ווייסען בוך דעם געזעץ געגען רעליגיע און כלי קודש אין סאוויעט רוסלאנד.

דער ראטה פון פאלקס קאמיסארען האט אין פעברואר 1918 פארעפענטליכט א פארארדנונג, לויט וועלכער די קירכע איז פארנאנדערגעטיילט געווארען פון שטאאט און די שולעס פון דער קירכע.

עס איז ערלויבט געווארען די פרייהייט דורכצופיהרען רעליגיעזע פליכטען אזוי לאנג ווי זיי וועלען ניט שטערען די עפענטליכע ארדנונג, און אז יעדער בירגער "איז פריי צו גלויבען און ניט צו גלויבען אין רעליגיע". מען האט אבער זיך באזארגט מיט די פאלגענדע פונקטען: קירכען און רעליגיעזע פאראיינען טארען ניט באזיצען קיין שום פארמעגען. רעליגיעזער אונטעררינכט איז פארבאטען אין אלע שטאאטס, עפענטליכע און פריוואטע אנשטאלטען, וואו אן אלגעמיינע ערציהונג ווערט געגעבען. בירגער מעגען לערנען און מען מעג זיי לעהרנען רעליגיע, אבער דאס מוז טראגען א פריוואטען כאראקטער.

זינט דיזע דעקרעטען זענען פארעפענטליכט געווארען אין 1918 זיינען געפאסט געווארען פארשיעדענע פארארדנונגען ארויפלעגענדיג פאליטישע אונגלייכהייט אויף גייסטליכע, וואס געבען זיך אפ מיט רעליגיע און אויף מיטגליעדער פון רעליגיעזע געמיינדעס.

דער פונקט 69 פון דער קאנסטיטוציע פון דער רוסישער סאציאליסטישער פעדעראלער סאוויעט רעפובליק רעכענט אויס זיבען קלאסען פון בירגער, וועלכע מען זאל בארויבען פון זייערע פאליטישע רעכטע. זיי טארען ניט שטימען, מען טאר זיי ניט אויסוועהלען. די פערטע קאטעגאריע ווערט באשטימט ווי פאלגט: גייסטליכע פון יעדען גלויבען און דאקטרינען אקטועל זיך אפגעבענדיג מיט זייער פראפעסיע און מאנאכען.

די אנדערע, וועלכע געהען ארונטער די פארבאטענע גראדען פון פונקט 69 זיינען: מענשען, וועלכע ליידען פון א גייסטיגער קראנקהייט, וואס זענען משוגע, פערזאנען פאראורטיילט פאר פאליטישע פארברעכענס. מענשען, וועלכע נוצען זיך אויס מיט דער ארבייט פון אנדערע כדי צו קריגען דעם פראפיט פון דעם. מענשען וואס האבען אן איינאהמע פאר וועלכע זיי האבען ניט געארבייט.

לויט די אינסטרוקציעס, וועלכע זענען ארויסגעלאזען געווארען אין 1926 שטעלט ארויס די צענטראל עקזעקוטיוו קאמיטע די פרטים פון רעליגיעזע פראקטיצירער און קולטען און פון אנדערע רעליגיעזע בארופען, וועלכע געהען אריין אונטערן דעקרעט, וואס נעהמט ביי זיי אוועק די שטים רעכטע צווישען די פארשיעדענע גייסטליכע וואס פארלירען זייער שטים רעכט ווערען אויך דערמאהנט די רבנים.

נאכהער קומט א רייהע פון שטראפען. עס ווערט געזאגט אין איין פונקט: "געצוואונגענע ארבייט פאר א פעריאדע וואס שטייגט ניט איבער א יאהר ווערט ארויפגעלעגט אויף די וואס ברעכען דעם געזעץ, וואס פארבאט צו געבען א רעליגיעזען אונטעררינכט צו די יונגע אין שטאאט אדער פריוואטע ערציהונגס אנשטאלטען אין סקולס, אדער אויף די וואס היטען ניט אפ די רעגולאציאנען."

אנדערע פונקטען אין דעם קרימינאלען קאדעקס זיינען: דער וואס טהוט אזעלכע זאכען פון אפנארען דעם צווייטען, מיט דעם צוועק צו ערמוטיגען אבערגלויבען צווישען די מאסען פון דער באפעלקערונג און מיט דעם אבזיכט צו האבען א פראפיט פון וואס פאר ניט איז סארט פון דעם וועט באשטראפט ווערען מיט געצוואונגענער ארבייט פאר א פעריאדע וואס שטייגט ניט אריבער איין יאהר, טיילווייזע קאנפיסקאציע פון פארמעגען אדער אן אנדער סארט שטראף. די ארויפגעצוואונגענע זאמלונגען פאר רעליגיעזע גרופען קען דערברענגען צו דעם, אז מען זאל באשטראפען דעם איבערטרעטער מיט זעקס מאנאטען געצוואונגענער ארבייט, אדער א געלד שטראף.

אזוי פאלגען נאך אנדערע פונקטען וואס זיינען געציעלט געגען דער פארשפרייטונג פון רעליגיעזער טעטיגקייט.

עלטערע מענשען פארוואונדעט

אן עלטערע פאר-פאלק, ער איין און אכציג יאר אלט, און זי דריי און זיבעציג יאר, זענען שווער פארוואונדעט געווארען, ווען זייער אויטאמאביל, אין וועלכען זיי זענען געפארען, האט זיך צוזאמענגעשטויסען מיט א צווייטען.

דער דרייווער, מר. האגארט, איז אפגעקומען מיט לייכטע וואונדען.

דער סמן דלות פאר רוסלאנד

(צו דער פינאנציעלער לאגע פון די סאוויעטען).
פון שלמה גאלדענבערג

איך ווייס ניט, צו פיעלע פון אונז האבען געשענקט זייער אויפמערקזאמקייט צו דער מערקווירדיגער ידיעה פון רוסלאנד, אז דער העכסטער ראטה פון די סאוויעטען האט ארויסגעגעבען א באפעהל, לויט וועלכען אלע אידישע מצבות אויף די אידישע בתי הקברות מוזען רעגיסטרירט ווערען אין משך פון איין מאנאט, און אויב ניט ווערען זיי קאנפיסקירט פאר די נוצען פון לאנד. דער באפעהל איז אפגעדרוקט געווארען מיט רש"י כתב אין דעם אפיציעלען ארגאן פון דער רעגירונג, אבער לעת-עתה האט איהם דערזעהען נאר די מאסקווער קהלה, וועלכע האט דערלאנגט א בקשה צו דער רעגירונג צו פארלענגערען דעם טערמין פון דער רעגיסטראציע, ווייל אין משך פון איין מאנאט איז שווער זיך פארנאנדערצוקלייבען אין די מצבות אפזוכען די קרובים פון די מתים, זיי פארשרייבען און אזוי ווייטער. אט דאס איז דער אפיציעלער נוסח פון דער י. ט. א. וועלכער רעדט וועגען שטיינערנע מצבות און פון דעם נוסח איז ניט גאנץ קלאהר, צו די נייע גזירה אויף מתים האט א שייכות נאר צו דעם מאסקווער אידישען בית עלמין, וואו די מצבות זיינען געוויס פון שטיין,, צו דאס איז אן "אוקאז" אויף גאנץ רוסלאנד און ער איז חל אויך אויף אלע אנדערע אידישע בתי הקברות אין סאוויעטען ראטה, וואו די מצבות זיינען גאר מעהרסטענטהייל הילצערנע. יעדענפאלס איז די ידיעה מערקווירדיג און באדייטענד סאי לויט איהר אנווייזונג אויף דער אלגעמיינער לאגע אין לאנד און חוץ דעם טראגט זי א ספעציעל אידישען כאראקטער, וואס האט פאר אונז א זעהר טראגישען אינטערעס.

ווי באוואוסט, געפינט זיך די סאוויעט רעגירונג אין א שטענדיגען כראנישען פינאנציעלען קריזיס. ניט קוקענדיג אויף אלע איהרע פארשלעגע קען זי קיין צופיעל גרויסע קרעדיטען ניט קריגען ביי די בורזשואזע לענדער און גראד פאר איהר פראגראם פון אויפבויען דאס לאנד אויף נייע אינדוסטריעלע באדינגונגען נויטיגט זי זיך דוקא אין מאשינעריע, וואס ווערט פראדוצירט אין אויסלאנד. צום אנהויב האט די סאוויעט רעגירונג אין איהר דראנג נאך וואליוטע געפראוואוט ארויספיהרען פון לאנד אזוי פיעל פראדוקטען, וויפיעל זי האט נאר געקענט קריגען פון דער באפעלקערונג מיט איהר צוואנג פאליטיק. די פראדוקטען האט זי פארקויפט אין אויסלאנד דורך איהר אייגענער אגענטור פון "ארקאס" אדער דורך ספעציעלע סינדיקאטען, וואס זי האט געשאפען פאר דעם צוועק. און אזוי ארום האט זי געקראגען די געוואונשענע "פונטען" און "דאלארען" אויף צו דעקען איהרע אייגענע פארפליכטונגען פאר די מאשינען, וואס זי האט איינגעקויפט אין ענגלאנד אדער אמעריקא. די סיסטעם האט אבער פאר דער סאוויעט רעגירונג צוויי גרויסע חסרונות. ערשטענס האט זי דורך אט דער צוואנגס פאליטיק פארביטערט און אויסגעהונגערט איהר אייגענע באפעלקערונג, צווייטענס האט זי אויף אזוי פיעל פארביליגט דעם אינערן מארק פון די לענדער, וואוהין די פראדוקטען זענען געבראכט געווארען, אז די האנדלונג האט ארויסגערופען פראטעסטען אין די אייראפעאישע לענדער וועלכע קוקען שוין קרום אויף דעם גאנצען חלוף פון רוסישע פראדוקטען אויף אייגענע מאשינען.

איינזעהענדיג אז דורך דער סיסטעם קומט זי אין קאנפליקט סאי מיט איינפלוסרייכע קרייזען אין אויסלאנד און נאך מעהר מיט איהר אייגענעם פויערטום וועלכע זיינען זעהר ניט צופרידען מיט דעם אויסבייט פון זייערע פראדוקטען אויף סאוויעטישע פאפיר געלד, וואס האט קיין בעדייטונג אויף דעם אויסלענדישען מארק, האט די סאוויעט רעגירונג זיך גענומען אויף אנדערע וועגען... זיי האבען גענומען פארקויפען דאס "האב און גוטס" וואס זיי האבען קאנפיסקירט ביי פריוואטע מענשען אין דער צייט פון דער רעוואלוציע און זיינען דערגאנגען דערצו, אז זיי האבען אנגעהויבען אויספארקויפען קונסט זאכען פון די רייכע נאציאנאלע גאלעריען אין לענינגראד און מאסקווא, וואס איז איבערגעגאנגען צו זיי בירושה נאך פון דעם צאר'ס צייטען... דאס איז געווען א לייכטערער און זיכערער וועג, ווייל די רוסישע פויערים ארט ווייניג וואס מען פארקויפט די "מאיאנטיקעס" פון די אמאליגע פריצים און די קאמוניסטישע אינטעליגענץ זארגט זיך ווייניג וואס עס ווערען אויספארקויפט בילדער און סקולפטורען פון "בורזשואזער קונסט", וועלכע איז דאך, כידוע, טריפה נאך אלע דעות. ניט אזוי לייכט איז דער וועג אין אויסלאנד וואו די סאוויעט רעגירונג ווערט געשטערט אויף דעם געזעצליכען אופן צו פארקויפען זאכען, וואס באלאנגען צו די אמאליגע אריסטאקראטען און היינטיגע עמיגראנטען, און אויך ניט יעדער רייכער קאלעקטאר איז איינשטימיג אפצוקויפען רוסישע נאציאנאלע אייגענטום פאר גוטע פרייזען, און די סאוויעט רעגירונג מוז נאך אלץ ברעכען דעם קאפ, וואו קריגט מען געלד אויף צאהלען די קוויטלען פאר די מאשינען, וואס מען קויפט אין אויסלאנד אויף קורצען קרעדיט.

אבער ניט אומזיסט צאהלט די סאוויעט רעגירונג שכירות די אידישע בעאמטע אין איהר פינאנץ אבטיילונג .זיי, די געוועזענע גמרא קעפלאך, טראכטען שוין צו שפיצלאך, וואס זיינען זיכער סאי פאר דעם אינערן און סאי פאר דעם אויסערן מארק, ווייל זיי האבען צו טאן מיט אידען, וועמען די גאנצע וועלט טהוט עולות און קיינער נעהמט זיך פאר זיי ניט אן. דורך איין שפיצעל — דורך 'פרייוויליג' אפגעבען די מעשענע כלים — האט מען געשאפען א פאר סאוויעטישע ערעפלאנען, דורך א צווייטען — דורך "פרייוויליגער" ארבייט אום ראש השנה און יום כפור, האט מען צוגעגעבען א שיף צום סאוויעטישען פלאט, און איצט קומט א נייער שפיצעל, וואס וואקסט מן הסתם אויך פון א געוועזענעם ישיבה בחור און א היינטיגען מיטגליעדער פון דער "יעווסעקציע".

היות, ווי פיעלע מצבות האבען שוין גאר קיין בעלי בתים ניט, ווייל זייערע אייגענע האבען שוין לאנג פארלאזט רוסלאנד און געפינען זיך אין אויסלאנד, איז זעהר לייכט זיי צו מאכען פאר א מקור פון הכנסה. דער בעסטער מיטעל ווי ארויסצוקריגען געלד פון אט די מתים איז צו הייסען די מצבות רעגיסטרירען. ממה נפשך, וועט מען זיי רעגיסטרירען — איז א סימן אז די קרובים זיינען דא און מען וועט קענען מאכען אויף זיי א שטייער. נישקשה, א איד וועט גוט באצאהלען אום ניט צו דערלאזען אראפצוואראפען די מצבה פון זיינע פארשטארבענע פאטער און מוטער, ברידער און שוועסטער, וועט מען זיי ניט רעגיסטרירען — איז דאס א סימן אז די קרובים געפינען זיך ניט אין רוסלאנד און דאמאלסט זיינען מעגליך צוויי זאכען: זיינען די קרובים אין אויסלאנד פארמעגליכע מענשען, וועלען זיי צאהלען שטייער אין "פונטען" און "דאלארען" פאר אויפהאלטען די מצבות פון זייערע טהייערע, און אויב ניט וועט מען זיי אראפנעהמען און אויסנוצען פאר אויפבויען די געביידעס פון די נייע זאוואדען און פאבריקען וואס מעהרען זיך און באפרוכפערען זיך אין רוסלאנד יעדען טאג.

די המצאה איז א ריין אידישע, א "געניאלע", און זי קאנקורירט נאר מיט דער המצאה צו קאנפיסקירען די קירכען גלאקען און מאכען פון זיי הארמאטען פאר מלחמה האלטען מיט דער וועלט מיט דער בורזשואזיע, אבער די סאוויעט רעגירונג, וועט אויך דא פעהלען, ווי זי האט געפעהלט אין איהרע וויכטיגערע פלענער.

מעגליך ,אז אין רוסלאנד, אויף דעם פלאץ זעלבסט, וועלען זיך נאך געפינען א פאר אידען, געוועזענע "געפליים" און אפשר אויך א פאר קאמוניסטען, וואס וועלען בסתר, דורך פארשידענע קאנאלען, צאהלען אזא שטייער פאר דעם רעכט צו האבען א מצבה אויף דעם קבר פון א טהייערען, אייגענעם מענשען, אבער עס איז א גרויסער ספק, צו עמיצער אין אויסלאנד וועט געהן אויף דעם גליטשיגען וועג, ווייל אלע געדענקען נאך די מעשה מיט דעם מינסקער בית עולם, אז זיי זאלען גלויבען א ווארט פון די פארזיכערונגען פון דער אידישער יעווסעקציע, וועלכע איז אפיציעל אפגעשאפט און פאקטיש ארבייט זי נאך אלץ אין איהרע אלטע וועגען פון צושטערען דאס אידענטהום מיט אלע מיטלען...

— וואס דער נייער אוקאז וועט אבער יא אויפטאן איז איינס: ער וועט ווערען דער "סימן דלות" פאר דער סאוויעט רעגירונג, וואס מוז שוין אנקומען צום אידישען בית הקברות אלס א מקור פון הכנסה, און וועט בולט ווייזען דעם אונטערשלאק פון איהר פינאנץ מיניסטעריום, וואס שיסט טאקע די גאנצע צייט מיט אזעלכע קלינגענדע פראזען וועגען רוסלאנדס גרויסע פלענער, ווי אינדוסטריאליזירען און עלעקטריפיצירען דאס גאנצע סאוויעטען לאנד.

ביי אידען איז דאס שוין אן אלטער מנהג, אז אין שטוב ליגט א שווערער קראנקער, וואס קיין דאקטאר קען איהם שוין ניט העלפען, געהט מען אויף דעם בית הקברות און מען רייסט קברים... ווי עס ווייזט אויס, האלט דאס שוין זעהר שלעכט מיט דעם קראנקען רוסישען פינאנץ מיניסטעריום, אז זיינע אידעלאך האבען זיך גענומען צום לעצטען מיטעל. געהן אויפ'ן בית עולם און רייסען קברים . . .

אביסעל רכילות וועגען „מערי" און „דיק"

קלאנגען האבען זיך לעצטענס פארשפרייט אז מערי פיקפארד און דאוגלאס פעירבענקס האלטען ביים פאנאנדערגעהן זיך. דאס האט ארויסגערופען א היבשע סענזאציע, קומט אבער איצט דזש. ה. קיען, דער דראמאטיק עדיטאר פון דער 'דעילי ניוס' וועלכער געפינט זיך איצט אין האליוואוד און דערצעהלט אז עס איז אן אויסגעטראכטע מעשה, אז מערי פיקפארד און דאוגלאס פעירבענקס לעבען זיך ווי די טייבעלעך און קיין גליקליכערע פארעל גיט גאר ניט אויף דער וועלט.

* * *

און אז מיר דערמאהנען מערי פיקפארד וועלען מיר שוין דערמאהנען איהר אנפאל אויף איהרע קאלעגען אין האליוואוד וואס זי האט ערשט געמאכט ערקלעהרענדיג אז זיי זיינען מענשען אהן הערצער א. ז. וו.

מערי איז די פרעזידענטין פון דער "מאושאן פיקטשור רעליעף פאנד אף אמעריקא" וועמעס אויפגאבע איז צו שאפען א פאנד פאר ארבייטסלאזע אקטיארען און אקטריסעס פון דער מאווי וועלט, און אט דער אמט איהרער האט איהר געטריבען אנצופאלען מיט אזא צארן אויף איהרע קאלעגען.

צעהנדליגע טויזענטער אקטיארען, אקטריסעס און אלע אנדערע וואס זענען געוועזען באשעפטיגט ביי דער פילם אינדוסטריע, געהען איצט ארום אין האליוואוד אהן ארבייט און אהן פרנסה, די סטאטיסטיק זאגט מערי, ווייזט, אז פולע 75 פראצענט פון אלע קלאסען ארבייטער און אנגעשטעלטע פון מאווי טרייד זיינען ארבייטסלאז. און דריי פערטעל פון אט די ארבייטסלאזע זיינען ניט בלויז ארבייטסלאז ווייל זיי האבען מאמענטאל ניט קיין ארבייט, נאר זיי זיינען ארבייטסלאז אויף אייביג. זיי זיינען אדער אויסגעשפילטע, אויסגעמוטשעטע און אויסגעזויגענע, וואס קענען שוין קיין שום ארבייט ניט קריגען, אדער זיי זיינען "געשטראנדעטע", דאס הייסט, זיינען אנגעפאהרענע מענער און פרויען, באיעס און מיידלאך, וואס זיינען געקומען פון אלע עקען אמעריקע קיין האליוואוד מיט די שעהנסטע [illegible] אין דער מאווי וועלט. אבער פון זייערע חלומות און האפנונגען האט זיך אויסגעלאזט א טייך. זיי טויגען ניט פאר די די מאוויס, און איצט זיצען זיי אין האליוואוד, 'געשטראנדעט', האפנונגסלאזע, וואס האבען אפילו ניט אויף קיין הוצאות צוריקצופאהרען אהין פון וואנען זיי זיינען געקומען. אט די אלע אומגליקליכע מוזען אנקומען צו דער הילף פון אנדערע, צו די נדבות פון זייערע מעהר גליקליכערע קאלעגען.

— אבער די רייכע, די גליקליכע אין האליוואוד האבען ,זאגט זי ,ענגע הערצער און פארקאוועטע פאקעטבוקס. זיי גיבען ניט. זיי זאגען צו. מאכען פלעדזשעס, אבער ווען עס קומט צו געבען, צו באצאהלען דעם "פלעדזש" מאכען זיי זיך ניט וויסענדיג.

פאראן, זאגט מערי, א מאווי סטאר אין האליוואוד, פארדינט ער היינט א פערטעל מיליאן דאלאר א יאהר, און ווען זי האט ביי איהם געבעטען א נדבה פאר'ן רעליף פאנד, האט ער ערקלעהרט, אז ער גלויבט ניט אין טשאריטי. און אט דער אריסטאקראט האט ערשט מיט דריי יאהר צוריק געלעבט פון טשאריטי און איז געווען גליקליך ווען אימיצער האט איהם געשאנקען א דאלאר!

אזוי זיינען די רייכע אקטיארען און אקטריסעס און אזוי זיינען די מיליאנערסקע פראדיוסערס. זיי גיבען ניט! זיי גלויבען נישט אין טשאריטי!

ביז איצט האט די גאנצע מאווינג פיקטשור אינדוסטריע פון האליוואוד, מיט אלע דירעקטארען, אקטיארען און אקטריסעס בייגעשטייערט צום רעליף פאנד פון 1930 ניט מעהר ווי 75 טויזענט דאלאר, און א העלפט דערפון איז פארשפרעכונגען אין פלעדזשעס! אן אינדוסטריע וואס האט א יעהרליכען איינקונפט פון 15 הונדערט מיליאן דאלאר! אן אינדוסטריע וואו בלויז די אקטיארען און אקטריסעס און דירעקטארס און מענעדזשערס קריגען יעדען יאהר אויסגעצאהלט איבער 200 מיליאן דאלאר!

דאכט זיך אונז, אז מערי האט אורזאכען צו מאכען פארווירפע איהרע קאלעגען.

* * *

און מען דערצעהלט ווייטער וועגען מערי פיקפארד, אז זי האט אליין פארניכטעט איהר נייעסטע טאקי "סיקרעטס", וואס האט שוין געהאלטען ביים פארענדיגט ווערען און זי געהט עס איננאנצען איבערמאכען אויף דאס ניי, מיט א נייעם דירעקטאר און מיט א נייעם פאטאגראפער. די נייעס האט ארויסגערופען א סענזאציע אין די מאווי קרייזען, וואו מען האט געוואוסט, אז מערי האט אריינגעלעגט א מאסע געלד און כוחות אין דער טאקי וואס זי האט אליין פארניכטעט.

* * *

און נאך עטוואס וועגען מערי פיקפארד און דאוגלאס פעירבענקס; אלע לשון הרע'ניקעס וואס האלטען אין איין פארשפרייטען קלאנגען וועגען צושטערטען שלום בית ביי דעם בארימטען מאווי פאר פאלק דאוגלאס פעירבענקס און מערי פיקפארד, וועלען איצט מוזען איינזעהן, אז זיי האבען א טעות געמאכט. אין עטליכע וואכען ארום וועלען פעירבענקס און פיקפארד אויפטרעטען אויף דער ראדיא אלס אן אדווערטייזמענט פאר א געוויסער פירמע וואס מאנופעקטשורט ראדיאס. פאר דיזען אויפטריט וואס וועט דויערען ניט מעהר ווי א צוואנציג מינוט וועלען זיי באקומען ניט ווייניגער ווי 15 טויזענט דאלאר. די סטארס וועלען בראדקעסטען דירעקט פון זייער היים אין בעווערלי הילס.

מען רעכענט אז דאס וואס זיי וועלען אויפטרעטען צוזאמען וועט זיין גענוג צו איבערצייגען אלעמען אז אלע קלאנגען וועגען א בייז לעבען צווישען פיקפארד און פעירבענקס זיינען ניט געשטויגען און ניט געפלויגען.

קאנאדער „הדסה"

(פארזעצונג פון פיידזש 1)

קאנווענשאן קאמיטע, אפיציעל עפענען דעם קאנווענשאן. דאן וועט מעיאר, פ. ה. פלאנט, פון אטאווא באגריסען די דעלעגאטען.

עס וועלען אויך באגריסען די קאנווענשאן מר. א. י. פרימאן, פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און מרס. י. א. ווילסאן, פרעזידענטין פון נאציאנאלען קאנסול פון פרויען אין קענעדע, הענרי מ. טארי, פרעזידענט פון די נאציאנען ליעג פאראיין אין קענעדע, וועט האלטען א רעדע. ביי דער צווייטער סעסיע מאנטאג נאך מיטאג ,און רבי נתן קאלין פון אטאווא, וועט פארשטעלען דעם גאסט, מרס. ר. סינגער ,עהרען סעקרעטארי וועט באריכטען וועגען די לעצטע דריי יאהר ארבייט.

באריכטען וועלען אויך פארגעלעזען ווערען פון די פאלגענדע וויצע-פרעזידענטינס: מרס. א. קאהען און מרס. ל. פיטש וועגען מזרח קענעדע; מרס. ד. דונקעלמאן און מרס. א. סיליק פון צענטראל דיוויזשאן; מרס. מ. ריידי און מרס. ה. א. ווילדער פון מערב קענעדע. מרס. ר. קייטץ, עהרען טרעזשורער וועט פארלעזען דעם פינאנציעלען רעפארט.

איינדרוקספולע דערעפנונג פון קאנווענשאן

(פארזעצונג פון פיידזש 1)

און טייל-וויז מיט דער מיטהילף פון עלטערע חברים.

דער באריכט האט אויך אנגעצייכנט, אז די יונגע באטייליגען זיך ענערגיש אין די פארשידענע ארץ ישראל ארבייטען און נאציאנאל פאנד זאמלונגען, געווערקשאפטען קאמפיין, צו וועלכען זיי האבען בייגעשטייערט א טאג ארבייט, און אנדערע טעטיגקייטען.

די ערוועהלטע סעקרעטארען זענען: י. דרעשין פון מאנטרעאל, דער אידישער סעקרעטאר, און ל. ליפשיץ פון טאראנטאר סירקין קלוב, דער ענגלישער סעקרעטאר.

היינטיגע זיצונגען

די זיצונגען היינט א גאנצען טאג קומען פאר אין האל פון פאלקס פאראיין, 23 סיסעל טריט. אויפ'ן טאגעס ארדנונג זענען פאראן א רייע קלטורעלע און ארגאניזאציאנס פראגען וועלכע וועלען פארהאנדעלט ווערען, אויך פלענער ווי אזוי צו גרייכען די יוגענט און זי געווינען פאר דעם אידישען פאלק.

אין אוונט קומט פאר דער קאנווענשאן באנקעט, וועלכער איז אראנזשירט אין לייבאר לייסעאום, און ביי וועלכען עס וועלען געהאלטען ווערען באגריסונגען פון לאקאלע ארגאניזאציעס.

דער וואשינגטאנער טראק

די וואשינגטאנער דעלעגאציע וועלכע באשטעהט פון 4 יונגע דעלעגאטען, האבען זיך געשאפען פובליסיטי דורך אן אריגינעלען איינפאל, זיי האבען וואונדערבאר שעהן דעקארירט א טראק מיט דעם פועלי ציון עמבלעם און שעהנע אויפשריפטען, און מיט דעם טראק געקומען צו דער קאנווענשאן.

פרייטאג זענען זיי מיט דעם טראק ארומגעפאהרען איבער דער אידישער טאראנטא, וועלכע האט זיי זעהר שעהן אויפגענומען.

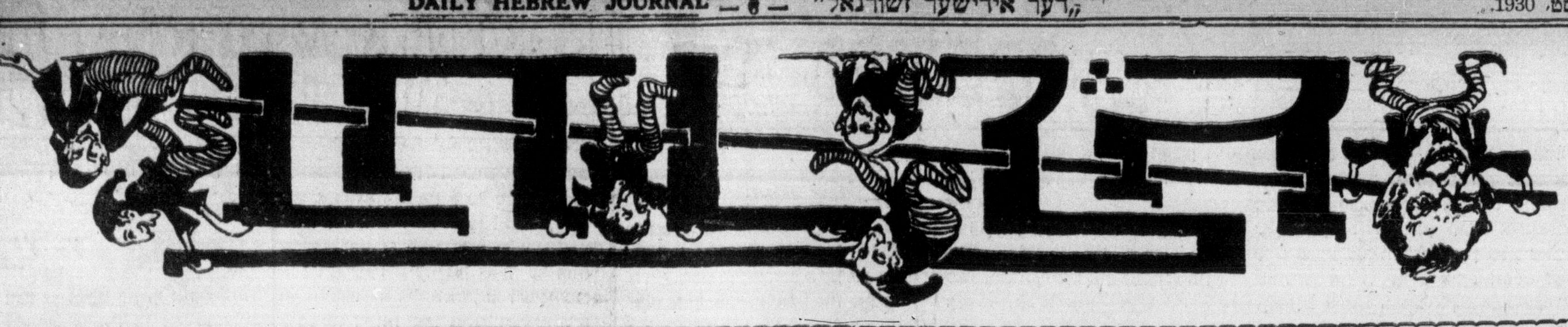

ווער בין איך?!

פון א. ז.

א געקיבעצטער רעטעניש, וואס איז קיין רעטעניש ניט.

ווער בין איך?
איך בין דער עלטסטער
דיקטאטאר אויף דער וועלט.
איך הערש איבער א האלב
פון דער מענשהייט,
איך בין מעכטיגער ווי נעראן,
נאפאלעאן, מוסאליני,
ווי סטאלין, ווי דער פויפסט . . . .
מיין ווארט איז געזעץ,
און מיין געזעץ
ווערט דורכגעפירט
נאך איידער ער ווערט
אין גאנצען ארויסגעלאזט . . .
מיך האבען מיינע אונטערטאנען ליעב,
זיי זענען מיינע שקלאפען,
פרייווילליגע שקלאפען,
מיין ווארט איז פאר זיי הייליגער,
ווי דאס ווארט פון גאט,
מיינע דינער טאנצען ביי מיר,
ווי א בער אויף דעם שטריקעל...
מיין נארישסטער קאפריז,
מיין אונזיניגסטער איינפאל,
ווערט ביי זיי די העכסטע פארנונפט...
ביי מיר וואלט יעדען טאג
געקאנט געהן אן אנדער סדרה...
איך מאך פון לאנג קורץ,
פון קורץ לאנג,
פון מאגער פעט,
פון פעט מאגער . . .
איך מאך פון בלאנד שווארץ,
פון שווארץ בלאנד,
פון זילבער גאלד . . .
מיינע קאפריזען בייטען זיך,
ווי דער וועטער אין פילאדעלפיא...
איך באפעהל, און מען פאלגט...
איך בין געבוירען געווארען
צוזאמען מיט חוה'ן,
און צוזאמען מיט איהר
וועל איך שטארבען . . .
איך בין דער עלטסטער,
און מעכטיגסטער
דיקטאטאר אויף דער וועלט...

איך בין דער סטייל!...

אמאל און היינט

א ניט געגראמטע מעשה'לע פון איצט און אלע צייטען.

אמאל איז זי געווען
זיין מלאך,
זיין בלום,
דאס גליק פון זיין הארץ,
זיין קרוין,
זיין ציהרונג,
די עדעלסטע אויף גאט'ס ערד.
ער פלעגט אפזיצען מיט איהר
ביז אין גרויען טאג אריין,
ער האט ניט געמאכט קיין שפאן
אהן איהר.
ער איז געווען גליקליך,
ווען זי איז געווען לעבען איהם —
און היינט?
היינט איז זי א שד,
א גיפטיגע צונג,
זיין טראבעל,
א קאבילע.
היינט קומט ער
מיט'ן טאג גלייך אהיים.
קיין שפאן וויל ער
מיט איהר ניט מאכען,
ער איז גליקליך ווען
זי איז ביי זיין זייט ניטא.
אמאל און היינט . . .
אמאל האט זיי
די ליעבע פאראייניגט,
היינט זענען זיי
פארקניפט דורך הייראט . . .

אוי די פערד!

שולדיג איז אין אלע צרות
נאר דאס פערד'ל פון דעם נביא.
וואס עס האט זיך אפגעשטעלט דאן
ביי דעם כותל־המערבי...

אט אזוי איז אונזער גורל,
אונזער מזל אויף דער ערד,
אז די אלע גרעסטע צרות
שטעהען אויס מיר נאר פון פערד...

פערד, זיי ווילען אונז רק תמיד
אונטערווארפען זייער שיטה.
פערד, זיי זענען גאנצע לומדים
לערנען מיט אונז הלכות שחיטה...

בוראק — אט דעם נביא'ס פערדע'ל
זיין עניות מיר געפעלט
האט דערזעהן די וואנט פון מערב
האט ער זיך דארט אפגעשטעלט...

היינט א פערד — עס ציהט צו מזרח
האט דעם מערב אין דער ערד
צו דעם אויבען אן ביי אידען,
שטופען זיך היינט סאמע פערד . . .

מען מאר ניט ספעקולירען

(סאוויעט הומאר)

פון מ. זאשטשענקא.

א סימפעראפאלער איינוואוינערין, א דענטיסטקע, אן אלמנה, האט באשלאסען חתונה צו האבען.

נו, חתונה האבען היינטיגע צייטען איז ניט אזוי פשוט, נאך דערצו, ווען די דאמע איז א אינטעליגענטע און זי האט חשק צו זעהן נעבען זיך אויך א פאסיגע אינטעליגענטע באשעפעניש.

אין אונזער, אזוי צו זאגען, פראלעטארישען לאנד, איז די פראגע וועגען אינטעליגענטען זעהר א הארבע. דאס קלאסען־פראבלעם איז נאך ניט געלעזט אויף א געהעריגען אופן. און דא, איך בעט איבער אייער כבוד — חתנים.

ס'איז פארשטענדליך, אז חתנים זענען פאראן וועניג היינט. ס'הייסט, עס זענען יא פאראן, נאר אלץ עפעס אזעלכע — אדער זיי האבען שוין חתונה געהאט, אדער אזעלכע, וואס האבען שוין א צוויי־דריי פאמיליעס, אדער גאר ארבייטסלאזע, וואס ס'איז אויך ניט קיין האניג אין פארהייראטען לעבען.

און ביי אזעלכע אומשטענדען וואוינט אין סימפעראפאל אן אלמנה, וועלכע האט פאר א יאהרען פארלוירען דעם מאן. ער איז ביי איהר געשטארבען פון שווינדזוכט. אין אנהויב האט זי זיך גרינג באצויגען צו דער געשעהעניש. עט, א נארישקייט, האט זי זיך געטראכט, אבער דערנאך האט זי זיך ארומגעזעהן, אז עס איז ווייט נישט קיין נארישקייט — קיין חתנים וואלגערען זיך נישט אין די גאסען. און זי איז געווארען טרויעריג.

אט אזוי טרויערט זי שוין כמעט א יאהר צייט און זי דערצעהלט דאס פון איהר אומגליק דער מילכיקערין.

צו איהר פלעגט ארייננגעהן א מילכיקערין, וואס פלעגט איהר טראגען מילך. ווייל אזוי ווי איהר מאן איז געשטארבען פון שווינדזוכט, האט זי אנגעהויבען זיך בעסער צו נעהרען און געטרונקען מילך. עס איז ניט באוואוסט פון וואס זייער שמועס האט זיך אנגעהויבען; אפשר ארייננקומענדיג אין קיך האבען זיי פארפיהרט א שמועס וועגען די פראדוקטען, וואס ווערען מיט יעדען טאג טייערער, וועגען דער מילך, וואס ווערט אלץ שיטערער און וועגען... חתנים, וואס ווערען אלץ וועניגער. די מילכיקערין זאגט:

— יא, דאס איז אמת... וואס, וואס, נאר דער מין ווערט אלץ וועניגער.

די דענטיסטקע זאגט:

— איך פארדין נישקשה'דיג. איך האב אלצדינג: א וואוינונג, מעבעל, געלט, און אליין בין איך אויך נישט קיין פארזעהעניש. און אט צום צווייטען מאל חתונה האבען קאן איך נישט. כאטש נעהם און דרוק אין די צייטונגען.

— וואס מיר צייטונגען... מען דארף עפעס אליין אויסטראכטען.

די דענטיסטקע ענטפערט:

— אין ערגסטען פאל וואלט איך נישט נעקארגט קיין געלט. איך וואלט גערן באצאלט אימיצען, ווער עס זאל מיך באקענען מיט א פאסיגען מענשען.

די מילכיקערין פרעגט:

— און וויפיעל א שטייגער וואלט איהר נעגעבען?

— יא — זאגט די דענטיסטקע — עס ווענדט זיך וואס פאר א מענש דאס וועט זיין. אויב ער איז אן אינטעליגענט און וויל חתונה האבען, וואלט איך געגעבען דריי טשערוואנצעס אהן א פינטעל מיט'ן אויג.

די מילכיקערין זאגט:

— דריי איז וועניג. גיט מיר פינף טשערוואנצעס און איך וועל אייך דאס געשעפט אויספירען, איך האב שוין טאקע אויפ'ן אויג א פאסיגען פארשוין.

— און אפשר איז ער נישט קיין אינטעליגענט — זאגט די דענטיסטקע — אפשר עפעס א באך יונג.

— ניין, וואס עפעס א באך יונג. ער איז זעהר אן אינטעליגענטער, ער איז א מאנטער.

די דענטיסטקע זאגט:

— אויב אזוי, באקענט מיך מיט איהם. דא האט איהר דערוויל א טשערוואניעץ פאר אייער טרחה.

און מיט דעם האבען זיי זיך צושיידט.

מען דארף זאגען דעם אמת — אז די מילכיקערין האט קיינעם נישט געהאט אויפ'ן אויג א חוץ איהר אייגענעם מאן.

נאר די גרויסע סומע האט זי גערייצט און זי האט אנגעהויבען טראכטען, ווי אזוי און וואס גרינגער ארויסצוקריגען דאס געלט פון דער דענטיסטקעס הענט.

און אט קומט זי אהיים און זאגט צו איהר מאן:

— הער מיך אויס, ניקאלאשא, מען קאן אזוי זיך, אהן מיה, אהן זארג, כאפען פופציג רובעל.

און זי דערצעהלט איהם דעם גאנצען פלאן, וואס איז, אז ער וועט זיך אומישנע באקענען מיט דער רייכער דענטיסטקע און זי דער "נאר", וועט דערפאר באצאהלען פינף טשערוואנצעס?

— אין ערגסטען פאל — זאגט זי — אויב זי וועט זיך איינשפארען, קען מען זיך פארשרייבען אויך. היינטיגע צייטען איז דאך דאס א גרינגע זאך. היינט פארשרייבט מען זיך און מארגען אדער איבערמארגען — דרעהט מען צוריק דאס רעדעל.

און דער מילכיקערינ'ס מאן, א גאנץ שעהנער פאסקודניאק מיט וואצעלאך, רופט זיך אן:

— זעהר פיין, מיט פארגעניגען. איך בין תמיד גרייט צו נעהמען פופציג רובעל פאר גארנישט. אנדערע דארפען דאך פאר אזא סומע ארבייטען א חודש צייט און דא פאר אזא נארישקייט — "פאר פארשרייבען זיך".

און אט, אין עטליכע טעג ארום, הייסט עס, געהט אוועק די מילכיקערין און באקענט איהר מאן מיט דער דענטיסטקע. די דענטיסטקע דערפרעהט זיך זעהר און אהן טענות צאהלט זי אפ דער מילכיקערין דאס געלט.

איצט האט זיך באשאפען אזא לאגע.

דער מילכיקערינ'ס מאן, אט דער שעהנער פאסקודניאק מיט די וואצעלאך, פארשרייבט זיך אויף דער גיך מיט דער דענטיסטקע. ער געהט צייטווייליג אריבער אין איהר וואוינונג און.... וואוינט דארט דערווייל.

אזוי וואוינט ער דארט, אפ פינף טעג. דערנאך א וואך. דערנאך צעהן טעג.

דאמאלסט קומט צו געהן די מילכיקערין.

— זאג מיר נאר, וואס זאל דאס הייסען?

דער מאנטער ענטפערט:

— איך האב מיך באטראכט. איך וועל זיך מעהר נישט אומקעהרען. איך וועל שוין אזוי בלייבען דא מיט דער דענטיסטקע. עפעס ווייזט זיך מיר דא אויס אביסעל אינטערעסאנטער.

דעם אמת זאגענדיג האט ער פאר אזא העזה'דיגע טענה באקומען א פלאסק אין דער מארדע, נאר דעם באשלוס זיינעם האט ער ניט געביטען. ער איז טאקע געבליבען אזוי וואוינען מיט דער דענטיסטקע.

און די דענטיסטקע, דערוויסענדיג זיך וועגען דעם, האט זיך צולאכט און געזאגט, אז ווי באלד עס איז ניט געווען געצוואונגען, נאר א פרייער אויסוואל, איז דער אינצידענט ערלעדיגט.

אמת, די מילכיקערין איז נאך עטליכע מאל ארייננעקומען און געמאכט סקאנדאלען, געפאדערט דער מאן זאל זיך אומקעהרען צוריק. אבער עס האט איהר גארנישט געהאלפען. נאך מעהר — מען האט איהר אפגעזאגט פון דער שטעלע, ניט געהייסען איהר מעהר ברענגען מילך, כדי אויסצומיידען ווייטעריגע סקאנדאלען און דראמען.

אט אזוי האט די קארגע מילכיקערין פארלוירען צוליעב פינף טשערוואנצעס איהר שעהנעם אינטעליגענטען מאן.

פארוואס ליטע האט בלאטעס

ווען גאט האט באשאפען די וועלט, איז ער ארומגעגאנגען באקוקען וואס פאר א ערטער די מענשען האבען זיך אויסגעקליבען. זעהט ער, דעם געגענט, יענעם געגענט. דא געפינען זיך רוסען, דא די פאליאקען, אזוי יעדעס פאלק, אז ער איז געקומען צו ליטע, פרעגט ער: ווער געהט דא וואוינען? — זאגט מען איהם אז דא וועלען זיך געפינען מייסטענס אידען.

— אט דער ארט!? — זאג גאט — קיין בעסערען ארט האבען זיי שוין ניט געקענט געפינען? טפוי!...

און גאט האט געגעבען א שפיי, און איהר ווייסט דאך, גאט'ס א שפיי איז אזוי ווי א ים. דערפון נעהמען זיך אזוי פיעל בלאטעס אין ליטע.

שפריצען

פון יהושע זינגער

— — איך געה מיט מיין ווייב, אין אידישען טעאטער."

"אין אידישען טעאטער? עס זענען דאך נאך ניטא די אקטיארען, און מען שפיעלט נאך ניט!"

"וועל, ביז מיין פרוי וועט זיך אנטאן און זיין פארטיג, וועלען שוין זיין די אקטיארען, און מען וועט שפיעלען."

* * *

אין א צייטונג איז געווען פאלגענדער אנאנס:

בלויז פינף דאלאר אין קעש!
ווען איהר שיקט אונז צו, לערנען מיר
מיר אייך אויס, דורך א בריעף,
מאכען פון גראז פוטער.

א איד וואס האט א מילך־סטאר אויף קאלעדזש סטריט, האט אוועקגעשיקט א פינפעריל, און באקומען פאלגענדען געטייפרייטעטען ענטפער:

נעהמט פרישע גרינע גראז, צומישט מיט וואסער, באשיט פון אויבען א ביסעל זאלץ און גיט עס צו א קוה. ווען די קוה וועט עס האבען אויפגעגעסען, דאן מעלקט איהר אויס, און פון די מילך וועט זיך אויסשלאגען גוטע פוטער.

* * *

נאך אלעמען, האט די ליידי שווימערין, אינ'ם עקזיבישאן שווים־קאנטעסט, געמאכט א גאנץ ניש'קשה'דיגען רעקארד, — זאגט אונזער סיטי־מעיאר.

ניט א גאנץ ניש'קשה'דיגען, נאר שוין איינמאל א רעקארד! פארגעסט ניט, אז פון צוועלף אינדערפריה ביז פארנאכט, באלד א קימא לן פון א פולען טאג, האט זי געהאלטען פארמאכט דאס מויל!

* * *

א רייכער אידישער קלאוקס מאנופעקטשורער, איז מיט זיין קאר אפגעפאהרען אן א זייט פון דער הייוועי, און זיך געזעצט אביסעל אויפ'ן גראז, כאפען פרישע לופט. באלד זענען צוגעקומען צוויי באנדיטען, זאגט צו איהם איינער:

"איהר האט א ניקעל, מיסטער?"

"אה, יעס," ענטפערט מיט א שמייכעל דער מאנופעקטשורער, "אבער וואס וועט איר ביידע מאכען, מיט איין ניקעל?"

"מיט דעם ניקעל," ענטפערט דער באנדיט, "ווילען מיר אויסווארפען גורל, טייל צו העה, ווער פון אונז זאל צונעהמען אייער גאלדענע וואטש און טשיין, און ווער אייער געלט פון די קעשענעס."

* * *

אמאל פלעגט מען זאגען, עס איז שווער צו געפינען א נאדעל אין א וואגען היי; היינט זאגט מען, עס איז שווער צו געפינען א נאדעל אין א פרוי'ס האנד.

* * *

ביים עקזאמען האט דער טיטשער, באמערקט, ווי סעמי שוויצט שטארק איבער'ן פאפיר. וואס איז דער מעהר, סעמי, פרעגט ער איהם, פארשטעהסט ניט די פראגע?

"אה, ניין, די פראגע, פארשטעה איך גוט, נאר דעם ענטפער צו דעם ווייס איך ניט."

* * *

די פרוי דערצעהלט דעם מאן, אז זי האט געלעזען אן ארטיקעל אין א צייטונג, און דארט שטעהט, אז נאך אין א פאר יאהר, וועלען מיר אלעס באקומען דורך עלעקטריסיטי, אלעס וואס מען וועט דארפען טאן, איז נאר אנריהרען א באטאן.

"אויב אזוי," זאגט דער מאן, "וועלען מיר קיינמאל גארנישט ניט האבען."

"פארוואס?"

"ווייל דו, מיין ווייב, וועסט אלעס טאן אין דער וועלט, נאר זיך ניט צוריהרען צו א באטאן, נא זעה מיין העמד!"

* * *

א רב האט באזוכט דעם פריזאן, האט ער דארט געטראפען, א נייעם אידישען גאסט. פרעגט ער איהם: "וועלכער אומגליק האט אייך אהער געבראכט, מיין ליעבער ר' איד?"

"איך האב חתונה געהאט, רבי, מיט א נייע פרוי. . ."

"אה, די נייע פרוי!" האט איהם איבערגעשלאגען דער רב, "זי וויל פון קיין זאך ניט וויסען, נאר פלעזשור און פלעזשור, זי ברענגט אונז מענער צו אלע צרות, צו וועלכעס שרעקליכעס האט זי אייך געטריבען? דערצעהלט ליעבער איד, דערצעהלט!"

"איך האב חתונה געהאט מיט א נייע פרוי", האט דער איד ווידער דערצעהלט, "נו, איז געקומען מיין אלטע פרוי, און מיר איינגעקלאפט אין קאורט!"

* * *

אן ארימער אידישער פעדלער האט אנגעקלאפט אין א טיהר די פרוי פון הויז איז ארויס און איהם אנגעפאנגען זידלען. "געהט שוין אוועק פון דאנען, מיסטער, ווארום באלד קומט ארויס מיין מאן, וועט ער אייך אייערע ביינער צושיטען!"

"איהר בלאפט, מיסעס," זאגט צו איהר דער פעדלער, "אייער מאן איז ניטא אין דערהיים!"

"פון וואנען ווייסט איהר?"

"ווייל א מאן, וואס האט אזא שלאק א ווייב, זיצט קיינמאל ניט אין שטוב."

ווי אין דער היים

דזשאדזש: — איהר ווערט באשולדיגט אז איהר האט געבראכען דישעס אין רעסטאראן ווען איהר האט דארט געגעסען דינער מיט אייער פרוי.

פריזאנער: — יור האנאר, איך קען איבערצייגען, אז דער רעסטאראטאר האט א סאין אין דער ווינדאו וואס לויטעט: "קומט אריין און עסט ווי ביי זיך אין דער היים.

עס האט אן אורזאכע

בערעל: — ווארום איז א כהן א בייזער? פארוואס איז ער אין כעס?

שמערעל: — ווייל ווען דער בית־המקדש איז געשטאנען, האט ער געקראגען פון כל טוב — די קישקעס, די באקען, דעם מאגען, ראשית הגז, ראשית פרי האדמה, — און יעצט קריגט ער גאר ניט און דארף בענשען יעדען אומזיסט, דאריבער איז ער אין כעס.

א קלוגער רב

(במקום פעליעטאן)

פון אברהמ'ל.

דערצעהלט מען אויף דעם "פרוזשענער"
"אב־בית־דין" דעם פארצייטיגען,
אז ער געווען מפורסם איז
אין גאנצען ווייטען לאנד.

און ניט נאר מיט זיין לומדות בלויז,
אויך מיט זיין מח אפנעמס,
ביי קריסטען און ביי אידען איז
געווען דער רב באקאנט.

פון אלע עקען פלעגען זיך
נאך שאלות ציהען אידעלאך
קיין "פרוזשענע" אויף וועגענער
צום אויסדערוועהלטען קאפ.

און אלע פריצים נאבעלע,
און נאך מעהר — פראסטע פויערים
נאך עצות צו דעם "פרוזשענער"
אפט לאזען זיך אראפ.

און האט א גוי סכסוכים ווען
געהאט מיט קרעמער אידישע,
האט ער אליין דעם סוחר גלייך
צום "רבין" נאר געשלעפט.

ווייל דארטען, האט דער גוי געוואוסט
וועט קריגען ער גערעכטיגקייט
נאך גיכער, ווי אין קרייז־געריכט,
וואוהין א סוחר שטרעבט...

— — — — — —

אמאל האט ביי א קרעמערקע,
פון א גאנץ יאהר א אידענע
א פויערישער קונד געמאכט
אין מיטען מארק א גוואלד, —

עס האט זיין בייטעל געלט געפעהלט
אין "פאזוכע". באשולדיגט ער
די אידענע אין גנבה, און
צום רב זי שלעפט ער באלד.

און ביידע בעלי־דין זענען
אריין אין שטוב צום "פרוזשינער"
עס לייקענט אלץ די אידענע
מיט שבועות — פייער־פלאם...

דער פויער יאמערט ביטערלאך,
אז זי זיין בייטעל־קופער האט;
די אשת חיל שרייט אבער:
ניט גלויבט איהם! להדם.

— — — — — —

דער "פרוזשענער" פארטראכט האט זיך...
ער פיהלט, די כיטרע אשה איז
ניט ריין פון חשד, נאר וואס־זשע זאל
דער רב טאן, ווען זי שווערט...

ער געהט מיט די דיינים גלייך
אריין אין צווייטען צימערעל...
זיי זאמען זיך א ווייל'ע דארט
און קומען שטארק פארקלערט.

דער "פרוזשענער" זיין פסק גיט באלד
ארויס, די אשת־חיל זאל
א העלפט פון שאדען אויסצאלען
דעם פויער — און געגוג.

דער פויער נעבאך מסכים איז,
און קראצט זיך אין פאטילניצע,
און ס'טראכט ביי זיך די אידענע:
ווער — רום איז, איך בין קלוג!

און קוים זי נעהמט דאס בייטעלע
און וויל דעם פויער אויסצאלען,
באמערקט דער רב אין אידיש איהר
גאנץ שטיל און האלב פארשטעלט:

— איהר, אשה, זייט נאר פארזיכטיג
מיט די מטבעות אייערע,
דער ערל זאל ניט מכיר זיין
אמאל זיין אייגען געלט!

ניט זארגט אייך, גוטער רביניו!
בארוהיגט זי דעם "פרוזשענער":
— איך האב מטבעות אנדערע,
פאר איהם שוין אנגעגרייט.

ווען ער מיט אכצען קעפ זאל זיין,
וועט ער זיי ניט דערקענען מעהר,
ווייל די מטבעות יענע איך
באהאלטען האב אין קלייט.

"אזוי?" — באמערקט דער "פרוזשענער"
דאן זייט שוין מוחל, אידענע,
באצאלט איהם ביז א פרוטה גלייך
אין גאנצען, וואס ער מאנט! —

דערפיהלט האט די קרעמערקע,
אז זי איז דא אין נעץ אריין,
און האט דעם פסק פון "פרוזשענער"
פארלעצען ניט געקאנט...

— — — — — —

און מעשיות נאך פיעל שעהנערע
דערצעהלט מען פון דעם "פרוזשענער",
ווי ער באשטראפט פאר שווערען פאלש
האט אידעלאך לרוב.

און ווי מיט חכמה איינמאנען
דער רבי ביי די בעל־דינים פלעגט,
וואס שטיין־און־ביין פארלייקענען
דעם ארימאנ'ס א חוב...

אמאל, אמאל ערלים אויך
געגלויבט האבען אין אונזערע
רבנים, ווי די חסידים, זיך
פארלאזט אויף זייער פסק...

אויף אלע אידען היינטיגע
געזאגט אזא אמונה איז
אין כח פון דער תורה, און
מיר ווינשען זיי "חוק"!

דער לץ זאגט

א פרוי וואס האט בלויז איין חסרון, האט צוויי חסרונות. דער צווייטער חסרון איז דאס, וואס זי האט בלויז איין חסרון.

* * *

די פרוי איז פון יענע גרויסע אונערווארטעטע ערשיינונגען, וועלכע פאסירען פון צייט צו צייט...

* * *

די פארצווייפלונג פון דער האפנונג, די האפנונג פון דער פארצווייפלונג — אט דאס איז די פרוי.

* * *

פרויען זענען די קאמישע ביילאגע צום לעבען — זעהר אינטערעסאנט פאר קלוגע קינדער און דערוואקסענע נאראנים.

אהן א העמד

— ווי געהט עס דיר?

— נישט צו פארזינדיגען, נאר...

— נאר וואס?

— איך בין געבליבען אהן א העמד.

— פארשפיעלט אין וואל סטריט דאס לעצטע העמד?

— ניין, איך האב אלע מיינע העמדער אוועקגעגעבען אין לאנדרי.

אזוי שפארט מען

צוויי פריינט האבען זיך געדארפט טרעפען גאנץ פריה צו פארען ערגעץ. איינער האט געהאט א וועק־זייגער און דער אנדערער נישט. רופט זיך אן איינער, וואס האט דעם וועק־זייגער.

— איך וועל דאך אויפשטעהן אין צייט און דו קענסט פארשלאפען. וועל איך דיר אנקלינגען אין טעלעפאן, אבער זאלסט נישט ענטפערן, וועל איך פארשפארען א ניקעל.

ער איז שכור

איד: — און וואס זאגסטו עפעס מר. אנטיסעמיט אויפ'ן גרויסען אידישען וויסענשאפטסמאן, איינשטיין?

אנטיסעמיט: — איך ווייס ניט, איך האב קיינמאל ניט געהערט פון א אידישען וויסענשאפטסמאן.

פרוי: — לאז איהם צו רוה, מיין מאן. ער איז שכור, ער קען ניט "איינשטיין"....

אין סקול

א לערער דערצעהלט זיינע שילער ווי א מאן איז נאך לאנגע יאהרען צוריק אהיים־געקומען. און ער פרעגט:

— פארוואס איז דער מאן געפאלען אויף די קני און געקושט די ערד פון זיין היים?

קליינער משה'לע: — מסתמא האט ער זיך אויסגעגליטשט אויף א באנאנע שאלעכץ.

א פענסיאנאט ווי א גוטער איד

פריינע: — זיי הערען, און דעם פענסיאנאט וואו איך בין געווען איז א שווינדזיכטיגע פרוי געהאלפען געווארען אין צוויי חדשים צייט.

שיינע: — אויך מיר א קונץ! אין דעם פענסיאנאט וואו איך בין געווען איז אן עקרה געהאלפען געווארען אין איין מעת־לעת...

ס'געהט א רויך

באס: — וואס רויכערסטו די פאיפ ביי דער ארבייט?

ארבייטער: — איהר האט דאך אליין געזאגט, אז איהר ווילט איך זאל ארבייטען, אז א רויך זאל געהן.

שנעל

בעל הבית'טע (צו דער דינסט): — לויט אייערע רעפערענסען זעה איך, אז איהר בייט זעהר אייערע שטעלען. ווי לאנג זענט איהר געווען אויף אייער לעצטען פאזישאן?

דינסט: — איך האב ניט געקוקט אויפ'ן זייגער, מאדאם.

דער בעסטער טייטש פון כלב

עס איז געווען א דייטש וואס איז געווען א גאנצער איינגעהער ביי א אידען. דער דייטש פלעגט אריינקומען, פלעגט ער הערען מען רעדט אידיש, פלעגט ער, געוועהנליך, פארשטעהן אביסעל, וואס מען רעדט. איינמאל האט דער איד דארטען געוואלט עפעס זאגען וואס דער דייטש זאל ניט פארשטעהן, זאגט ער "דער כלב". דער דייטש הערט, דער איד זאגט "דער כלב", "דער כלב", פרעגט ער: וואס איז דער טייטש פון כלב? — ענטפערט איהם דער איד: כלב האט ביי אונז א סך טייטשען, נאר דער בעסטער טייטש איז א הונט.

די באדייטונג פון גנב

בערעל: — וואס איז א גנב?

שמערעל: — א גנב איז א מאן וואס ארבייט "שטעהענדיג" און באקומט באצאלט "זיצענדיג".

עס ווערט 100 יאהר זינט די פראנצויזישע אידען האבען געקראגען פולשטענדיגע בארעכטיגונג

די רעוואלוציע וואס האט אנגעהאלטען צוויי טעג און האט געהאלפען די אידען פון פראנקרייך צו דערשלאגען זיך צו גלייכע רעכט מיט אלע איינוואוינער פון לאנד.

פון דר. נ. מ. געלבער

I

ווען די איינוואוינער פון פאריז האבען זיך אויפגעכאפט פון שלאף דעם 27-טען יולי 1830, זענען זיי אונערווארטעט איבערראשט געווארען דורך א ידיעה וועגען א רעוואלוציע. די דאזיגע רעוואלוציע וואס איז געווען א פועל-יוצא פון קארל דעם צעהנטענ'ס פארארדנונגען, וועלכע האבען באדייט א פארלעצונג פון דער קאנסטיטוציאנעלער כארטע" — האט אינגאנצען געדויערט צוויי טעג. דעם 29-טען יולי איז לודוויג דער 18-טער — דער נאכפאלגער פון קארל דעם 10-טען (1842-33), וואס איז אנטלאפען אויס מורא פאר'ן רעוואלוציע-טעראר — איז מיט איהם די בורבאנישע דינאסטיע שוין געווען געשטירצט. פאר לודוויג פיליפ, דעם בירגער-קעניג, איז פריי געווארען דער וועג. אלס קעניג פון די פראנצויזען האט ער באשטיגען דעם טראהן, און האט געוואונען פאר די ארלעאנס די לאנג געהאפטע מאכט.

אין געגענזאץ צו דער גרויסער רעוואלוציע (1789) איז די יולי-רעוואלוציע פארלאפען אהן טעראר. מ'קאן אפילו זאגען, אהן בלוט-פארגיסונג.

די פרייהייט, וואס די יולי-רעוואלוציע האט געבראכט, איז אויך געווען א טובה פאר די פראנצויזישע אידען. הגם אין דער רעוואלוציאנס-באוועגונג — אויף וויפיעל אזעלכע איז בכלל געווען — האבען די אידען גופא קיין דירעקטען אנטייל ניט גענומען. איז עס דאך געווען קלאהר, אז די 150,000 אידען אין פראנקרייך האבען מיט באפריידיגונג באגריסט דעם טויש פון די דינאסטיעס, און דאס נאך מעהר דערפאר, ווייל די בורבאנען האבען דאך אויסגעהארעוועט דעם קאטוילישען קלער, און דערמיט אונטערשטיצט דעם אידען-האס, וועלכען זיי האבען פארשפרייט.

פיהרענדע אידען האבען אונטערשטיצט לואי פיליפ'ן, אין דער ערווארטונג איז אונטער איהם וועט צו שטאנד קומען די פולשטענדיגע גלייכבארעכטיגונג פון די אידען.

איזאק אדאלף קרעמיע האט אין די יולי-טעג גענומען א שטארקען אנטייל אין די פאליטישע געשעהענישען. זייענדיג א פערזענליכער פריינט פון לואי פיליפ, האט ער דאך געשטרעבט אויסצונוצען די פאליטישע איבערקעהרעניש קודם-כל פאר דער פארבעסערונג פון דער רעכטליכער לאגע פון די פראנצויזישע אידען.

אמת, אז אונטער לודוויג דעם 18-טען און קארל דעם 10-טען איז די גלייכשטעלונג פון די אידען געווען פעסטגעשטעלט אין דער קאנסטיטוציע, אבער א דאנק דעם איינפלוס פון די אידען-פיינדליכע עלעמענטען איז די דאזיגע גלייכבארעכטיגונג פאר די אידען געבליבען אילוזאריש. א איד האט ניט געקאנט באקומען קיין מלוכה-פאסטען. די קאנסטיטוציע האט אנערקענט נאר די קאטוילישע רעליגיע אלס הערשענדע מלוכה-רעליגיע. דורך דעם האט זיך נאטירליך פאר די אידען געשאפען א רייע פון רעכט-באגרענעצונגען, וועלכע האבען צוריקגעזעצט דאס אידענטום אין פארגלייך מיט די אנדערע רעליגיעס.

די אויפגאבע פון דער זיגרייכער יולי-רעוואלוציע איז געווען צו פארפעסטיגען אין דעמאקראטישען זין די גרונד-יסודות פון דער קאנסטיטוציע, וועלכע קארל דער 10-טער האט געפרובט א ריהר צו טאן. די ערשטע דעפוטירטען-פארזאמלונג אונטער קעניג לואי פיליפ האט טאקע געדארפט פארווירקליכען דאס דאזיגע ווערק. עס איז דעריבער געווען קלאהר, אז אויך די פראגע וועגען דער פולשטענדיגער גלייכשטעלונג פון די אידען וועט באשעפטיגען דעם פארלאמענט.

קרעמיע האט אויסגענוצט זיין גאנצען איינפלוס, כדי אויסצואיבען א דרוק אין דער דאזיגער הינזיכט אויפ'ן קעניג, אויף דער רעגירונג און אויפ'ן פארלאמענט, כדי די גלייכבארעכטיגונג פון די אידען זאל ווערען א פאקט. אלס וויצע-פרעזידענט פון דער קאנסיסטאריע איז ער געווען בארופען אויך אפיציעל צו פארטרעטען די אינטערעסען פון די אידען.

שוין אויף דער זיצונג פון די דעפוטירטע פון 7-טען אויגוסט 1930, איז געקומען צו רייד וועגען דער רעוויזיע פון יענע קאנסטיטוציע-באשטימונגען, וועלכע האבען אנערקענט דעם קאטאליציזם אלס מלוכה-רעליגיע. ס'איז אויך אנגענומען געווארען א באשלוס, די דאזיגע באשטימונגען צו שטרייכען. איצט האט זיך נאך געהאנדעלט וועגען ענדערען דעם ארטיקעל 7 פון 1814, לויט וועלכען נאר די גייסטליכע פון די קריסטליכע רעליגיעס האבען באקומען זייער געהאלט פון דער מלוכה-קאסע. מ'האט אלזא דעם דאזיגען ארטיקעל געדארפט אזוי ענדערען, אז אויך די אידישע רבנים זאלען באקומען שכירות פון דער מלוכה צוגלייך מיט די קאטוילישע גייסטליכע. אין דער זיצונג פון 30-טען נאוועמבער האט דער אונטעררריכטס-מיניסטער מערילו מאטיווירט דעם פארשלאג פון דער רעגירונג, לויט וועלכען „די דינער פון דער אידישער רעליגיע באציהען פון 1-טען יאנואר אן זייער געהאלט פון דער מלוכה-קאסע". ער האט דערביי ערקלעהרט, אז די פארשריפט פון ארטיקעל 7, לויט וועלכען עס ווערט באצאהלט פון דער מלוכה-קאסע בלויז די קאטוילישע גייסטליכקייט, ווידערשפרעכט די קאנסטיטוציע וואס גיט אלע רעליגיעס א גלייכען שוץ. ער האט אויפגעפאדערט די קאמער, צו דערפיהרען ביז'ן סוף די אין יאהר 1789 באשלאסענע גלייכבארעכטיגונג פון די אידען.

דעם 2-טען דעצעמבער איז פארגעלייגט געווארען דער באריכט פון דער קאמיסיע, וואס איז ספעציעל באשטימט געווארען פאר'ן דאזיגען צוועק. וואס אמת, האבען אייניגע דעפוטאטען געפרובט צו מאכען, אז דער רעגירונגס-פארשלאג זאל דורכפאלען, ארויסרוקענדיג געגען די אידען פארשידענע ארגומענטען. אזוי האבען זיי ערקלעהרט, אז די מלוכה איז צוליעב דער גרויסער צערעבירונג פון דעם קירכען-פארמעגען בעת דער גרויסער רעוואלוציע געווען געצוואונגען צו צאהלען שכירות די גייסטליכע, וועלכע זענען בארויבט געווארען פון יעדער הכנסה-קוועלע. דאס איז אבער ניט געווען דער פאל ביי די סינאגאגעס. חוץ דעם וואלט עס געווען א באלייריגונג פון דער קירכע ווען זי זאל גלייכגעשטעלט ווערען מיט דער סינאגאגע פון די אידען. איין דעפוטאט האט זיך אויך ארויסגעזאגט, אז די אידען פארדינען ניט די גלייכשטעלונג, ווייל זיי זענען ניט קיין פאטריאטען, דאגעגען די דעפוטאטען סאלווער, וואסעל א. א. האבען פארטיידיגט דעם שטאנדפונקט פון דער רעגירונג און האבען פארלאנגט פון פארלאמענט צו ברענגען א באווייז, אז די יולי-רעוואלוציע וויל אלע רעליגיעס געבען גלייכען שוץ, און אז דאס אויספיהרען גרויסע הומאניטארע געדאנקען איז תמיד די פריווילעגיע פון פראנקרייך.

און באמת איז דער רעגירונגס-פארשלאג אנגענומען געווארען מיט 211 שטימען געגען 71.

א סך שווערער איז פארגעקומען דאס אננעהמען דעם פארשלאג אין דער העכערער פאלאטע. דא האבען זיך געלאזט הערען צאהלרייכע שטימען געגען דעם גלייכשטעלען דאס אידענטום מיט דעם קריסטענטום. מיר טרעפען דא אויך ענערגישע פארטיידיגער פון רעגירונגס פארשלאג, ווי גראף מאלע, באראן פאסקיע און גראף פארטאליס, וועלכע האבען בשעתם בייגעוואוינט דעם נאפאלעאנישען סנהדרין אלס רעגירונגס-קאמיסארען, און האבען דארט געהאט די געלעגענהייט זיך צו באקענען מיט אידישע פראגען און וועניגסטענס אין זייערע גרונד-יסודות. דער אונטעררריכטס-מיניסטער מערילו האט ניט קוקענדיג אויף דער אונטערשטיצונג פון די דאזיגע דריי מענער, געהאט צו באקעמפען ניט קיין קליינע שוועריגקייטען. אין זיין רעדע האט ער געגעבען א איבערבליק איבער די לייסטונגען פון די פראנצויזישע אידען, און האט באטאנט אין ווארימע אויסדרוקען די באדייטונג פונ'ם אידענטום פאר דער מענשליכער קולטור. שוין דער פאקט, וואס דאס קריסטענטום איז ארויסגעקומען פון אידענטום, בארעכטיגט די פולע גלייכשטעלונג פון ביידע רעליגיעס. דער דעפוטאט סאלווער האט אפילו געהאלטען פאר נויטיג אנצואווייזען אויפ'ן פאטריאטישען גייסט, און אויפמערקזאם געמאכט אויף דעם גראד אין יענע טעג אויסגעבראכענעם נאוועמבער-אופשטאנד אין פוילען, אין וועלכען די אידען האבען קעמפענדיג גענומען אנטייל.

ניט ווענינער ווארעמהערציג האט געקלונגען דער קאמיסיע-באריכט, וועלכען עס האבען אפגעגעבען גראף פורטאליס. ער האט אנאליזירט דעם גרונט-וועזען פון קריסטענטום און אידענטום, וואס שטיצען זיך אויף א געמיינזאמער טראדיציע, און איז דאנגעקומען צום באשלוס, אז די אידישע רעליגיע דארף שוין דערפאר באקומען די מלוכה'שע אונטערשטיצונג, ווייל זי איז א פעסטונג פון דער סאציאלער ארדנונג. די טענות פון אייניגע רעדנער וועגען כלומרש'דיגע געהיימע געזעצען פון די אידען האבען ניט קיין גרונט, ווייל דאס סנהדרין האט געהאט די געלעגענהייט עפענטליך צו באהאנדלען אלע געזעצען פון אידענטום.

טראץ פארשידענע ווידערשטאנדען האט אויך די העכערע פאלאטע דעם 1-טען פעברואר 1831, מיט 57 געגען 32 שטימען אנגענומען דעם רעגירונגס-פארשלאג.

אזוי איז דערגרייכט געווארען די פולשטענדיגע גלייכשטעלונג פון די פראנצויזישע אידען, און די לעצטע באגרענצונגען זענען געווארען אפגעשאפט. שוין דעם 8-טען פעברואר האט דער קעניג לואי פיליפ באשטעטיגט דאס געזעץ, לויט וועלכען די פראנצויזישע רבנים האבען געדארפט צוגלייך מיט די קאטוילישע גייסטליכע באקומען א טייל פון זייערע שכירות פון די מלוכה-הכנסות. די רעוואלוציע האט אזוי ארום געבראכט די רעאליזירונג פון דער איבער צוויי יאהרצעהנדליגער ניט ערלעדיגטע איינשטעלונג פון די פראנצויזישע אידען.

ביים פענסטער

(סקיצע)

פון בן־א. סאכאטשעווסקי

מיר איז איינגענטליך אינגאנצען אונבאקאנט, ווי מען האט איהם גערופען, צו ער האט געהייסען חיים, דוד, ישראל, אדער גאר א גאנץ אנדער נאמען. מיר דאכט זיך אבער, אז דאס איז דוקא ניט פון גרויס וויכטיגקייט. דעם איינדרוק וואס ער האט אויף מיר געמאכט איז איבערגעגנס ניט געקומען דורך זיין נאמען, נאר צוליעב זיין איינזאם לעבען, זיין תמיד אליין זיין. יעדעס מאל, ווען איך האב איהם באמערקט, כאטש איך האב איהם בלויז געזעהן דורך זיין פענסטער אין די שבת נאכמיטאגס, ווען מיר איז אויסגעקומען פארבייגעהן נעבען זיין הייזעל.

איך בין זיכער, אז ער האט מיך ניט געקענט. מיך אפילו ניט באמערקט, ווען איך בין אפט שטעהן געבליבען נעבען זיין פענסטער, וואס איז געווען ווי אנגעשפארט אויפ'ן טראטואר. און דאך האט ער מיר געשיינט צו זיין אזוי באקאנט, זאגאר אפט אזוי נאהענט, אז מעהר ווי איינמאל, אליין ניט וויסענדיג ווארום האב איך מיך וועגען איהם אזוי לאנג פארטראכט און זיך געוואונדערט ווי אזוי און פון וואס לעבט אט דער איינזאמער מענש. איך האב אפילו ניט געוואוסט אזוי שטארק. איז דאס געווען צוליעב דעם טרויעריגען אומעט, וואס האט שטענדיג, ווי מיר האט זיך אויסגעוויזען, פון זיינע אויגען פון אונטער די ברילען ארויסגעקוקט, אדער איז דאס געווען דאס רחמנות פון אן איינזאמען, אן עלענדען, וואס איז געווען ווי אויסגעגאסען אויף זיין לענגליך צורינצעלט פנים, וואס איז געווען באוואקסען מיט גרויע שיטערע האר, וועלכע האבען זיך פארלוירען אין זיין שפיציגער בארד. איך ווייס דאס אליין ניט, ווייל אפט זענען דא איינדריקע, בילדער, מענשען וואס רופען ארויס אינטערעס, און מען קען זיך אליין וועגען דעם אלעם קיין שום חשבון ניט אפגעבען.

איך ווייס נאר, אז יעדעס מאל, ווען מיר איז אויסגעקומען פארבייצוגעהן זיין צימערעל מיט דעם ברייטען ניט פארהאנגענעם פענסטער, וואס איז בלויז געווען באשלאגען מיט שטאכעטען, האב איך געמוזט שטעהן בלייבען פאר וועניגסטענס א צעהן מינוטען. אביסעל פון דער ווייטען כדי ער זאל מיר ניט באמערקען. דאס דאזיגע צימערעל איז געווען באלעגט און ווי אנגעשאטען מיט אלטע שטיקער מעבעל, מאטראצען, שמאטעס, און אט פון דעם גאנצען ארימקייט האט זיך נעבען פענסטער ארויסגעהויבען א טישעל ביי וועלכען דער אלטער איז געזעסען אנגעשפארט מיט ביידע הענט פאר אן אפענעם עין יעקב, אדער אן אנדער ספר, און שטיל און אומעטיג, קוים באמערקבאר, זיך געשאקעלט איבער דעם ספר פאר דעם ליכט פון טאג שיין. די ברילען זיינע זיינען ווי על פי נס געהאנגען אויף זיין שארפער שפיץ נאז, און יעדעס מאל, וואס ער האט אויפגעהויבען דעם קאפ א קוק צו טאן אין גאס האבען זיינע אויגען אפיר געקוקט אריבער זיינע ברילען.

דאכט זיך א קליינינקייט, א איד זיצט און לערענט אין די שבת נאכמיטאגס, זוכט טרייסט און האפנונג אין זיין גרויען און אפשר אויך זעהר טרויעריגען לעבען, אבער איך האב זיך אפט דערמאהנט אין איהם, און געוואלט אריינדרינגען אין דער נשמה פון א מענש, וואס איז ווי פארגעסענער איבערגעבליבען אויף דער וועלט.

א חוץ דעם איז ער דאך געווען מיינער א שכן. איך האב מיך נאכגעפרעגט וועגען איהם, ווער איז ער, פון וואס לעבט ער, אבער קיין קלאהרע תשובה האב איך ניט געקראגען, און אפשר האט זיך מיר דאס בלויז אזוי אויסגעדאכט, ווייל איך האב איהם דוקא געוואלט זעהן אינ'ם ליכט ווי א מין געהיימניס.

אבער עס האט אויך פיעל מאל געטראפען, אז אויף אט דעם עלענדען פנים האט זיך א בלאסער שמייכעל באוויזען. א מענש מוז דאך אויך אמאל שמייכלען, און דאמאלט האב איך מיר פארגעשטעלט, אבער איך גלויב איך בין איבערגעצייגט אז דאס איז אויך אמת, אז אמאל, אפשר גאר ניט לאנג צוריק, האט ער זיך געפיהלט און אויך געלעבט אונטער אנדערע אומשטענדען.

ער האט דאך פארנומען אויב ניט קיין גאר גרויסע, איז וועניגסטענס א באקוועמע דירה, וואו ער האט געוואוינט מיט זיין פרוי און קינדער, און געהאט פרנסה ווי יעדער מענש, וואס ארבייט דערפאר. זיינען די קינדער אונטערגעוואקסען, זיהן און טעכטער, חתונה געהאט אוועק אין זייער אייגענעם וועג, און איבערגעבליבען איז ער בלויז מיט זיין פרוי. לעבט דאך קיין מענש ניט אייביג, און זי איז אויך אוועק אויפ'ן וועג פון אלע שטערבליכע. האבען איהם די פארהייראטע קינדער פארגעסען, געקראגען און געהאט זייערע אייגענע זארגען, פרייד און לייד און וואס זאל טאקע דען טאן אן אלטער עלענדער טאטע, האט ער זיין דירה געמוזט פארלאזען, זיך ארייגציהען אין דעם קליינעם ארימען צימערעל, און אזוי האבען זיך שוין די יאהרען געטראגען, געוואוינט געווארען צו דער איינזאמקייט. קיין קינד קומט ניט, קיין אייניקעל באווייזט זיך ניט, קיינער רופט איהם אויך ניט, האט ער זיך אין די וואכען טעג ארומגעשלעפט איבער די מארק פלעצער, געהאנדעלט צוביסלאך מיט אלט מעבעל און שמאטעס, און אין די שבת נאכמיטאגס, מעשה עונג שבת, האט ער זיך צוגעכאפט צו א ספר.

איך בין טאקע זיכער, אז אט אזוי איז געווען דער גורל פון דעם אלטען, און איצט, אויף די עלטערע און שפעטערע יאהרען, האט ער זיך פילייכט אומגעקעהרט צום אלטען אייביגען קוואל און געזוכט טרייסט אין די באפליגעלטע געדאנקען פון א ספר.

וואס דען זאל טאן א איד אן איינזאמער איבער'ן די זיבעציג, אדער אפשר נאך מעהר, אין די שבת נאכמיטאגס, ווען דער שלאף איז שוין לאנג אראפ פון די אויגען. דאס אלטע הארץ ווערט וואס אמאל שוואכער, און קיינער ווייס דאך ניט וועמענס טאג עס וועט זיין, גראבען זיך איין אלע חושים אין א הייליג ספר, נעהט אויף גרויס ליכט פאר די אויגען, און עפעס א מאדנע פרייד נעהמט ארום דאס שוואכע הארץ. און עס דאכט זיך ווי די איינזאמקייט און עלענד וואלטען שוין לאנג פארשווינדען און ווי ארום איהם וואלט געצאפעלט א יונג, גרויס און אייביג לעבען פון ליכטיגע געדאנקען, און הימלען וואס זענען שטענדיג טיעף און בלוי, וועלכע עס טראגט זיך ארום די נשמה פון דעם מענשען פון אייביגקייט צו אייביגקייט.

אט די דאזיגע פרייד, דאס גרויסע גליק פון גייסטיגע און דערהויבענע וועלטען, האב איך דאך באמערקט אין זיינע גרויסע קלוגע אויגען, ווען ער האט אפירגעקוקט פון אונטער די ברילען. א מענש אין זיינע יאהרען שמייכעלט דאך זיכער ניט פון קיין נארישע געדאנקען, און אחוץ דעם רופט דאך נארישקייט קיינמאל ניט ארויס אזא העלע ליכטיגקייט אויפ'ן פנים פון דעם וואס איז פארטיפט אין אן אלט און הייליג ספר.

דער עין יעקב אדער אפשר אן אנדער ספר, וואס איז געלעגען אפען פאר זיינע אויגען, האט דאך אויך אויסגעזעהן אזוי אלט. די בלעטער פארחלב'ט, מיט אפגעריסענע געלע ברעגען ווי דורכגעגעסען פון אלטקייט, און מיר האט זיך געדאכט אז דער אלטער און דאס ספר ווערען צוזאמען עלטער, נעהמען אויף זיך די זעלבע יאהרען, נאר ווען דער אלטער איינזאמער איד וועט שוין מעהר ניט זיין וועט דאס ספר איבערגעהן בירושה אין דעם הויז פון א קינד אדער אייניקעל.

דאמאלט וועט דאס ספר בלייבען שטעהן אין א שראנק אדער אפשר אויף א פאליצע צווישען אנדערע ספרים, און די גרויסע ליכטיגע געדאנקען און די טוגענד פון דעם האלב דורכגעריסענעם פון צייט ספר וועט שוין מעהר ניט טרייסטען קיין אלטען מיעדען עלענדען איד, וואס האט זיינע אויגען איינגעגראבען אין די הייליגע אותיות.

א סך מאהל פלעגט טאקי דער אלטער מאן זיך אויך בעווייזען אין גאס אין די וואכען טעג. א גרויסע ערענסטקייט איז געלעגען אויסגעגאסען אויף זיין פנים, און אויף א גוט-מארגען פון א שכן האט ער מיט א בלאסען שמייכעל שטיל אפגעענטפערט און ווייטער אוועק זיין וועג.

אבער אויך דאס איז ניט איבעריג וויכטיג, איך ווייס נאר, אז פאר מיר איז דער דאזיגער אלטער געווען עפעס מעהר ווי א געוועהנליכער מענש, א דערווייטער און ווי א פארגעסענער פון כלל, און אפט מאל גאנץ אונבאוואוסט פון זיך אליין האב איך מיך פארטראכט וועגען איהם, וועגען זיין גורל, און אויך וועגען זיין ארים שטיבעל אנגעווארפען מיט שמאטעס און שטיקער מעבעל, פון וועלכע ער האט זיך נעבען א טישעל ביים פענסטער ארויסגעהויבען און נעבויגען זיין קאפ איבער אן אפען ספר, און דארט האט ער געזוכט דערקוויקונג, חבר'שאפט און משפחה אין זיין אלט און איינזאם לעבען.

בודאפעסטער קהלה שטארבט-אפ

פון בודאפעסט מעלדעט מען:

לויט די סטאטיסטישע באריכטען, וואס זענען לעצטענס פארעפענטליכט געווארען האט די צאהל אידישע געבורטען אין בודאפעסט באטראפען אין יאהר 1920 — 3506, דאגעגען אין יאהר 1929 ניט מעהר ווי 1902, ד. ה., אז די צאהל אידישע געבורטען האט זיך פארקלענערט זייט די 9 יאהר אויף 74 פראצענט.

אין משך פון דער זעלבער צייט האט זיך די צאהל געבורטען צווישען קאטאליקען פארקלענערט מיט 19 פראצ. און די צאהל געבורטען ביי פראטעסטאנטען איז געבליבען אהן ענדערונג.

אין משך פון ערשטען האלב יאהר 1930 זענען אין בודאפעסט פאררעגיסטרירט געווארען 616 אידישע געבורטען, אין משך פון דער זעלבער צייט זענען אין בודאפעסט געשטארבען 1046 אידען. אויף דער פארקלענערונג פון די אידישע געבורטען ווירקען אויך שטארק די געמישטע חתונות, וועלכע באטרעפען 12-15 פראצענט פון דער אלגעמיינער צאהל חתונות ביי אידען.

באקאנטמאכונג צו טאראנטאר אידען
— פון —
לאזארס „אלד ספעין" האל

דער שענסטער און גרעסטער אידישער רעסטאראן אין טאראנטא איז א וואונדערבארער פלאץ מיט אלע באקוועמליכקייטען פאר חתונות, בר מצוה'ס, פארטים און באנקעטען.

אלעס איז ביי אונז סטריקטלי כשר, אפילו פאר די פרומסטע אידען. די קיך איז אונטער דער פערזענליכער אויפזיכט פון דער גוט באקאנטער מרס. לעווינסאן. אויך אונטער דער השגחה פונ'ם גוט באקאנטען משגיח

מר. שמואל יארמולאוויטש

קומט אונז זעהן וועגען אייערע קומענדע אראנדזשמענטס פאר אייערע אונטערנעמונגען.

לאזארס „אלד ספעין"
178–180 קווין סטריט וועסט
טעלעפאן עלגין 0700.

ספעשעל „עקזיבישאן" סטריט קארס
דירעקט צו די עקזיבישאן אריינגאנג

איסטערן אריינגאנג
קינג וועג

צווישען קאקסוועל און דענפארט און דעם מזרח אריינגאנג, דורך דענפארט, בראדוויו, קינג און באטהורסט.

באטהורסט וועג

צווישען וואהען ראוד און סט. קלעיר און דעם מזרח אריינגאנג, דורך באטהורסט סטריט.

צייטווייליגע ענדערונג
באטהורסט וועג אין אווענט

אין עקזיבישאן צייט וועט אין אווענט דער וועג פון די רעגולערע באטהורסט קארס זיין: פון וואוהען ראוד און סט. קלעיר עוו. סאוט אויף באטהורסט סטר., איסט אויף פראנט סטר. (אנשטאט קינג סטר.) און צו די דאקס, צוריקקערענדיג זיך דורכ'ן זעלבען וועג.

וועסטערן אריינגאנג
קווין וועג

צווישען בוירטשמאונט לופ און דעם מערב אריינגאנג, דורך קינגסטאן ראוד, קווין און דאפרין.

דאווערקאורט וועג

צווישען פרעסקאט לופ (פרעסקאט און סט. קלעיר) און דעם מערב אריינגאנג דורך דייווענפארט, דאווערקאורט, קאלעדזש, אסינגטאן, קווין און דאפרין.

דאנדעס וועג

צווישען ראנימיד און דאנדעס און דעם מערב אריינגאנג, דורך דאנדעס, ראנסעסוויילס, קינג און דאפרין.

צייטווייליגע ענדערונג אין "קינג" ראוט דורך עקזיבישאן צייט.

קינג איסט

צו דער עקזיבישאן סערוויס וועלען אפעריערען קינג טריפער קארס אין דער פרי און אין אווענט ראש שטונדען צווישען ערינדייל לופ און קינג און בעי סטר. דורך בראדוויו, קווין און קינג, צוריקקערענדיג זיך אויף קינג סטר. פון יארק און איבער דעם רעגולערען וועג.

קינג וועסט

קינג קארס וועלען זיך פארקירעווען פונ'ם ווינסענט לופ (בלור און דאנדעס) צו קינג און טשוירטש סטר., דורך דאנדעס, ראנסעסוויילס און קינג, צוריקפארענדיג וועסט איבער קינג סטר. פון דזשארדזש סטר. און איבער'ן רעגולערען וועג.

TORONTO TRANSPORTATION COMMISSION

GRAY COACH LINES

MOTOR COACH SERVICES

דירעקט צו די עקזיבישאן גראונדס
אנהויבענדיג 9 א זייגער פרי.
פארען, אריינרעכענענדיג דעם איינטריט
סינגעל 50ס. רעטוירן 75ס.

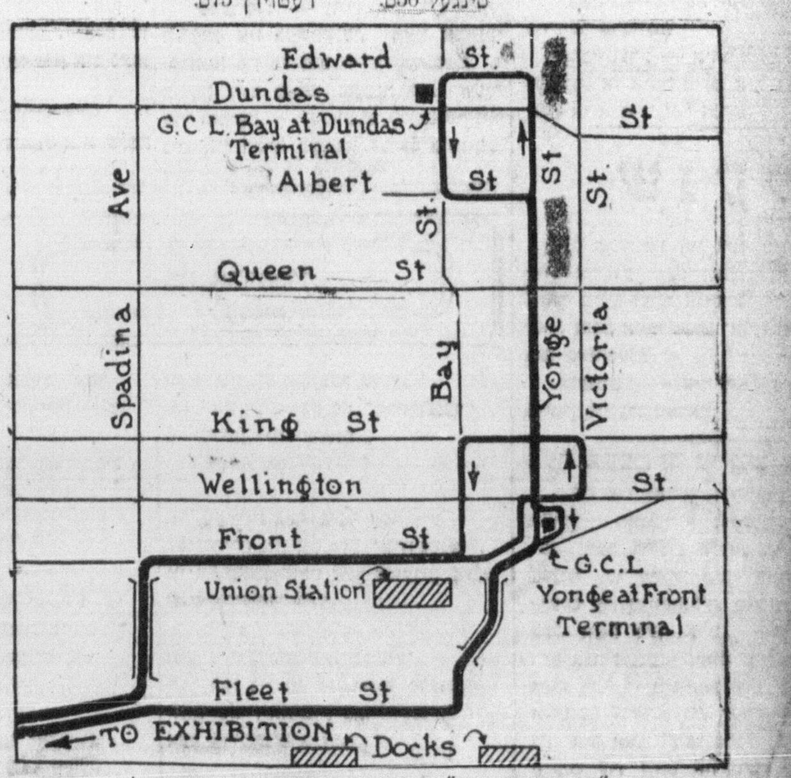

„רעטוירן סערוויס" דירעקט פון דער וועסט ענד פונ'ם גרענד סטענד, דורכ'ן אויביגען וועג.

GRAY COACH LINES
YONGE AT FRONT — ADELAIDE 4221 — BAY AT DUNDAS

צרות פון קינדער

א שפאנענדער ראמאן פון אידישען לעבען אין פוילען

פון מ. ווארשאווער

(ווערט פארגעזעצט)

— ס'ארט מיך נישט. ער איז צו שעהן, ער זאל נישט האבען קיין פרויען.

— און אז ער וועט נאך דער חתונה האבען אנדערע?

— ער וועט נישט האבען — האט אנקע אביסעל דערשראקען געענטפערט.

— האסט מיר גארנישט געזאגט — האט מאריא כסדר געצויגען פאמעליך — נאר איך ווייס, אז דער זוהן פון דיין שעף האט דיך ליעב.

— ווער האט דיר געזאגט? — האט זיך אנקע דערשראקען.

— איך געדענק נישט ווער, נאר איך האב געהערט. איז עס אמת?

— לײדער, יא.

— פארוואס זאגסטו לײדער?

— ווייל איך האב איהם נישט ליעב.

— המ, — האט מאריא טרויעריג געשמייכעלט — איך קען נישט יענעם יונגענמאן, איך האב נאך גארנישט פון איהם געהערט, אבער איך פיהל, אז יענער מוז זיין סימפאטישער פאר דעם יאקוב שווארץ.

— יענער איז זעהר א וואוילער מענש, אבער איך האב איהם נישט ליעב.

— ווייס טער, אז דו האסט ליעב אן אנדערען?

— ער ווייסט.

— וואס זאגט ער?

— ער איז זעהר טרויעריג, זעהר דערשלאגען, אבער וואס קען איך איהם העלפען?

דאס געשפרעך איז נאך אלץ געווען אנגעשטרענגט. מאריא איז נאך אלץ ניט געקומען צו דעם, צו וואס זי האט געזוכט מיטלען און וועגען, ווי אזוי דערצו צוצוקומען.

— זעהסטו, — האט זי זיך אנגערופען — אז איך האב מיך געליעבט מיט וויטאלד'ן, מיט מיין מאן — זענען אונזערע הערצער געווען אפען. מיר האבען גארנישט באהאלטען איינס פאר'ן אנדערען. מיר האבען זיך אלץ דערצעהלט. וויטאלד האט מיר ענטפלעקט אלע זיינע סודות. אפילו די בריעף, וואס ער האט פאר מיר געשריעבען צו מיידלאך און וואס מיידלאך האבען געשריעבען צו איהם — אפילו די דאזיגע בריעף האט ער מיר געגעבען צו לייענען.

— צוליעב וואס דערצעהלסטו מיר דאס? — האט אנקע איבערגעריסען.

— איך מיין, — האט מאריא נישט געקוקט אויף איהר שוועסטער, — אז צווישען צוויי מענשען, וואס האבען זיך אמת'דיג ליעב, דארף נישט זיין קיין שום סוד. דאס הייסט, זיי דארפען איינער דעם אנדערען אלץ אויסזאגען, כדי שפעטער זאלען נישט קומען קיין איבעראשונגען.

— רעדסט אזוי — איז אנקע'ס פנים פארגאנגען מיט א וואלקען — אזוי ווי דו וואלסט געוואוסט, אז עס דארף מיך טרעפען עפעס א שרעקליכע איבעראשונג.

— חלילה, איך מיין נאר, אז איהר ביידע דארף אויך אלץ דערצעהלען.

— האב איך איהם געזאלט אלץ זאגען? — איז אנקע שרעקליך רויט געווארען, און דאס גאנצע לייב האט גענומען פיבערען.

מאריא איז געווארען צוריקגעזעצט.

— א פרוי דארף נישט אלץ דערצעהלען, א פרוי מוז שטענדיג איבערלאזען עפעס, פון וואס דער מאן זאל נישט וויסען.

— איך פארשטעה דיך נישט, שוועסטער מיינע — פון איין זייט זאגסטו, ביידע מוזען אלץ וויסען פון זיך, און פון דער צווייטער זייט הייסטו מיר באהאלטען עפעס.

מאריא'ן האט עס געטראפען. זי האט זיך געפיהלט אונבאקוועם און נאריש. זי האט נישט געוואוסט, ווי אזוי ארויפצופיהרען דאס געשפרעך אויפ'ן ריכטיגען וועג.

— אנטשולדיג מיר — האט זי געפרובט פארבעסערען — האסט מיך נישט ריכטיג פארשטאנען. איך האב נאר געוואלט וויסען, צי יאקוב שווארץ, וועמען דו האסט אזוי ליעב, האט דיר עפעס דערצעהלט פון זיין לעבען.

— גארנישט. מיר האבען קיינמאל נישט גערעדט דערפון.

— דו האסט איהם ניט ליעב?

— יא, שרעקליך ליעב.

— האסט דיך שוין אמאל געבייזערט אויף איהם?

— איך האב נישט געהאט פארוואס. איז ער שטענדיג געווען פינקטליך? האט ער דיר קיינמאל קיין ליגען נישט געזאגט?

— ער האט נישט געהאט וועגען צו זאגען ליגען. מיר קענען זיך דאך נישט לאנג. אבער פארוואס פארשטו מיך אזוי אויס? ווייסטו עפעס פון איהם?

— פון איהם גארנישט, אבער פון דיר ווייס איך.

— פון מיר? — איז אנקע געווארען בלייך — ווילסטו מיר וועה טאן מיט דעם? האב איך דיר נישט געזאלט דערצעהלען, וואס מיך האט געטראפען?

— אנקע — איז מאריא'ס קול געווארען געבראכען — נישט וועגען יענעם אומגליק רייד איך. זאל מיך גאט שטראפען, אויב איך האב כאטש איינמאל געטראכט שלעכטס וועגען דיר. שרעק דיך נישט, טייערע. דיין אומגליק טוט מיר פונקט אזוי וועה, ווי דיר. איך וויל דיר נאר זאגען, אז איך ווייס, אז דו האסט דיך, אמאל געבייזערט אויף אימיצען, דערפאר וואס יענער איז נישט געקומען צו דער צייט אויף קיין ראנדקע.

— איך, געבייזערט? — האט אנקע אויסגעשטעלט א פאר גרויסע אויגען — וואס טוט זיך מיט דיר? ערשטענס, האב איך נישט געהאט קיינעם און, צווייטענס, האב איך מיך קיינמאל נישט באשטעלט און קיינמאל זיך נישט געבייזערט.

— דו האסט אפילו געשריבען א בריעף צו יענעם...

— א בריעף? מאריא, אדער דו לאכסט פון מיר, אדער איך חלום.

— אמת — האט מאריא זיך געשטיקט מיט די ליגענס, וואס זי האט איצט ארויסגעבראכט פון זיך — דעם בריעף האסטו טאקע נישט ארויסגעשיקט, אבער געבייזערט האסטו דיך.

— אלע בייזע חלומות אויף מיינע שונאים'ס קעפ, דו רעדסט מיר איין עפעס א קרענק.

— ווילסט זעהן דעם בריעף? — האט זיך מאריא אויפגעהויבען פון ארט.

— אדרבא, ווייז מיר.

מאריא איז ארוין אויף א ווייל'ע אין שטוב. איהר קערפער איז געווען אזוי צוזוועהטאגט, אז זי האט זיך קוים געשלעפט אויף די פיס.

— איצט איז דער מאמענט, ווען זי וועט געוואויר ווערען פון וואנען עס קומט צו אנקע'ן איהר אייגענער בריעף, וואס זי, מאריא, האט אמאל געשריבען צו יאקוב'ן.

אנקע איז געשטאנען אויפ'ן באלקאן א פארציטערטע, א דערשראקענע, זי האט זיך נישט געקאנט דערווארטען, ביז די שוועסטער וועט ארויסקומען און איז אויך אריינגעלאפען אין שטוב.

אז זי איז אריינגעקומען, האט אנקע דערזעהן שטעהן די שוועסטער מיט אן אויסגעקרימט יסורים'דיג פנים און מיט א פאר ארויסגעגלאצטע אויגען.

יענע האט געהאלטען אין האנט א שטיקעל פאפיר.

דאס איז דער בריעף? — האט אנקע אויסגעשריען און געוואלט א כאפ טאן דאס שטיקעל פאפיר.

אבער מאריא האט מיט דער האנט געמאכט א באוועגונג, אזוי ווי זי וואלט די שוועסטער אפגעשטופט פון זיך.

— ווארט א קליינע ווייל'ע — האט זי שטיל מיט בלייכע ליפען ארויסגערעדט — איך מוז מיר פאר דיר צוערשט פארענטפערען.

— איך האב נישט ווילענדיג אנגעטראפען אויף דעם דאזיגען בריעף — האט מאריא זיך גענומען פארענטפערען. איך האב באדארפט האבען פאפיר אוועקצושרייבען א בריעף. בין איך אזוי צוגעגאנגען צו דיין שופליאד, וואו, עס ליגט די פאפעטעריע. איך האב געוואלט נישט מעהר, ווי א בויגעלע פאפיר און א קאנווערט, האב איך דארט אנגעטראפען אויף דעם בריעף, וואס איך האלט איצט אין האנט. דער בריעף איז געלעגען דארט אן אפענער. איך האב, וואס אן אמת נישט געוואלט לייענען, אבער די ווייבערישע נייגעריגקייט האט גובר געווען און איך האב איהם איבערגעלייענט. איך בעט ביי דיר יעצט אנטשולדיגונג. דא האסטו דעם בריעף.

זי האט דערלאנגט דאס שטיקעל פאפיר. אנקע'ן האט עס געווארפען אין פיבער. די הענט האבען געציטערט. זי האט ראפטאם אויפגעעפענט דאס שטיקעל פאפיר און איבערגעלייענט די ערשטע ווערטער:

"אומפארשעמטער', ביזט נישט ווערט איך זאל אויף די כאטש איין ווארט ארויסווארפען", און צושריען זיך נישט מיט איהר קול:

— ס'איז נישט מיין בריעף!

— נישט דיינער? — — — —

(פארזעצונג)

פייפער הענגער און פיינטער

דער אלט באקאנטער פייפער־הענגער מאכט יעצט די בעסטע ארבייט צו ביליגע פרייזען. ב. שאפירא 10 גרענדזש עווענ.
טריניטי M 5962.
628-9-29

פאטראנייזט די איינציגע אידישע ווינדאו קלינינג קאמפאני

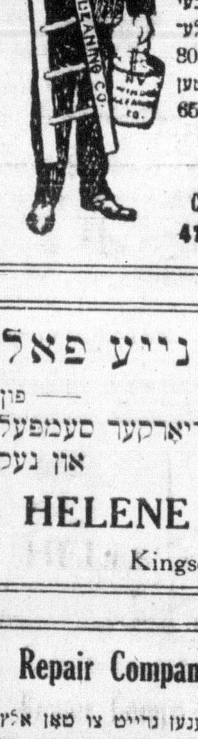
NEW YORK WINDOW CLEANING CO.

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז פעקטארי אפיס און סטאר קלינינג בעסטע ארבייט צו די ביליגסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען מאנאטליך און יעהרליך. 422 בעי סטריט. טעלעפאן עדלייד 8087 נאך 7 אווענטען טריניטי M 6520

NEW YORK WINDOW CLEANING CO.
422 BAY ST

באקאנטמאכונג

יעדערער ווייסט אז פון דעם ערשטען סעפטעמבער וועט מען ניט קענען פאהרען מיט קיין קאר אהן אינשורענס. אלזא האט איהר דאס בעסטע געלעגענהייט מיר צו טעלעפאנירען. איך קום צו אייך און גיב אייך מיין פאליסי פון די בעסטע טאריף קאמפאניע. מען ברויך ניט צו באצאהלען מיט איין מאל מען קען אויסצאהלען צו ביסלעכווייז אלע וואך.

שבתי ראוויד
450 מארקהאם סט. טריניטי 0689.
585

— נייע פאלל סטיילס —
— פון —
ניו־יארקער סעמפעל דרעסעס, אנדערוועער
און נעקלידזשעס
MADAME HELENE
17 Borden Street Kingsdale 7881

Morris Auto Body Repair Company

מיר זענען גרייט צו טאן אלץ פאר אייער אויטאמאביל, און צו פאר־ריכטען די באדי, דעם פענדער, רעדיאייטאר, לעמפס, עקסעלס, טשייסיס, רעדער "דיוקא" איבערפארבען. אלע ארבייטען געמאכט שנעל און גאראנטירט. מעסיגע פרייזען.
464 באטהורסט סט. טריניטי 1950
לעבען קאלעדזש סט.

נאטיס צו אלע הויז—אייגענטימער

וועגען דאס אויפקלייבען אש און גארבעדזש.

צוליעב דעם וואס מאנטאג, דער 1־טער סעפטעמבער איז לייבאר דעי, וועט דעם טאג ניט זיין קיין קאלעקשאן פון מיסט פונ'ם דעפארטמענט פון סטריט קלינינג.

איינוואוינער זענען געבעטען צוריקצוהאלטען זיך פון ארויסשטעלען די מיסט ביז דעם נעקסטען רעגולערען קאלעקשאן טאג, דאנערשטאג, סעפטעמבער דעם פערטען.

אייער מיטהילף וועט ריכטיג אפגעשאצט ווערען.

GEO. W. DIES,
סטריט קאמישאנער.

THE
DOMINION BANK
עדלייד און ספעדיינא עוו. בראנטש
לאדעט ספעציעל איין אין איהר בראנטש די סוחרים פון דעם דיסטריקט צו ווערען מעהר היימיש אין דער באנק.
געלט קיין איראפא שיקען מיר צו די ביליגסטע פרייזען. אויסגעצאהלט אין אמעריקאנער דאלארס, אדער ווי אזוי איהר ווילט.
זעהט אונז איידער איהר שיקט געלט. איהר וועט זיכער זיין איפרידען.
ס. ק. קוק, מענעדזש

דעם לעזערס ווינקעל

ווערטער רעדאקטאר!

דערלויבט מיר א שטיקעל פלאץ אין אייער צייטונג פאר פאלגענדע ווערטער.

מאנטאג איז געגעבען געווארען דער ערשטער סיגנאל פון שופר. פון צווייטען טאג ראש חודש אלול ווערט יעדען טאג אנגעזאגט דורך דעם קול פון שופר, אז די ימים נוראים קומען, און אלע אידען דארפען זיך פארבערייטען צו ערשיינען פאר א געריכט וואו מען קען געווינען נאר מיט תשובה, תפלה און צדקה.

א מאדנער איינדרוק, און א זעלטענע מורא, ווארפט דער קול פון שופר אן אין אלע אידישע הייזער. יעדער איד וואס הערט די תקיעות ווערט עטוואס געריהרט, עפעס גיט איהם א צופ אין הארצען, און עס זאגט צו איהם, אז ער איז א איד וואס בעלאנגט צו א פאלק מיט וועלכען ער איז פאראייניגט אין איין שיקזאל. אזוי ווי דער טרומפייטער וואס זאגט אן אין א לאגער, אז דער שונא איז נאהענט, און אלע פאטריאטען דארפען צוזאמען נעהמען זייערע קרעפטען צו שטעלען זיך אין קאמף פאר דאס פאטערלאנד, אזוי ווירקט דער שופר וואס הערט זיך דעם חודש אלול אין אלע אידישע קהלות. דער שופר הייסט זיך פארבערייטען, ער הייסט זיך ארגאניזירען, ער הייסט אויפזוכען א לאגער, ער הייסט אויסקלייבען א גענעראל, און הייסט נעהמען די געוועהר. די ארגאניזאציע רופט מען א מנין, דעם לאגער רופט מען א שוהל, דער גענעראל, דער פארשטעהער איז דער חזן, דער שליח צבור, און די געוועהר זיינען די שעהנע זיסע תפלות מיט נאציאנאלע נגונים. גלייך מיט דעם ערשטען בלאז פון שופר, הויבט זיך אן ריהרען אין די גאנצע אידישע וועלט, אבער גאנץ אנדערש ווערט מען ביזי אין די גרויסע און קליינע אידישע קהלות אין גאנץ אמעריקע.

אין אונזערע אלטע אידישע שטעדט זיינען די קהלות ווי עס איז געווען ארגאניזירט. זיי האבען דארט געהאט שטענדיגע שוהלען, שטענדיגע חזנים, און שטענדיגע פלעצער פאר אלע מיטגלידער פון דער קהלה. דארט זענען געגאנגען אלע אין שוהל טאג איין און טאג אויס. און יעדער איד האט געהאלפען דורכ'ן יאהר צו טראגען דעם לאסט פון דער אידישער קהלה. ווען עס איז געקומען דארט די ימים נוראים, איז די לאסט ניט גאנץ בעזונדערס געווארען גרעסער. דארום ווען א פרעמדער איז געקומען אין שוהל, ווען אן אורח אדער א ישובניק האט געוואלט דאווענען בציבור, האט די קהלה קיין נויט געהאט ארויפצולייגען אויף זיי א שטייער פאר די פריווילעגיום אריינצוקומען צווישען אידען. גאנץ אנדערש איז אבער אין דיעזער לאנד. א גרויסער טייל אידען אין דיעזען לאנד פארגעסען דעם גאנצען יאהר אז זיי דארפען זיין מיטגלידער פון א שוהל. טויזענטער און טויזענטער געהען ניט דעם גאנצען יאהר אין א שוהל, צאהלען ניט צו קיין חזן, און צו קיין רב. זיי דערמאהנען זיך ערשט אן דער שוהל די לעצטע עטליכע טעג פאר ראש השנה און איינציגע דערמאהנען זיך ערשט ערב ראש השנה ביינאכט, דאן פאנגען זיי אן ארומצולויפען פון שוהל צו שוהל, פון חברה צו חברה, צו זוכען א פלאץ וואו צו דאווענען און צו הערען א אידישען ווארט. ערשט דאן הויבט ער זיך אן צו דינגען מיט'ן פרייז פאר אריינקומען אין שוהל, און ער ווערט בייז, און הויבט אן צו שרייען, וואס עפעס אזא פרייז? עס דארף ניט זיין קיין פרייז פאר קומען אין א שוהל דאווענען בציבור. ער הויבט אן פרעגען אויב דאס אידענטום איז א טעאטער? אויב די תרי"ג מצוות איז א זאך וואס ווערט פארקויפט פאר אקשען, און אז די שוהלען זיינען ניט מעהר ווי א קראם וואו מען פארקויפט תפלות פאר געלט.

עס איז זעלבסט פארשטענדליך, אז די וואס ווילען א גאנץ יאהר זיין ווייט פון א שוהל און קומען ערב ראש השנה אין שוהל צו אלעס פארטיגען, זיינען אונגערעכט אין זייער ניט פראקטישען אורטייל. אויפהאלטען שוהלען אין דיעזען לאנד קאסט געלט און מיה. עס איז דא גרויסע צאהלאכץ: פיימענטס, א חזן, א שמש, איינציגע שוהלען האבען נאך א רב און ראביי, און נאך אנדערע וויכטיגע זאכען פון א שוהל קאסט זעהר פיעל געלט. דאס געלט מוז קומען פון א געוויסער קוועלע, פון הימעל פאלט עס ניט אראפ, און קיינער איז ניט מחויב צו געבען זיין געלט, און זיין צייט פארצובערייטען פלעצער מיט אלע באקוועמליכקייטען צו דאווענען פאר די וואס דערשרעקען זיך ערב ראש השנה פאר גאט, און לויפען זיך מיט איהם איבערצובעטען.

איך גלויב אז יעדער שוהל און חברה האט א פאלשטענדיגע רעכט, צו האלטען איהר שוהל פאר זיך אליין, און צו שטעלען א פרייז פאר פרעמדע וואס ווילען צו זיי קומען, און האבען דעם פארגעניגען צו געפינען א פארטיגע שוהל, מיט א פארטיגען חזן, אידישקייט ווערט דערמיט ניט וואכעדיג.

ת. לובעצקי,
סעקרעטאר פון פאלמערסטאן עוו. שוהל.

ווען איהר לייד [illegible]
שלעכטען מאגען
נעהמט גלייך
עקס-לאקס
(EX-LAX) אין ענגליש
דער פאפולערער אפפיהר־מיטעל
און אין איניגע שטונדען וועט איהר פילען אל־ראיט.
עקס־לאקס קומט אין פארם פון "טשאקאלאט" און "פיג־פלייוואר" (פייגען).
אין אלע דראג סטארס.

Ironing—
געמאכט לייכטער
פונ'ם האטפאינט אייזען מאכט דער צוגעגעבענער היל־סטענד פאר אומנויטיג דאס שווערע אויפהויבען. דער "טאם רעסט" פארלייכטערט דעם ארעם. און דער פאינט בלייבט אימער הייס.

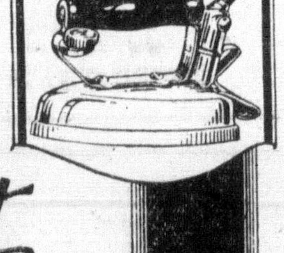

Hotpoint
IRON
HAM-10
א קענעדיען דזשענעראל עלעקטריק פראדוקט.
A CANADIAN GENERAL ELECTRIC PRODUCT

פאר ווייניגער ווי די קאסטען פון א פוירנייס־מאן
קענט איר רענטען א
יונייטעד
אויטאמאטיק
אויל ברענער

שטיל . . . ריח'לאז . . . פארלעסליך —
מאכט דעם יונייטעד דעם בעסטען אויפ'ן מארק.

ספעציעלע פיטשורס

אויב נאך א 12 מאנאטדיגען טרייעל זענט איר צופרידען, קענט איר דעם קליינעם מאנאטליכען רענטאלצורעכענען צום קעש פרייז.

איר טראכט דאך פון אן אויל־היטער פאר אייער היים. אבער איר ווילט זיך צוערשט גוט באטראכטען, ביז וואנען די אויל־ברענער וועלען מער פארפאלקאמט ווערען. איר טוט זייער קלוג.

מיר האבען לאנגזאם אנטוויקעלט דעם יונייטעד אויטאמאטיק אויל ברענער, און עס גוט אויסגעפרובירט, וויאזוי דעם פלאן ווי אזוי עס צו פארקויפען. יעצט אפערען מיר עס אייך אן צום צוריקהאלטען זיך אלס דאס בעסטע און פארלעסליכסטע וואס איז דא אויפ'ן מארק, געבויט לויט קאמאן־סענס פרינציפען, און איינפאך.

דער יונייטעד רענטאל פלאן

פונקט אזוי ווי די מערסטע מענשען ווילען ניט קויפען קיין הויז, ביז וואנען זיי וואוינען ניט אפ אין דעם א יאר צייט. אזוי ווילען מיר אויך איר זאלט עס ניט קויפען, ביז וואנען איר וועט עס נישט האבען גענוצט 12 מאנאטען פאר א רענטאל פון $8.33 א חודש. — איז עס ווייניגער פון דעם וואס עס קאסט א מאן צו אטענדען דעם פוירנייס.

אויב איר ווילט שפעטער קויפען דעם יונייטעד, קענט איר דעם רענטאל צורעכענען צום קעש פרייז, — צו יעדער צייט אין פארלויף פון א יאר. איר קענט אויך צאלען דעם רענטאל פאר פינף יאר צייט, און דאן ווערט עס אייער אייגענטום.

אויב איר זעהט איין אין דער צייט פונ'ם רענטאל, אז דער יונייטעד גיט אייך ניט קיין פולשטענדיגע צופרידענהייט, וועלען מיר עס ארויסנעמען פון אייער הויז, און דער "ריעל" איז צוניישט. אבער מיר ווייסען אז דער יונייטעד וועט אייך געפעלען אין יעדען זין.

דער יונייטעד אויטאמאטיק אויל איז אבסאלוט שטיל און אן אשום ריח. אזוי אז איר פארגעסט גאר אז עס שטייט ביי אייך אין הויז. עס איז עקאנאמיש. און איז גוטגעהייסען פון דער נײשאנעל פייער אנדעררייטערס אסאסיאיישאן.

רעדט זיך דורך מיט אונזער פארטרעטער — ער וועט אייך אלעס דערקלערען — פרעגט אזוי פיעל פראגען וויפיעל איר ווילט נאר. ער וועט אייך אויף אלעס ענטפערען.

דושיי. קלמן גארפינקעל
טאראנטא'ס אידישער פארטרעטער.
טעלעפאן מידוויי 1227

The United Electric Co. of Canada Limited
Factory and Showrooms: 14 Breadalbane Street, Toronto
J. KALMAN GARFUNKEL Toronto Exclusive Representative
424 BRUNSWICK. TELEPHONE MIDWAY 1227

לאיער מאָריס ש. מילסטאַן

באריסטער, סאליסיטאר און נאטארי פאבליק.

סטענדערד טעאטער בילדינג

287 ספעדיינע עוו. טעל. טריניטי 4666

אבענ אווענטען. דאון־טאון אָפיס, 394 בעי סט. טעלעפאָן עלגין 6002.

רעזידענץ טעלעפאָן טריניטי W 4022.

הענרי ס. ראזענבערג

אנאנסירט, אז הערצל ראטענבערג איז ניט מער פארבונדען מיט דער פירמא, און אז מר. ראזענבערג זעצט פאר זיין לאו פראקטיק אין די זעלבע אָפיסעס אלס

הענרי . ס. ראזענבערג און קא.

באריסטערס, סאליסיטארס א. ז. וו.

703—702 פעדעראל בילדינג.. 85 ריטשמאָנד סטריט

טעלעפאָנס: עדלייד 1387 — 1386.

און אז איצט זענען פארבונדען מיט אים

האריס ג. בריסטאן און לעאָנארד ס. סמיט

לאיער ניומאן

אָפיס: 4 ריטשמאנד סטריט איסט ELGIN 1305

רעזידענס 16 הופער עוו. טעל. טריניטי W 9329.

טעלעפאן עדלייד 9768. הויז טעל. טריניט W 3195

לאיער דזשאזעף ט. גארדאז

באריסטער. סאליסיטאר. נאטארי פאבליק.

האט געמופט זיין אָפיס אין:

300 דאמיניאן בילדינג

465 בעי סטריט, בעי און אלבערט סטריטס

אָפיס: 45 ריטשמאָנד סט. וועסט

705 סענטראל בילדינג

אָפיס טעלעפאָן: וויזערלי 2211

הויז טעלעפאן טריניטי 7461.

לאיער ב. וויינבערג ב.א.

באריסטער, סאָליסיטאָר, נאטערי פאבליק

געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס.

מאָרגיידזשעס געקויפט.

הערצל ראטענבערג

מאכט באקאנט אז די געזעץ פירמע פון ראזענבערג און ראטענבערג איז איצט אויפגעלייזט. און אז ער האָט געעפענט א נייעם אָפיס אויף

901 סטערלינג טאווער בילדינג

קאָרנער בעי און ריטשמאָנד סט.

אָפיס טעל. : עלגין 1611. וואוינונגס טעל. קינגסדייל 7845

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי. פי. דיסלער

— פון —

גלעס, דיקלער און קא.

רום 501 דאָמיניאָן בילדינג, 465 בעי סט.

אָפיס טעלעפאן עלגין 5512.

אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק.

נעלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

לאיער עדוואַרד לאזארעסקא ב.א.

באריסטער און סאָליסיטאר

901 קאנקורס בילדינג. טעל. עדלייד 3608.

געלט צו לייען אויף צווייטע מארגעדזשעס.

ביזנעס טעלעפאנען: דאנטאון, עדלייד 2544

אפטאון, טריניטי 1652

בּראון און סמיט

לאיערס

394 בעי סטריט

514 דאנדעס ס.ט. וועסט, קאר. ספאדינא עווניו

אונזער נייער אפטאון אפיס אויף 514 דאנדעס סטריט וועסט. קארנער ספאדינא עוועניו, איז איצט אפען. דיזער אפיס וועט זיין אפען אין די אווענטען.

נעלט נעליען אויף מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט

רעזידענס טעלעפאנען: א. ת. בראון, הילקרעסט F 6146

ס. א. סמיט, עדלייד 7674.

LIBERTY THEATRE

ליבערטי טעאטער

דאנדעס און סעריינע

היינט

„מידנייט שאו"

12 א זייגער פונקט

'די קוקוס'

פארגעסט ניט צו קומען זעהן דאס לאכעריגע ביילד

דאס בילד וועט אויך געציינט ווערען מאנטאג 1.00 בייטאג, מאנטאג, דינסטאג, און מיטוואך ביינאכט.

SHEA'S HIPPODROME

א וואך פון גרויסע עטראקשאנס.

מיס ליע מארס

די בריליאנטענע רעקארדינג סטאר

עדווארד הארטאן, לאיס ווילסאן אין א קאמעדיע פול מיט געלעכטער.

„שוין איינמאל א דזשענטעלמאן"

גרעהעם מעקענעמי און אנדערע וואדעוויל אקטען

די לעצטע פארשטעלונג הויבט זיך אן 9 אווענט.

איינטריט צו מעטינים נאר 30 סענט.

IMPERIAL

יאנג און דאנדעס סט. ר. ק. א. וואדעוויל

דער קילסטער פלאץ אין שטאדט

בלויז לייבאר טאג

העלען קעין

— אין —

„די געפערליכע נעו מעקגרין"

גרויסע וואדעוויל אקטען

באמערקונג — אויפמערקזאם! דאס טעאטער שליסט זיך פון דינסטאג ביז נעקסטען פרייטאג. ווען דאס טעאטער וועט איבערגעפיקסט און באנייט ווערען.

MERRYMAKERS

מערימייקערס

סאניסייד ביעטש

אן אויסגעצייכענטער ריוויו פון געזאנג, טענץ און קאמעדיע

יערען אווענט פון 8.15. שבת און יום־טוב פון 7.15. יעדע וואך אן אינגאנצען נייער פראגראם. — איינטריט 25 סענט. קינדער 15ס.

א אידישער גאראזש אין אידישן דיסטריקט

מיר פיקסען אלסדינג אין א קאר. אלע מאדעלס קארס. די בעסטע ארבייט גאראנטירט און צו מעסיגע פרייזען, שנעלע סערוויס. פרייע טאָאינג. $1 וואש. אלעמייט, געז, אויל, טייערס, טיובס, „פרעס א לייט" בעטערים.

אפען 24 שטונדען.

CRANGLES GARAGE

קאלעדזש און מארקהעם סטס. טעלעפאן טריניטי 8868.

מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט

דייוו שער

מארטגיידזשעס געקויפט און געליהען

מיר גיבען עצות פריי

511 פעדעראל בילדינג טעלעפאן עדלייד 5808

קויפט אייערע קוילען פאר'ן ווינטער ביי דער גוט־באקאנטער קוילען - פירמע

יאנאווער קאהל קאמפאניע

מיר פארקויפען רימייל און האלסייל אלע סארטען קוילען, ווי אויך הארטס קוילען פאר בלאוערס. וועלש קוילען פאר פוירנייס און בלאוערס.

איר קענט ביי אונז קויפען די בעסטע דידיאם אויף לייכטע טערמס.

268½ קווין סטר. וו. אָפיס טעלעפאן עדלייד 8766.

רעז. טעל.: טריניטי 8781.

LOEWS

די נאנצע היינטיגע וואך

לאן טשייני

אין

„די אומהייליגע דריי"

פינף בינע אקטען

5 — אקטען וואדעוויל — 5

DR. J. BEABER

לאזט וויסען אז זיין אָפיס געפינט זיך

304 באטהורסט סט.

טעלעפאן טריניטי 4907.

אפיס שטונדען פון 5 ביז 8 אווענט

און ביי אפאינטמענט.

האט איהר אויגען טראבעל?

האט איהר קאפ שמערצען?

דאן זעהט זיך מיט דעם אידישען אפטאמעטריסט און אפטישען

דר. הענרי העריס

279 קאלעדזש סט.

(לעבען ספעדיינע)

אפען ביז 9 אוהר אין אווענט.

Dr. Hen'y Harris

EYESIGHT SPECIALIST

Phone Trinity 6604

279 College St., near Spadina

Open until 9 p.m.

קארפענטער

און דזשענעראל קאנטראסטאר

י. קאץ

נעהמט ארבייט פאר הארדוואוד פלארס. פענסי ארבייט, אלע סארטען ארבייטען און הויז אלטערײשאנס. אויך אלערליי פעקטארי ארבייט.

79 מיידזשאר סט.

טעלעפאן קינגסדייל 8442. מיר מאכען ארבייט אויף אינסטאלמענטס אויך

קארפענטער

יעדער סארט קארפענטערײ ארבייט אנגענומען. קיין דזשאב צו קליין אדער גרויס צו די מעסיגסטע פרייזען די בעסטע ארבייט גאראנטירט און צופרידענהייט.

הארדוואוד פלארס נעלייגט פרענטש טיהרען געמאכט. פייער רושאבס געפיקסט. ביליג.

טעלעפאנירט:

א. נעלמאן

989 דאנדעס וועסט.

טריניטי 3934

באקאנטמאכונג

צו אלע מיינע קאסטומער און אלע אידישע פרויען

פעיס ביוטי פארלאר

און יומען העיר סופליי

פון קאלעדזש סט. געפינט זיך איצט

— אין —

528 באטהורסט סט.

(נעבען קאלעדזש)

דאס פלאץ וואו איהר קריגט אייערע האר געפארבט אין אלע קאלירען. מיר נוצען די בעסטע מעטאדען.

מיר האבען אויך די שעהנסטע שייטלען פון פאריז, צו ביליגע פרייזען.

טעלעפאן טריניטי 5271.

„פיעז" פוירנייסעס

יעדער איינער ווייסט אז די „פיעז" פוירנייסעס זענען דו בעסטע. און זיי דויערען פאר צוואנציג יאר צייט. און זענען גאראנטירט צו באהייצען דאס הויז. וואו מען שטעלט זיי אריין.

מיר שטעלען זיי אריין פאר אייך פאר קעש אדער מאנאטליכע אויסצאהלונגען. מיר פאררעכטען אויך אלע סארטען פוירנייסעס. טעלעפאנירט דעם אידישען פארטרעטער.

מר. גאלבערג

טריניטי J 4487

אדער קינגסדייל 8284.

ניט אכטונג אויפ'ן לייבעל

איך, מאָריס סענדעראוויטש, לאָז וויסען דעם פובליקום, אז מיין ברויט לייבעל, וואָס איך נוץ פאר די לעצטע זעכצען יאָר, ווערט איצט נאָכגעמאכט.

איך וואָרען דארום דעם טאראנטאר עולם, זיך ניט צו לאָזען פארפירען פון א נאָכגעמאכטען לייבעל. נאָר אכטונג געבען צו עסען דאָס ברויט, וועלכעס איז מיט מיין נאָמען.

ווער עס וויל מיין ברויט, קען מיר טעלעפאָנירען, און איך וועל גלייך דעליווערען.

מ. סענדעראוויטש, בעקער

101 אגוסטא עוו. טעלעפאן טריניטי 2292

ספאדיינא קאנצערט האל

450 ספעדיינע עוו.

איז אימפרואווט אונטער א נייעם מענעדזשמענט. און איז צו פארענגטען פאר

מיטינגען. לעקטשורס, דענסעס, חתונות און פארשידענע אונטערנעמונגען

א גרויסער האָל אין בעסטען געגענט מיט אלע באקוועמליכקייטען.

ביליג רענט

פאר מער אינפארמאציעס ווענדעט זיך צום קערטייקער צו יעדער צייט אין האָל.

טעלעפאנס:

450 ספעדיינא עוועניו בייטאג — טריניטי 9586

אווענטען קינגסדייל 6421

אבי אויף שמחות

יונג און אלט טרעפען זיך ביי

פריימאן ברידער

ווייל דאן דארף מען האָבען אן "אפ־טו־דעיט" טאקסידא סוט און מיר מוזען דאָס אלע מאָל האָבען, ווייל אונזער טרייד איז מערסטענס מיט אוניווערזיטעט סטודענטען.

אונזער פרייז איז בלויז $2 פאר א סוט

מיר רענטען אויך קאמפליט אוטפיטס.

פריימאן ברידער, 571 יאנג סטריט

טעלעפאָן קינגסדייל 3270

קאלעדזש אסעמבלי האל

7 בּראנזוויק עוו.

איז צו פארענטען פאר חתונות, בר מצוה'ס, פארטיס און באנקעטען. צו פאלגענדע פרייזען:

קוקט זיך צו, איר האָט א סעפערעט רום פאר כשר מאכען, א גרויסע קיטשען, א דיינניג רום וואָס נעמט אריין 400 פערזאָן, און די בעסטע לינען און דישעס און ראדזשערס סילווער. אלעס כשר. נאָכ'ן עסען געהט איר אין א שעהנעם טאנץ זאל זיך אמוזירען בלויז **פאר 50 דאָלאר.**

ווער עס וויל נעמען 1 פלאָר, מיט די זעלבע באקוועמליכקייטען, קאָסט **בלויז 25 דאלאר.**

טעלעפאָן טריניטי 7461. אָדער וויזערלי 2211.

מיר פארענטען אויך פאר מיטינגס און דענסעס.

יעצט איז די צייט

צו פארטראכטען זיך וועגען דער צוקונפט און פארצוברייטען פאר'ן "קויהלען־ווינטער". ערשטענס וועט איר פראפיטירען פון די זומער־פרייזען, און צווייטענס וועט איר וויסען, אז איר קריגט די בעסטע קוילען ארונטערגעשאטען אין אייער קעלער צום מינימום פרייז. באַשטעלט יעצט.

31

די איטאן קויהלען קא.

טעלעפאן עדלייד 2696

מאכט ניט קיין מיסטעיק!

ניט פארגעסט

ג. קלינג, 241 קווין סט. וו.

קריגט איר גרויסע בארגיינס פאר יום טוב

די בעסטע וואטשעס און דיימאנדס פון אלע בעסטע און גרעסטע פירמעס אין דער וועלט. ביליגער ווי איבעראל. קומט און איבערצייגט זיך

14 קערעט גאלד וואלטהעם וואטש $28.00.

18 קערעט וועדינג רינג בלויז $3.98. גרויסער אויסוואל פון לייכטער $5.00 און העכער.

26 שטיק מעסער און גאפעל סעט קאמיוניטי מעיק, שארפע מעסערס פאר בלויז $9.99

שבת בייטאג געשלאסען, אפען אווענט ביז 12 ביינאכט.

G. KLING

241 Queen St. W. Elgin 8021